

คดีหมายเลขดำที่ ๑๗๔๒/๒๕๕๐
คดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๕๗/๒๕๕๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

นายชนะพล การดำริห์ ที่ ๑

ผู้ฟ้องคดี

นางสมบูรณ์ ฉัตรทอง ที่ ๒

นายสุเทพ การดำริห์ ที่ ๓

นายวุฒิชัย ปิ่นเวหา ที่ ๔

นางอาภรณ์ กิจสมัย ที่ ๕

นายวัง รื่นเริงนุช ที่ ๖

นางสมจิตร เปาวะสันต์ ที่ ๗

นางอารีย์ รื่นเริงนุช ที่ ๘

นายวิรัช อ่อนละเอียด ที่ ๙

นายบุญอุ้ม จันย้อยศ ที่ ๑๐

นายสำลี การดำริห์ ที่ ๑๑

นางกัลยา อ่อนละเอียด ที่ ๑๒

นางสาวพรวิสา เปาวะสันต์ ที่ ๑๓

นายบรรจบ เปาวะสันต์ ที่ ๑๔

นางบานเย็น โพนิยม ที่ ๑๕

นางดวงใจ สร้อยคำ ที่ ๑๖

นายประจวบ เปาวะสันต์ โดยนายอ้อ เปาวะสันต์

ผู้เข้ารับมรดกความแทนที่ ที่ ๑๗

ระหว่าง {
 นางวิมล สารวณูหรรษ์ ที่ ๑๘
 นางไล้ เปาวสันต์ ที่ ๑๙
 นายถนอม สารวณูหรรษ์ ที่ ๒๐
 นายสุรินทร์ การดำริห์ ที่ ๒๑
 นางสมทรง การดำริห์ ที่ ๒๒
 นายมนตรี อยู่สุขสำราญ ที่ ๒๓
 นายธวัชชัย เฮงทองเลิศ ที่ ๒๔
 กรมชลประทาน

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่อาศัยอยู่ที่ตำบลบางระกำ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยพื้นที่ดังกล่าวอยู่ติดกับแม่น้ำนครชัยศรี (แม่น้ำท่าจีน) ต่อมา เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๙ ได้เกิดเหตุน้ำท่วมฉับพลันอันมิใช่เกิดจากภัยธรรมชาติ หากแต่เกิดจากการกระทำและปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีในการเปิดประตูน้ำเพื่อเร่งระบายน้ำจากทางตอนเหนือ โดยผันน้ำและปล่อยน้ำมาทางประตูระบายน้ำคลองพระยาบวรลือ คลองพระพิมล คลองมหาสวัสดิ์ คลองโยง ฯลฯ พร้อมๆ กัน เพื่อให้น้ำไหลลงสู่แม่น้ำท่าจีนโดยไม่มีการวางแผนในการระบายน้ำไว้ล่วงหน้า ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ได้รับความเสียหายจากน้ำท่วมฉับพลันทำให้พืชผลทางการเกษตรที่ได้ปลูกไว้ได้รับความเสียหาย ดังนี้

๑. ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ปลูกเผือก ๑๘ ไร่ เสียหายมูลค่า ๖๖๐,๐๐๐ บาท
 กล้วยน้ำว้า ๘ ไร่ เสียหายมูลค่า ๓๐๗,๒๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคันกันน้ำ
 ๑๐,๕๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๙๗๗,๗๐๐ บาท

๒. ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ปลุกมะม่วง ๘ ไร่ เสียหายมูลค่า ๔๐,๐๐๐ บาท ขนุน ๒ ไร่ เสียหายมูลค่า ๒,๐๐๐ บาท กล้วยน้ำว่า ๑ ไร่ เสียหายมูลค่า ๓,๐๐๐ บาท ค่าน้ำมันเครื่องสูบน้ำ ๑๐,๐๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคันกันน้ำ ๘,๕๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๖๓,๕๐๐ บาท

๓. ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ทำการเกษตร ร่วมกับนายมานพ การดำริห์ โดยปลูกกล้วย ๕ ไร่ เสียหายมูลค่า ๖๓,๐๐๐ บาท มะม่วง กระท้อน ๑ ไร่ ๒ งาน เสียหายมูลค่า ๑๐,๐๐๐ บาท แก้วมังกร ๑ ไร่ เสียหายมูลค่า ๑,๕๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายทำคันกันน้ำ ค่าน้ำมันเครื่องสูบน้ำและอื่นๆ จำนวน ๘๔,๐๘๖ บาท รวมเป็นเงิน ๑๕๘,๕๘๖ บาท

๔. ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ปลูกกุหลาบ ๕ ไร่ เสียหายมูลค่า ๑,๔๔๐,๐๐๐ บาท บ่อปลาแรด ๔,๐๐๐ ตัว เสียหายมูลค่า ๒๐,๐๐๐ บาท ค่าไม้ ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคันกันน้ำ ๓๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑,๕๐๓,๐๐๐ บาท (ที่ถูกคือ ๑,๔๙๐,๐๐๐ บาท)

๕. ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ ปลูกผักชีฝรั่ง ๒ ไร่ เสียหายมูลค่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท มันเทศ ๔ ไร่ มะม่วง กล้วยน้ำว่า เสียหายมูลค่า ๒,๐๐๐ บาท บ่อปลาแรด ๒,๐๐๐ ตัว ปลาตะเพียน ปลายี่สก ปลาทับทิม เสียหายมูลค่า ๓๐,๐๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคันกันน้ำ ๔๑,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๗๓,๐๐๐ บาท (ที่ถูกคือ ๑๗๕,๐๐๐ บาท)

๖. ผู้ฟ้องคดีที่ ๖ ปลูกฝรั่ง ๖ ไร่ เสียหายมูลค่า ๙๐๐,๐๐๐ บาท ทำนา ๑๘ ไร่ เสียหายมูลค่า ๗๒,๐๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคันกันน้ำ ๑๑,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๙๘๓,๐๐๐ บาท

๗. ผู้ฟ้องคดีที่ ๗ ปลูกผักชีฝรั่ง ๔ ไร่ เสียหายมูลค่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท มันเทศ ๘ ไร่ เสียหายมูลค่า ๑๕๐,๐๐๐ บาท บ่อปลาหมอ ปลาสวยงาม ๒ ไร่ เสียหายมูลค่า ๖๐,๐๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคันกันน้ำ ๑๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๔๒๐,๐๐๐ บาท

๘. ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ ปลูกกุหลาบ ๕ ไร่ เสียหายมูลค่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคันกันน้ำ ๔,๒๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๓๐๔,๐๐๐ บาท

๙. ผู้ฟ้องคดีที่ ๙ ปลูกชมพู ๕ ไร่ เสียหายมูลค่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท กระท้อน มะม่วง ๓ ไร่ เสียหายมูลค่า ๓๐,๐๐๐ บาท ผักชีฝรั่ง ๒ ไร่ เสียหายมูลค่า ๕๐,๐๐๐ บาท บ่อปลาดุก เสียหายมูลค่า ๑๐,๐๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคันกันน้ำ ๒,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๙๒,๐๐๐ บาท

๑๐. ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ ปลุกผักชี ๓ ไร่ เสียหายมูลค่า ๑๕๐,๐๐๐ บาท
๑๑. ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ปลุกส้มเขียวหวาน (โชกุน) ๘ ไร่ เสียหายมูลค่า ๔๐๐,๐๐๐ บาท ค่าน้ำมันเครื่องสูบน้ำ ๔,๐๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคั่นกันน้ำ ๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๔๐๙,๐๐๐ บาท
๑๒. ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ ปลุกผักชีฝรั่ง ๓ ไร่ เสียหายมูลค่า ๓๐,๐๐๐ บาท
๑๓. ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓ ปลุกผักชีฝรั่ง ๑ ไร่ เสียหายมูลค่า ๑๐,๐๐๐ บาท
๑๔. ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ ปลุกผักชีฝรั่ง ๑ ไร่ เสียหายมูลค่า ๔๐,๐๐๐ บาท ต้นรัก ๑ ไร่ เสียหายมูลค่า ๒๐,๐๐๐ บาท ตะไคร้ ๑ ไร่ ๑๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๗๐,๐๐๐ บาท
๑๕. ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๕ ปลุกผักชีฝรั่ง ๕ ไร่ เสียหายมูลค่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ตะไคร้ ๑ ไร่ เสียหายมูลค่า ๒๐,๐๐๐ บาท มะม่วง ๑ ไร่ เสียหายมูลค่า ๕,๐๐๐ บาท ค่าขาดรายได้ จำนวน ๓๐ วันๆ ละ ๒,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท ค่ากระสอบทราย และค่าจ้างทำคั่นกันน้ำ ๑,๔๕๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๘๖,๔๕๐ บาท
๑๖. ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๖ ปลุกใบโหระพา ๑ ไร่ เสียหายมูลค่า ๒๐,๐๐๐ บาท แดงกวา ๑ ไร่ เสียหายมูลค่า ๗,๐๐๐ บาท ต้นรัก ๒ ไร่ เสียหายมูลค่า ๒๐,๐๐๐ บาท ไม้ขนตาย ๒๐ ต้น คิดเป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท ปลานิล ปลาแรด ปลาตะเพียน เสียหายมูลค่า ๑๐,๐๐๐ บาท อื่นๆ อาทิ ตะไคร้ พริก เสียหายมูลค่า ๔,๐๐๐ บาท ค่าขาดรายได้จำนวน ๓๐ วันๆ ละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๗๔,๐๐๐ บาท
๑๗. ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ ปลุกกุยช่าย ๕ ไร่ เสียหายมูลค่า ๗๕๐,๐๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคั่นกันน้ำ ๔,๒๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๗๕๔,๒๐๐ บาท
๑๘. ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๘ ปลุกฝรั่ง ตะไคร้ ๕ ไร่ เสียหายมูลค่า ๑๕๐,๐๐๐ บาท ผักชีฝรั่ง ขนุน ๓ ไร่ เสียหายมูลค่า ๓๐,๐๐๐ บาท มะม่วง ชมพู่ เสียหายมูลค่า ๑๐,๖๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคั่นกันน้ำ ๔,๕๐๐ บาท รวมคิดเป็นเงิน ๑๙๕,๑๐๐ บาท
๑๙. ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๙ ปลุกผักชี มัน ๖ ไร่ ๓ งาน เสียหายมูลค่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ปลาในร่องสวนจำนวน ๒,๐๐๐ ตัว เสียหายมูลค่า ๔,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๐๔,๐๐๐ บาท
๒๐. ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๐ ปลุกมะม่วง เตย ๑ ไร่ ๑ งาน เสียหายมูลค่า ๔๐,๐๐๐ บาท บ่อปลาแรด ปลากทราย จำนวน ๕๐๐ ตัว เสียหายมูลค่า ๓,๐๐๐ บาท ประตูห้อง ฝาห้องเสียหาย ๒,๐๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคั่นกันน้ำ ๑๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๕๕,๐๐๐ บาท

๒๑. ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๑ ปลุกกุหลาบ ๙ ไร่ เสียหายมูลค่า ๔๐๐,๐๐๐ บาท
ผักชีฝรั่ง ๓ ไร่ เสียหายมูลค่า ๑๕๐,๐๐๐ บาท ไม้กระดานปูพื้นบ้านเสียหาย
๑๕,๐๐๐ บาท ค่าขาดรายได้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคันกันน้ำ
๓๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๗๐๐,๐๐๐ บาท

๒๒. ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๒ ปลุกเผือก ๓ ไร่ เสียหายมูลค่า ๑๘๐,๐๐๐ บาท
ลิ้นจี่พันธุ์ดี ๒ ต้น เสียหายมูลค่า ๒๐๐ บาท ค่าน้ำมันเครื่องสูบน้ำ ๒,๔๖๐ บาท
ค่าขาดรายได้ ๓ เดือนๆ ละ ๒๔,๐๐๐ บาท รวม ๗๒,๐๐๐ บาท ค่าทรายทำคันกันน้ำ
๑,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๕๕,๖๐๐ บาท

๒๓. ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๓ ปลุกกุหลาบ จำปี เผือก มะม่วง มะพร้าว ต้นรัก ๒๒ ไร่
เสียหายมูลค่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคันกันน้ำ
๒๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒,๒๐๐,๐๐๐ บาท

๒๔. ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ ปลุกฝรั่ง ๑๐ ไร่ เสียหายมูลค่า ๖๐๐,๐๐๐ บาท

ขอให้ศาลพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑
เป็นเงิน ๙๗๗,๗๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเงิน ๖๓,๕๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๓
เป็นเงิน ๑๕๘,๕๘๖ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ เป็นเงิน ๑,๕๐๓,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ เป็นเงิน
๒๗๓,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๖ เป็นเงิน ๙๘๓,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๗ เป็นเงิน
๔๒๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ เป็นเงิน ๓๐๔,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๙ เป็นเงิน ๑๘๒,๐๐๐ บาท
ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ เป็นเงิน ๔๐๘,๐๐๐ บาท
ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓ เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔
เป็นเงิน ๗๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๕ เป็นเงิน ๒๘๖,๔๕๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๖ เป็นเงิน
๗๔,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ เป็นเงิน ๗๕๔,๒๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๘ เป็นเงิน
๑๘๒,๑๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๙ เป็นเงิน ๒๐๔,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๐ เป็นเงิน
๕๕,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๑ เป็นเงิน ๗๐๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๒ เป็นเงิน
๒๕๕,๖๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๓ เป็นเงิน ๒,๒๐๐,๐๐๐ บาท และผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ เป็นเงิน
๖๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของต้นเงินของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่
นับแต่วันทำละเมิด คือ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เป็นต้นไปจนกว่าผู้ถูกฟ้องคดี
จะชำระเงินให้ผู้ฟ้องคดียี่สิบสี่เสร็จสิ้น รวมทั้งขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าธรรมเนียมศาล
แทนผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่

ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ยื่นคำขอดำเนินคดีโดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล และศาลได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ อนุญาตผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ ให้ดำเนินคดีโดยยกเว้นค่าธรรมเนียมบางส่วน

สำนักงานเกษตรอำเภอบางเลนชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า พื้นที่เกษตรกรรม ที่ตำบลบางเลน อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ได้รับความเสียหายเนื่องจากเหตุการณ์น้ำท่วม ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๙ สำนักงานเกษตรอำเภอบางเลนได้รายงานความเสียหาย แยกตามแบบยื่นความจำนงเพื่อขอรับการช่วยเหลือของเกษตรกรที่ประสบภัย (กษ.๐๑) ซึ่งได้แยกเป็น ข้าว พืชไร่ พืชสวน และอื่นๆ และปลาทุกชนิด โดยมีได้แยกเป็นชนิดของพืช หรือชนิดของปลา แต่สามารถจัดกลุ่มได้ดังนี้ (๒.๑) ข้าว ได้แก่ นาข้าว (๒.๒) พืชไร่ ได้แก่ มันเทศ เผือก (๒.๓) พืชสวนและอื่นๆ ได้แก่ กล้วย มะม่วง ขนุน กระท้อน แก้วมังกร ฝรั่ง ชมพู่ ส้มเขียวหวาน ส้มโชกุน ลิ้นจี่ มะพร้าว ผักชีฝรั่ง ตะไคร้ แตงกวา โหระพา พริก กุยช่าย กุหลาบ รัก จำปี และ (๒.๔) ปลาทุกชนิด ได้แก่ ปลายี่สก ปลาตะเพียน ปลาทิมทิม ปลาแรด ปลาหมอ ปลาดุก ปลาทราย ปลานิล ปลาสวยงาม สำหรับพื้นที่การเกษตรด้านประมง มีพื้นที่เลี้ยงปลา ๖๖๒ ไร่ ผลผลิตที่ได้ ดังนี้ (๑) การเลี้ยงแบบเชิงพาณิชย์ จะเลี้ยงปลานิล เป็นหลักแล้วปล่อยปลาตะเพียนและปลายี่สกรวมไปด้วยในบ่อเดียวกัน ผลผลิตรวมเฉลี่ย ประมาณ ๙๐๐ กิโลกรัม/ไร่ (ปลานิล ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ปลาตะเพียนและปลายี่สก ๔๐๐ กิโลกรัม/ไร่) (๒) การเลี้ยงแบบธรรมชาติ จะเลี้ยงรวมเช่นเดียวกัน (ปลาเบ็ญจพรรณ) อัตราเฉลี่ย ๒๕๐ - ๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ และ (๓) การเลี้ยงปลาดุก (เป็นปลากินเนื้อ) จะเลี้ยงเชิงพาณิชย์ ผลผลิตรวมเฉลี่ยประมาณ ๑๐,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ และเลี้ยงแบบธรรมชาติ ผลผลิตรวมเฉลี่ยประมาณ ๓,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นหน่วยงานทางปกครองมีฐานะ เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่และมีวัตถุประสงค์ในการสร้างเขื่อนต่างๆ ขึ้นมาเพื่อใช้ในการกักเก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบายน้ำหรือแบ่งน้ำเพื่อทำการเกษตร อุปโภค บริโภค การสาธารณสุขโภค การอุตสาหกรรม การคมนาคมทางน้ำ ติดตามความปลอดภัยของเขื่อน รวมทั้ง การป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำภายในพื้นที่ลุ่มน้ำ ซึ่งเป็นการบริการสาธารณะ ให้กับประชาชนและเกษตรกร ผู้ถูกฟ้องคดีได้สร้างเขื่อนภูมิพลโดยตั้งอยู่ที่จังหวัดตาก มีความจุ ๑๓,๔๖๒ ล้านลูกบาศก์เมตร และเขื่อนสิริกิติ์ตั้งอยู่ที่จังหวัดอุตรดิตถ์

มีความจุในระดับ ๙,๕๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยเชื่อมทั้งสองทำหน้าที่เก็บกักน้ำที่จะไหลลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อไว้ใช้ประโยชน์ทางด้านเกษตรกรรมและใช้ประโยชน์จากพลังน้ำ และเมื่อมีน้ำมาเหนือเขื่อน ซึ่งแต่ละเขื่อนสามารถรองรับปริมาณน้ำฝนตกในบริเวณเหนือเขื่อนได้เต็มตามความจุของเขื่อนเท่านั้น โดยก่อนเกิดเหตุอุทกภัยในคดีนี้ เขื่อนภูมิพลมีปริมาณน้ำในอ่าง ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ จำนวน ๑๒,๖๒๑.๑๒ ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งยังสามารถรับน้ำลงอ่างได้อีก ๘๔๐.๘๔ ล้านลูกบาศก์เมตร และเขื่อนสิริกิติ์มีปริมาณน้ำในอ่าง ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ จำนวน ๘,๙๖๒.๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งยังสามารถรับน้ำลงอ่างได้อีก ๕๔๗.๗๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และถ้าปริมาณน้ำเกินความจุเขื่อนทั้งสองก็จะระบายน้ำบางส่วนออกจากเขื่อนเพื่อป้องกันไม่ให้เขื่อนพัง จึงทำให้ปริมาณน้ำไหลลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นจำนวนมากเท่ากับจำนวนปริมาณน้ำฝน เมื่อปริมาณน้ำเกินความจุเก็บกักจึงมีความจำเป็นต้องระบายน้ำผ่านเขื่อนเจ้าพระยา ทำให้มีผลกระทบต่อน้ำที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งมีปริมาณน้ำท่วมสูงเกินปริมาณที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระพิมล อันเป็นหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแลของผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งมีประตูระบายน้ำริมแม่น้ำเพื่อรับน้ำและระบายน้ำ โดยประตูระบายน้ำของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระพิมล ในฤดูฝนปกติจะเปิดรับน้ำจากแหล่งน้ำต้นทูนเข้าเก็บกักในคลองให้ระดับสูงเพียงพอที่เกษตรกรจะสูบน้ำไปใช้เพื่อการเกษตร อุปโภค บริโภคได้ เมื่อระดับน้ำในคลองสูงกวาระดับเก็บกักมากกว่า ๒๐ เซนติเมตร จะเปิดระบายน้ำลงสู่แม่น้ำ ซึ่งมีคันกันสูงพอที่จะรับปริมาณน้ำที่ระบายได้ และในฤดูฝนไม่ปกติ กรณีเนื่องจากมีน้ำเหนือจากแม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน ซึ่งมีปริมาณมากจนล้นตลิ่งไหลมารวมกันทำให้น้ำล้นลำน้ำเจ้าพระยาบริเวณจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งปริมาณน้ำที่อยู่ในแม่น้ำเจ้าพระยาจะไหลผ่านเขื่อนเจ้าพระยา การควบคุมประตูน้ำในช่วงน้ำขึ้นจะปิดบานประตูและเปิดบานประตูระบายน้ำออกในช่วงน้ำลง แต่ในกรณีที่ไม่สามารถระบายน้ำโดยประตูได้ ผู้ถูกฟ้องคดีจะสูบน้ำออกสู่แม่น้ำโดยเครื่องสูบน้ำขนาดต่างๆ และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระพิมล ก็จะมีประตูระบายน้ำในคลองชลประทานเพื่อเก็บกักน้ำและระบายน้ำ โดยในฤดูฝนปกติก็จะเปิดรับน้ำจากแหล่งน้ำต้นทูนเข้าคลองแล้วปิดเก็บกักให้อยู่ในระดับเก็บกักและไม่เกินความจุของคลอง เพื่อมิให้น้ำล้นตลิ่งและเพียงพอในการทำการเกษตรอุปโภค บริโภคและการเดินเรือ ส่วนในฤดูฝนที่ไม่ปกติ นั้นประตูระบายน้ำจะมีหน้าที่เปิดพร่องน้ำในคลองออกสู่แม่น้ำเพื่อเตรียมการรับสถานการณ์

น้ำเหนือไหลหลาก และเมื่อพร่องน้ำลงสู่ระดับเพียงพอแล้วจึงปิดบานประตูจนน้ำในคลองมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรแต่เมื่อน้ำมีระดับลดลงก็จะเปิดบานประตูรับน้ำเพื่อรักษาระดับน้ำให้เพียงพอต่อการเกษตรแล้วจึงปิดบานประตู เมื่อปริมาณน้ำเหนือไหลหลาก ผู้ถูกฟ้องคดีจะพิจารณาบริหารจัดการเปิดบานประตูระบายน้ำไหลผ่านคลองโดยมิให้น้ำล้นตลิ่งกรณีปัญหาน้ำท่วมครั้งนี้เป็นอุทกภัยใหญ่ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ สืบเนื่องมาจากในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างมีฝนตกหนักต่อเนื่องตั้งแต่ต้นฤดูฝน คือ ในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๙ และปลายเดือนมิถุนายน ๒๕๔๙ ทำให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างในจังหวัดสุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร ต่อมาในช่วงกลางเดือนสิงหาคมถึงปลายเดือนกันยายน ๒๕๔๙ ได้เกิดฝนตกหนักต่อเนื่องในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง โดยปริมาณฝนในเดือนสิงหาคม ๒๕๔๙ สูงกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี ร้อยละ ๒๘.๖ และฝนเดือนกันยายน ๒๕๔๙ สูงกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี ร้อยละ ๑๘.๕ ทำให้เกิดน้ำท่วมในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มทั้งปริมาณน้ำและพื้นที่ท่วมขัง ได้แก่ ลุ่มน้ำวังและลุ่มน้ำปิงในบริเวณจังหวัดลำปาง ตาก กำแพงเพชร ลุ่มน้ำยมในบริเวณจังหวัดสุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร และลุ่มน้ำน่านตั้งแต่จังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก พิจิตร และนครสวรรค์ ปริมาณน้ำที่ท่วมพื้นที่เหล่านี้จะไหลตามลำน้ำปิงและลำน้ำน่านลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดนครสวรรค์ โดยช่วงปลายเดือนกันยายน ปริมาณน้ำมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากและไหลป่าเอ่อล้นตลิ่งลำน้ำปิงและลำน้ำน่านเป็นทางกว้างและลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบกับมีพายุซังซานได้พัดเข้าสู่ประเทศไทยในวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๙ ทำให้มีปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นมาก ทำให้เกิดน้ำท่วมเพิ่มมากขึ้นจากเดิม เมื่อมีปริมาณน้ำจำนวนมากในแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดนครสวรรค์ ไหลลงมาสมทบกับปริมาณน้ำจากแม่น้ำสะแกกรังและลำน้ำสาขาเหนือเขื่อนเจ้าพระยา โดยปริมาณน้ำบางส่วนถูกส่งเข้าระบบชลประทานทั้งสองฝั่งของโครงการเจ้าพระยาใหญ่ น้ำส่วนที่เหลือซึ่งมีปริมาณมากไหลผ่านเขื่อนเจ้าพระยาลงสู่พื้นที่ตอนล่าง และเริ่มมีผลกระทบกับพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาด้านท้ายเขื่อนตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ เป็นต้นมา เนื่องจากภาวะน้ำทะเลหนุนเพิ่มขึ้นและปริมาณน้ำฝนได้เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนเกินความสามารถในการรับน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยาน้ำจึงไหลล้นคันกันน้ำฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อำเภอเมืองอ่างทอง อำเภอโพธิ์ทอง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๙ ต่อมา น้ำได้กัดเซาะคันกันน้ำขาด น้ำจึงได้ไหลทะลักเข้าพื้นที่ติดแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งขวา

เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมอย่างหนักในพื้นที่ฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งแต่จังหวัดชัยนาทเป็นเวลานาน ปัญหาอุทกภัยที่ทำให้เกิดน้ำท่วมที่ผ่านมา ผู้ถูกฟ้องคดีสามารถควบคุมปริมาณน้ำที่ไหลผ่านไม่ให้เกิดผลกระทบน้ำท่วมในแม่น้ำน้อยและท่าจีนได้ ดังนั้น ปัญหาน้ำท่วมบริเวณที่ตั้งทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่จึงมิได้เกิดจากการบริหารจัดการน้ำของผู้ถูกฟ้องคดีแต่อย่างใด แต่มีสาเหตุอันเนื่องมาจากเหตุอุทกภัยจากน้ำเหนือที่ไหลผ่านแม่น้ำเจ้าพระยามีปริมาณมากเกินกว่าความจุของลำน้ำเจ้าพระยาที่จะรับไว้ได้ ทำให้น้ำไหลล้นข้ามถนนหลวงหมายเลข ๓๑๑ ชัยนาท - สิงห์บุรี ช่วงกม.๑๕+๙๔๐ ถึงช่วง กม.๖๐+๓๐๐ ความยาว ๑๐ กิโลเมตร โดยไหลลงคลองส่งน้ำบรมธาตุเป็นช่วงๆ ตลอดสาย ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๙ เป็นผลทำให้น้ำไหลท่วมพื้นที่การเกษตรและที่อยู่อาศัยของราษฎรเป็นบริเวณกว้างเรื่อยมา ตั้งแต่ตำบลโพนางดำตก อำเภอสรรพยา ผ่านอำเภอเมืองสิงห์บุรี จนถึงตำบลโรงช้าง อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ปริมาณน้ำที่ไหลล้นข้ามถนนทางหลวงดังกล่าวมีจำนวนมาก ได้ไหลบ่าลงสู่ลำน้ำ ๒ สาย ดังนี้ สายที่ ๑ ไหลบ่าเข้าท่วมคลองระบายน้ำบางคณห์ ตำบลสิงห์ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี เข้าสู่เขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบางมณี และสายที่ ๒ ไหลบ่าเข้าท่วมคลองระบายใหญ่แม่น้ำน้อย ตำบลวัดสิงห์ อำเภอเมืองจังหวัดสิงห์บุรี เข้าสู่เขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบางมณี และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบรมธาตุ ซึ่งเป็นพื้นที่เชื่อมต่อกัน ไหลท่วมตำบลจักรสีห์ อำเภอเมืองตำบลท่าข้าม อำเภอบางระจัน ตำบลวิหารขาว อำเภอท่าช้าง ตำบลโรงช้าง อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และปริมาณน้ำได้ไหลข้ามถนนสายไผ่ดำ - วัดพิกุลทอง เป็นช่วงๆ เข้าสู่ตำบลพิกุลทอง อำเภอท่าช้าง ตำบลพระงาม อำเภอพรหมบุรี และไหลข้ามถนนสายบางมณี - กระทุ่มโพรง เป็นช่วงๆ ลงสู่คลองกระทุ่มโพรงและไหลลงสู่แม่น้ำน้อยด้านทิศใต้ประตูละบายน้ำบางมณี และไหลต่อไปยังตำบลลองครักษ์ ตำบลบางระกำ ตำบลบางเจ้าฉ่า ตำบลอินประมูล ตำบลอ่างแก้ว ตำบลสามง่าม ตำบลบ่อแร่ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง และไหลต่อไปยังตำบลม่วงเตี้ย ตำบลไผ่จำศีล ตำบลศาลเจ้าโรงทอง ตำบลสี่ร้อย อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ไหลต่อเนื่องลงมาท่วมขังในเขตโครงการเจ้าเจ็ดบางยี่หน เกิดปัญหาประชาชนที่อยู่ทางเหนือของประตูน้ำคลองพระยาบรรลือได้ยกขบวนมาประท้วงเจ้าหน้าที่ประตูน้ำหลายร้อยคน ชั่วข้ามคืนทางตอนใต้ประตูน้ำคลองพระยาบรรลือประสบปัญหาน้ำท่วมฉับพลัน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา

พระพิมลได้เร่งระบายน้ำที่ท่วมขังลงสู่พื้นที่ตอนล่างลงสู่แก้มลิงฝั่งตะวันตก และระบายต่อเนื่องลงสู่ทะเล รวมทั้งเร่งระบายน้ำออกด้านข้างทั้งสองฝั่งลงสู่แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำเจ้าพระยาตามประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำต่าง ๆ อีกทั้งได้ติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำและเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่เพิ่มเติม เพื่อช่วยระบายออกจากพื้นที่อย่างเต็มที่ แต่เนื่องจากปริมาณน้ำท่วมขังมีปริมาณมาก จึงต้องใช้เวลาในการเร่งระบายน้ำประมาณ ๕๐ - ๖๐ วัน สำหรับการแก้ไขปัญหาภายหลังเกิดเหตุ ผู้ถูกฟ้องคดีก็ได้มีการกำหนดแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาหน้าท่วมปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อการบริหารและจัดการน้ำ จัดทำโดยส่วนบริหารจัดการน้ำ สำนักอุทกวิทยาและบริหารน้ำ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่งใช้เป็นแบบและแนวทางปฏิบัติอย่างเดียวกันทั่วประเทศ รวมทั้งบริเวณพื้นที่ของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ด้วย โดยสรุปได้ดังนี้ (๑) แผนการบริหารและจัดการน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก (๒) แผนงานระหว่างน้ำมาหรือขณะเกิดภัย (๓) แผนงานหลังอุทกภัยหรือช่วยเหลือหลังน้ำท่วม (๔) แผนการบริหารจัดการน้ำท่วมในพื้นที่เสี่ยงภัยตามลุ่มน้ำต่าง ๆ (๕) แผนเตรียมความพร้อมของเครื่องจักร เครื่องมือของสำนักชลประทานและสำนักเครื่องจักรกล (๖) แผนงานโครงการวางระบบและติดตั้งระบบโทรมาตรเพื่อการพยากรณ์น้ำและเตือนภัย (๗) แนวทางและวิธีการในการติดตามเฝ้าระวัง แจ้งเตือนในพื้นที่เสี่ยงภัย และ(๘) แผนงานก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางที่อยู่ระหว่างดำเนินการ นอกจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ คลองระบายน้ำ ประตูระบายน้ำ ฝ่ายทดน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรหรือป้องกันน้ำท่วมโดยผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องประสานงานกับกรมอุตุวิทยามหาวิทยาลัย หน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะติดตามประสานขอข้อมูลอุตุวิทยามหาวิทยาลัย ทั้งจากหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยติดตามจาก Website และข้อมูลทางโทรสารทุกวัน ผู้ถูกฟ้องคดีจะติดตามการพยากรณ์อากาศจากกรมอุตุวิทยามหาวิทยาลัย ซึ่งพยากรณ์ปริมาณฝนในภาพกว้างเป็นการประมาณการสัดส่วนของพื้นที่ที่ฝนตกเทียบกับพื้นที่ทั้งหมดในแต่ละภาค ไม่มีการกำหนดชัดเจนว่าจะมีฝนตกในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดใดบ้าง และปริมาณฝนตกจำนวนเท่าใด อย่างไรก็ตามในการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูน้ำหลากตามที่กล่าวแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีได้วางแผนเตรียมการรับสถานการณ์น้ำตามแผนการบริหารจัดการน้ำแล้ว ในเรื่องของการวางแผนบริหารจัดการน้ำ การพร่องน้ำในอ่างเก็บน้ำ ระบบชลประทาน พื้นที่การเกษตร ฯลฯ ในส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีรับผิดชอบในการบริหารจัดการน้ำ สำหรับอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่

อยู่ในความดูแลของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้แก่ เชื้อนภูมิพลและเชื้อนสิริกิติ์ ผู้ถูกฟ้องคดีจะประสานกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเพื่อพร่องน้ำในเขื่อนทั้งสองแห่งตั้งแต่ต้นปี เมื่อเข้าฤดูฝนจะเก็บกักน้ำที่เกิดจากฝนตกหนักไว้ และพยายามควบคุมการระบายน้ำออกจากเขื่อนในช่วงฤดูน้ำหลากเท่าที่จำเป็นให้น้อยที่สุด เพื่อไม่ให้มีปริมาณน้ำจากเขื่อนไหลลงมาทำให้เกิดผลกระทบกับพื้นที่ท้ายเขื่อนได้ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถทราบล่วงหน้าได้ว่าจะมีปริมาณฝนตกเท่าใด จึงไม่สามารถประมาณการปริมาณน้ำที่จะไหลลงเขื่อนได้อย่างแม่นยำ ส่วนการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์น้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ผู้ถูกฟ้องคดีได้ติดตามสถานการณ์น้ำตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๔๙ และจัดประชุมร่วมกับจังหวัดและหน่วยงานต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์น้ำในพื้นที่ภาคต่างๆ รวม ๕ ครั้ง ในส่วนกลางได้จัดตั้งศูนย์ประสานและติดตามสถานการณ์น้ำ มีอธิบดีกรมชลประทานจัดประชุมผู้บริหารของผู้ถูกฟ้องคดีติดตามสถานการณ์น้ำเป็นประจำทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ สำหรับในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นช่วงที่มีปริมาณน้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยาเพิ่มขึ้นมาก ได้จัดประชุมผู้บริหารของผู้ถูกฟ้องคดีติดตามสถานการณ์น้ำทุกวัน และได้เชิญเจ้าหน้าที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมาประชุมด้วยทุกครั้ง ส่วนเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมอุตุฯ นิคมวิทยา สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร อาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ ได้เชิญมาประชุมเป็นครั้งคราว นอกจากนี้ยังได้เชิญอดีตข้าราชการระดับสูงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ได้เกษียณอายุราชการไปแล้ว มาให้คำแนะนำ รวมทั้งขอให้คณะที่ปรึกษาและคณะกรรมการประสานงานการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในลุ่มน้ำเจ้าพระยาตามพระราชดำริเชิญประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ รวม ๔ ครั้ง

สำหรับการแก้ไขปัญหาหลังเกิดเหตุนั้น เมื่อเหตุอุทกภัยเกิดจากพายุซังซาน ทำให้น้ำท่วมเป็นบริเวณกว้าง คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติในหลักการวางแผนทางการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ ๕๙๒/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะทำงานให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประกอบการรายใหญ่ด้านการเกษตรที่ประสบอุทกภัย ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ และประธานคณะทำงานดังกล่าวได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะทำงานให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการรายใหญ่ด้านการเกษตรที่ประสบอุทกภัย ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ระดับกรม ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๙ โดยมีอำนาจพิจารณากลับกรอง

ความเสียหาย และเห็นชอบการช่วยเหลือผู้ประกอบการรายใหญ่ด้านการเกษตรที่ประสบอุทกภัยปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งจากการรายงานของคณะทำงานให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการรายใหญ่ด้านการเกษตรที่ประสบอุทกภัยปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ระดับจังหวัด และได้ให้ความช่วยเหลือผู้ฟ้องคดีกับพวกที่ประสบอุทกภัยเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายแล้ว แต่มีผู้ประกอบการจำนวน ๔ รายที่ไม่ได้ยื่นแบบความจำนงเพื่อขอรับการช่วยเหลือของเกษตรกรที่ประสบภัย อีกทั้งมีการให้ความช่วยเหลือเป็นการทั่วไปกับผู้ประสบอุทกภัยน้ำท่วม โดยการพักชำระหนี้อันเกิดจากการประกอบการเกษตรเป็นเวลา ๓ ปี ให้สิทธิในการกู้เงินลงทุนในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๐ เป็นเวลา ๓ ปี และให้ใช้หลักทรัพย์ที่ผู้ประกอบการเกษตรดำเนินการเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ โดยผ่านธนาคารของรัฐและเอกชน ผ่อนปรนเงื่อนไขกรณีหลักทรัพย์นั้นยังใช้ค้ำประกันหนี้เดิม ซึ่งเป็นการพิจารณาบรรเทาความเดือดร้อนเสียหาย โดยให้ความช่วยเหลือตามระเบียบและหลักการของทางราชการทุกประการแล้ว กรณีจึงเห็นได้ว่า การเกิดน้ำท่วมในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เกิดจากการที่มีฝนตกอย่างหนักทั่วทุกภาค ประกอบกับได้มีพายุซังซานเข้ามาในประเทศจนเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ได้ เนื่องจากปริมาณน้ำเกินความจุของเขื่อนทั้งสอง จึงต้องมีการระบายน้ำออกสู่มแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อป้องกันมิให้เขื่อนทั้งสองพัง เมื่อปริมาณน้ำที่อยู่ในแม่น้ำเจ้าพระยามีจำนวนมาก ประกอบกับประสบภาวะปัญหาน้ำทะเลหนุนจึงทำให้น้ำท่วมจังหวัดต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว ความเสียหายจากน้ำท่วมดังกล่าว จึงเกิดขึ้นจากอุทกภัยไม่ใช่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีแต่อย่างใด ผู้ถูกฟ้องคดีได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่การป้องกันเพื่อไม่ให้ น้ำท่วมอย่างเต็มกำลังความสามารถแล้ว โดยเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีก็ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงแต่อย่างใดและความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งหมดเป็นความเสียหายที่เกิดจากอุทกภัยธรรมชาติ ประชาชนในพื้นที่เกิดเหตุได้รับความเสียหายโดยเท่าเทียมกัน ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบสืบมิได้รับความเสียหายเป็นกรณีพิเศษแต่อย่างใด ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายเนื่องจากอุทกภัยดังกล่าว เพราะถือว่าเป็นภัยทางธรรมชาติที่มนุษย์ไม่สามารถควบคุมและบรรเทาได้ตามปกติแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติในหลักการแนวทางการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการรายใหญ่ด้านการเกษตรเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน พื้นที่การเกษตรเสียหายรุนแรงในพื้นที่น้ำท่วมเป็นเวลานาน จะให้การช่วยเหลือตามเกณฑ์เฉพาะด้านพืช โดยข้าวและพืชไร่

ช่วยเหลือในอัตราร้อยละ ๕๐ ของรายได้ที่เกษตรกรควรได้รับ สำหรับพืชสวนและไม้ผลอื่นๆ
 ช่วยเหลือในอัตราร้อยละ ๕๐ ของผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย กล่าวคือ (๑) ข้าว อัตราการ
 ช่วยเหลือ ๑,๓๒๑ บาท/ไร่ (๒) พืชไร่ อัตราการช่วยเหลือ ๑,๕๒๐ บาท/ไร่ (๓) พืชสวน
 และไม้ผลอื่นๆ อัตราการช่วยเหลือ ๒,๔๒๙ บาท/ไร่ ทั้งนี้ ข้อ (๑) – ข้อ (๓) ให้จ่าย
 ตามพื้นที่เสียหายจริง (๔) ปลาทุกชนิด อัตราช่วยเหลือ ๓,๔๐๖ บาท/ไร่ โดยคิดให้ ๕ ไร่
 จ่ายตามอัตรา ถ้าเกิน ๕ ไร่ จ่ายร้อยละ ๕๐

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า ข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นคำให้การ
 ที่ไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะทำให้เชื่อว่าน้ำท่วมพื้นที่หมู่ ๓ ตำบลบางระกำ
 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เกิดจากภัยน้ำท่วมตามธรรมชาติอันมีผลมาจาก
 พายุซังซาน เนื่องจากน้ำท่วมที่อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกับพื้นที่อื่น
 และไม่ใช้ท่วมเพราะฝนที่ตกมาตามฤดูกาลเหมือนกับในพื้นที่อื่น แต่สาเหตุมาจาก
 ความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่บริหารจัดการน้ำ
 ผิดพลาด ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีอ้างสาเหตุที่ทำให้ให้น้ำท่วมพื้นที่ทรัพย์สินของ
 ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบเนื่องมาจากปี พ.ศ. ๒๕๔๙ มีปริมาณน้ำฝนตกลงมามากกว่าปีที่ผ่านมา
 โดยมีปริมาณฝนในเดือนสิงหาคม ๒๕๔๙ สูงกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี ร้อยละ ๒๘.๖ และปริมาณฝน
 ในเดือนกันยายน ๒๕๔๙ สูงกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี ร้อยละ ๑๘.๕ จนกล่าวหาว่าเชื่ออนุมิต
 และเชื่อสนธิสัญญาจะพัง ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องระบายน้ำออกสู่ลำคลองสายต่างๆ
 เป็นคำกล่าวอ้างที่ไม่มีข้อมูลทางวิชาการมาสนับสนุนที่จะทำให้เชื่อว่าเชื่อทั้งสองจะพัง
 และเชื่อทั้งสองมีระยะเวลาใช้งานได้กี่ปี อีกทั้งไม่มีพยานยืนยันว่าเขื่อนแตก
 หรือชำรุดต้องซ่อมแซมมากน้อยเพียงไร นอกจากนี้ ปริมาณน้ำในเขื่อนภูมิพลเมื่อวันที่
 ๒ ตุลาคม ๒๕๔๙ มีปริมาณน้ำ ๑๒,๖๗๙ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๙๔) และเขื่อนสิริกิติ์
 มีปริมาณน้ำ ๘,๙๗๗ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๙๔) เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณน้ำ
 ในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๙ จนถึงวันที่ ๓๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ แล้วน้ำในเขื่อนทั้งสอง
 มีปริมาณน้อยกว่าน้ำในวันอื่นๆ ซึ่งจากข้อมูลที่ได้เสนอท้ายคำคัดค้านคำให้การจะเห็นว่า
 น้ำในเขื่อนทั้งสองมีปริมาณมากตั้งแต่ร้อยละ ๙๕ – ๑๐๐ เขื่อนก็ยังไม่พังตามที่
 ผู้ถูกฟ้องคดีอ้าง ข้ออ้างดังกล่าวจึงรับฟังไม่ได้ สำหรับกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า
 สาเหตุสำคัญที่ทำให้ให้น้ำท่วมบางเลนนั้น เนื่องจากในช่วงเดือนสิงหาคมถึงปลายเดือน
 กันยายนมีฝนตกหนักต่อเนื่องในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างโดยปริมาณน้ำฝนในเดือน

สิงหาคม ๒๕๔๙ สูงกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี ร้อยละ ๒๘.๖ และเดือนกันยายน ๒๕๔๙ สูงกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี ร้อยละ ๑๘.๕ นั้น ก็ไม่น่าเชื่อถือ เนื่องจากไม่มีพยานหลักฐานทางวิชาการและการแสดงวิธีคิดคำนวณ เพราะข้อมูลพยานหลักฐานมีเพียงรายงานสภาพน้ำในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาของวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๓๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เท่านั้น และผู้ถูกฟ้องคดียังยอมรับว่าน้ำที่ไหลมาท่วมเกิดความเสียหายกับผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่นั้น เป็นน้ำที่ไหลเข้าสู่ระบบชลประทาน โดยปริมาณน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดนครสวรรค์ไหลลงมาสมทบกับปริมาณน้ำจากแม่น้ำสะแกกรัง และลำน้ำสาขาเหนือเขื่อนเจ้าพระยาปริมาณน้ำบางส่วนถูกส่งเข้าระบบชลประทานทั้งสองฝั่งของโครงการเจ้าพระยาใหญ่ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่สามารถปฏิเสธความรับผิดชอบได้ว่ามิได้เกิดจากการบริหารจัดการน้ำของผู้ถูกฟ้องคดี นอกจากนั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ขออ้างการให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนของนายปรีชา บุตรศรี ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ว่าสาเหตุของน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดนครปฐม สืบเนื่องจากน้ำเหนือจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไหลบ่าลงมาสู่แม่น้ำท่าจีน และน้ำที่มีการสูบเพื่อระบายจากแม่น้ำเจ้าพระยารวมทั้งคลองสาขาต่างๆ ลงสู่แม่น้ำท่าจีนอย่างต่อเนื่องที่ประตูน้ำคลองพระยาบวรลือและประตูน้ำพระพิมลทำให้น้ำล้นตลิ่งและเกิดอุทกภัยขึ้นในพื้นที่อำเภอบางเลนและอำเภอไกล่เคียงที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำท่าจีน ดังนั้น น้ำที่ท่วมพื้นที่ของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่จึงเป็นน้ำที่ไหลมาจากคลองสายต่างๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดี อันเกิดจากการระบายน้ำจากเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นผู้ดูแลน้ำในพื้นที่ชลประทานต่างๆ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการพื้นที่ที่มีความผิดพลาดในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ อีกทั้ง ช่วงก่อนเกิดน้ำท่วมที่อำเภอบางเลนได้มีพยานหลักฐานยืนยันว่าในขณะที่พื้นที่ทางตอนใต้ของประตูน้ำคลองพระยาบวรลือน้ำยังไม่ท่วม เนื่องจากมีประตูกั้นน้ำคลองพระยาบวรลือได้ปิดกั้นไว้ ต่อมาได้มีชาวบ้านที่อยู่ทางตอนเหนือของประตูน้ำคลองพระยาบวรลือจำนวนหลายร้อยคนที่ต้องทนต่อความเดือดร้อนอันเนื่องจากถูกน้ำท่วมซึ่งเป็นเวลานาน ได้ยกขบวนมาประท้วงเจ้าหน้าที่ประตูคลองพระยาบวรลือให้เปิดประตูน้ำคลองพระยาบวรลือ เพื่อช่วยเหลือชาวบ้านที่อยู่ทางตอนเหนือประตูน้ำคลองพระยาบวรลือที่ถูกน้ำท่วมขังมาเป็นเวลานาน เพียงชั่วคืนเดียว ชาวบ้านที่อยู่ทางตอนใต้ประตูน้ำคลองพระยาบวรลือก็ต้องประสบปัญหาน้ำท่วมอย่างฉับพลัน ดังนั้น น้ำท่วมครั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เป็นต้นมาไม่ใช่น้ำท่วมที่เกิดจาก

ภัยธรรมชาติเนื่องจากในขณะที่น่าท่วมในอำเภอบางเลนนั้น ไม่เคยมีฝนตกเลย ประมาณเดือนเศษ แต่เป็นการท่วมจากการปล่อยน้ำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ต้องการระบายน้ำ เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อยู่ทางตอนเหนือของประตูน้ำคลองพระยาบรรลือที่ท่วมขัง เป็นเวลานานโดยการผ่านคลองต่างๆ เช่น คลองส่งน้ำสาย ๔ คลองเจ้าเจ็ด - บางยี่หน คลองพระยาบรรลือ ประตูระบายน้ำบางหวาย ประตูน้ำคลองพระพิมล ประตูน้ำคลองลากหม้อน เป็นต้น ซึ่งเปิดประตูระบายน้ำพร้อมกันทั้งหมด โดยไม่ได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะระบายออกไปทางแม่น้ำท่าจีนลงสู่ทะเลได้ทันหรือไม่ หากเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี ค่อยๆ เปิดประตูระบายน้ำก็จะไม่ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่คนได้รับความเสียหาย ประกอบกับ แผนปฏิบัติงานของผู้ถูกฟ้องคดีทำย่ำแย่ให้การนั้น มีน้ำจำนวนมากจากจังหวัดอยุธยา จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนนทบุรี จะทำให้น้ำท่วมกรุงเทพมหานคร ผู้ถูกฟ้องคดี จึงระบายน้ำออกมาทางฝั่งตะวันตกเพื่อไม่ให้น้ำท่วมกรุงเทพมหานครและสนามบินสุวรรณภูมิ ประกอบกับแม่น้ำท่าจีนก็มีการสร้างสะพานจำนวนมากทำให้การไหลของน้ำไม่ดี เนื่องจากมีเสาดอมมือจำนวนมากขวางทางน้ำ นอกจากนี้ กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้อ้างว่า ได้เตรียมความพร้อมรับสถานการณ์น้ำท่วมมาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๔๙ โดยได้จัดประชุม ร่วมกับจังหวัดและหน่วยงานต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์น้ำในพื้นที่ต่างๆ นั้น ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้มีการเตรียมพร้อมที่จะป้องกันการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ ของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่และพื้นที่ในจังหวัดนครปฐมแต่อย่างใด ส่วนเรื่องปริมาณน้ำฝน ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีการประสานงานขอข้อมูลการคาดการณ์พยากรณ์จากกรมอุตุนิยมวิทยาทุกวัน และกรมอุตุนิยมวิทยาได้ทำหน้าที่ในการเตือนให้ผู้ถูกฟ้องคดีเตรียมการแก้ไขปัญหา ฝนตกมากและจะเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ต่างๆ ตามบันทึกข้อความ ด่วนมาก ของสำนักอุทกวิทยา และบริหารน้ำ ที่ กษ.๐๓๓๑/ท.๗๘ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่าไม่สามารถทราบล่วงหน้าว่าจะมีปริมาณฝนตกเท่าใดจึงไม่สามารถทราบปริมาณน้ำที่จะไหลลงเขื่อนได้อย่างแม่นยำ อีกทั้งไม่สามารถกำหนดชัดเจนว่าฝนจะตกในหมู่บ้านใด ตำบลใดอำเภอและจังหวัดใด จึงฟังไม่ขึ้น สำหรับแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ผู้ถูกฟ้องคดี จัดทำขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ จะพบว่าผู้ถูกฟ้องคดีประมาทเลินเล่อ ไม่ใช้ความระมัดระวังและเตรียมความพร้อมของเครื่องจักร เครื่องมือต่างๆ ไว้สำหรับการป้องกันน้ำท่วม เพราะได้เตรียมไว้ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๔๙ เท่านั้น ซึ่งเมื่อเทียบกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้เห็นได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดี

ได้ให้ความสำคัญมากกว่า และที่สำคัญไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้เตรียมแผนการป้องกันไว้ ในเรื่องเครื่องสูบน้ำ และเครื่องผลักดันน้ำที่มีประสิทธิภาพในการเร่งระบายน้ำให้ออก แม่น้ำท่าจีนก่อนลงสู่ทะเลมีเครื่องสูบน้ำเพียง ๑๐ เครื่องเท่านั้น สำหรับในเรื่องงบประมาณ ผู้ถูกฟ้องคดีประมาณเส้นเลือดในเรื่องการเตรียมความพร้อมในด้านงบประมาณที่ขอรับการสนับสนุนตามแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่จะต้องเตรียมงบประมาณสำหรับทำคันดินเล็กและกระสอบทราย ทั้งไม่ปรากฏว่าสำนักงานกรมชลประทานที่ ๑๓ ลำดับที่ ๗ สำนักงานกรมชลประทานนครปฐมได้มีการเตรียมงบประมาณดังกล่าว มีระบุไว้เพียงว่าได้เตรียมงบประมาณสำหรับทำคันดินกันน้ำเป็นคันดินเล็กจำนวน ๒๐ แห่ง งบประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นงบประมาณที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับงบประมาณที่กรมหรือโครงการอื่นได้รับ ประการต่อมา การให้ความช่วยเหลือของผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ใช้หลักความเป็นธรรมที่ประชาชนทุกคนจะมีสิทธิในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยเห็นได้จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ลงนามแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาเพื่อกลับกรองช่วยเหลือเฉพาะผู้ประกอบการรายใหญ่ด้านการเกษตรเท่านั้น ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ชี้แจงค่าเสียหายให้ตามความเป็นจริง และเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีไม่เคยมาสำรวจความเสียหายของทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดี และสาเหตุที่ผู้ฟ้องคดีจำนวน ๔ คน คือ ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๘ ไม่ได้ยื่นแบบความจำนงเพื่อขอรับการช่วยเหลือ เนื่องจากเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากผู้ถูกฟ้องคดี ในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ประกอบกับเอกสารแบบฟอร์มที่ทางเจ้าหน้าที่นำมาให้กรอกข้อความเป็นเอกสารที่มีข้อความเท็จเพราะระบุว่าภัยที่ผู้ฟ้องคดีได้รับเป็นภัยที่เกิดจากธรรมชาติ และเอกสารแบบประมวลรวบรวมความเสียหาย การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นเอกสารที่ไม่น่าเชื่อถือ โดยมีข้อสังเกตว่า ข้อความที่ระบุช่วงเวลาที่เกิดภัยในวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๙ นั้นไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่ผู้ฟ้องคดีมีพยานหลักฐานเพราะน้ำท่วมพื้นที่ของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เป็นต้นไป และเอกสารยังมีข้อบกพร่องหลายประเด็น ประกอบกับการที่ผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าได้ให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมโดยการพักการชำระหนี้เป็นเวลา ๓ ปี และอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนให้ได้กู้เงินจากสถาบันการเงินต่างๆ ไม่ถือว่าเป็นการช่วยเหลือ แต่กลับเป็นการซ้ำเติมให้เป็นหนี้เป็นสินมากยิ่งขึ้น สำหรับแผนที่

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระพิมลที่ผู้ถูกฟ้องคดีนำมาแสดงการเกิดน้ำท่วมพื้นที่ผู้เสียหาย เกิดจากอุทกภัยที่ไม่สามารถป้องกันการไหลของน้ำที่ไหลท่วมมาอย่างมาก เป็นแผนที่ที่จัดทำขึ้นเมื่อ ๒๐ ปีที่แล้ว คือ จัดทำขึ้นในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๒๙ ซึ่งตามกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ และการให้สัมภาษณ์ของอธิบดีกรมชลประทานระบุว่า ผู้ถูกฟ้องคดีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขอให้น้อมนำกระแสพระราชดำริไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยจะเพิ่มความเข้มงวดเกี่ยวกับการคาดการณ์สถานการณ์ทั้งในอนาคตให้แม่นยำ สำหรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น ไม่อาจโทษหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งได้ เพราะทุกฝ่ายจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน จากพยานหลักฐานต่าง ๆ ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่เห็นว่าความเสียหายเกิดจากการบริหารจัดการน้ำ ที่ผิดพลาดของผู้ถูกฟ้องคดีและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การเพิ่มเติมว่า คำคัดค้านของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่เป็นเพียงความเห็นของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงทางหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงจากคนขายข่าว ปราศจากการตรวจสอบความถูกต้องของข้อเท็จจริงอย่างรอบด้าน เพราะความจริงการเกิดอุทกภัยขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ นั้น เกิดจากพายุซังसान ซึ่งเป็นภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นเป็นการทั่วไป และอุทกภัยดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความเสียหายเป็นการทั่วไปหลายจังหวัด เช่น จังหวัดอ่างทอง จังหวัดชัยนาท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดนครปฐม โดยเฉพาะที่ราบลุ่มบริเวณภาคกลางและพื้นที่ต่อเนื่องและตามแผนที่แสดงการไหลของน้ำที่เกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เมื่อเกิดสถานการณ์น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยามีปริมาณมากขึ้นกว่าเดิมและมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อราษฎรจังหวัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีการประกาศเตือนเรื่องสถานการณ์น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาให้ราษฎรทราบเมื่อเกิดอุทกภัยขึ้นในจังหวัดต่าง ๆ ผู้ถูกฟ้องคดีและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้ทำการสำรวจความเสียหาย และทางราชการก็ได้จ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรในจังหวัดต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของส่วนที่ได้รับความเสียหาย โดยคำนึงถึงความเสียหายที่เป็นจริง และความเป็นธรรมโดยส่วนรวม ดังนั้นความเสียหายของผู้ฟ้องคดีทั้ง ๒๔ คน เป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นจากอุทกภัยอันเป็นภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นเป็นการทั่วไป และผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ก็ได้รับการช่วยเหลือจากทางราชการไปตามสมควรแล้ว

ความเสียหายของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่และประชาชนโดยทั่วไปมิได้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่บกพร่องของผู้ถูกฟ้องคดีตามที่ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่กล่าวอ้างแต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่คัดค้านคำให้การเพิ่มเติมว่า พยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลข่าวสารหนังสือพิมพ์ที่ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่นำมายืนยันต่อศาลนั้น ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องจากบรรณาธิการและความถูกต้องทางด้านกฎหมายแล้ว จึงจะพิมพ์ออกเป็นหนังสือพิมพ์ จึงเป็นพยานหลักฐานที่เชื่อถือได้ ส่วนเอกสารท้ายคำให้การเพิ่มเติมของผู้ถูกฟ้องคดีที่แสดงให้เห็นถึงการไหลของน้ำในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ นั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่เห็นว่า แผนที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเจ้าเจ็ด - บางยี่หนเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าน้ำท่วมทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่เป็นน้ำที่ไหลมาจากคลองต่าง ๆ ที่อยู่ในระบบชลประทานของสำนักงานชลประทานที่ ๑๑ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเจ้าเจ็ด - บางยี่หนที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีหน้าที่ในการเก็บกักบริหารและจัดสรรน้ำ สำหรับเอกสารหมายเลข ๒ ท้ายคำให้การเพิ่มเติมว่าน้ำท่วมเกิดจากพายุช่างสานั้น เห็นว่าเป็นเอกสารที่ไม่น่าเชื่อถือ เนื่องจากไม่มีลายมือชื่อผู้ตรวจ ผู้เสนอ ผู้เห็นชอบ และผู้อนุมัติตามหลักวิชาการแผนที่ ส่วนเอกสารหมายเลข ๓ ท้ายคำให้การเพิ่มเติมที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่าได้ประกาศแจ้งเตือนเรื่องสถานการณ์น้ำของลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยานั้น เป็นหนังสือที่แจ้งเตือนไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดจำนวน ๗ จังหวัดให้ระวังภัยน้ำท่วมอันเนื่องมาจากการปล่อยน้ำจากเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ และการระบายน้ำจากเขื่อนเจ้าพระยาไปยังจังหวัดอุทัยธานี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนนทบุรี โดยไม่มีการแจ้งไปยังจังหวัดนครปฐมแต่อย่างใด และผู้ถูกฟ้องคดีละเว้นไม่นำกระสอบทรายมาป้องกันน้ำท่วมให้กับพื้นที่ของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ ทำให้ทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ถูกน้ำท่วม จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงและส่งเอกสารตามคำสั่งศาลสรุปได้ว่า คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตรที่เป็นการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนเป็นตัวเงิน โดยพื้นที่การเกษตรเสียหายรุนแรงในพื้นที่น้ำท่วมซึ่งเป็นเวลานานจะให้ความช่วยเหลือตามเกณฑ์เฉพาะด้านพืชให้ความช่วยเหลือร้อยละ ๕๐ ของรายได้เกษตรกรที่ควรจะได้รับ ดังนี้ (๑) ข้าว อัตราการช่วยเหลือ ๑,๓๒๑ บาท/ไร่ (๒) พืชไร่ อัตราการช่วยเหลือ ๑,๕๒๐ บาท/ไร่ และพืชสวนและผลไม้

อื่นๆ (๒๕ ตัน/ไร่) อัตราการช่วยเหลือ ๒,๔๒๙ บาท/ไร่ โดยจ่ายตามพื้นที่เสียหายจริง และด้านประมง ได้แก่ ปลาทุกชนิด อัตราการช่วยเหลือ ๓,๔๐๖ บาท/ไร่ โดยจ่าย ๕ ไร่แรก จ่ายตามอัตราดังกล่าว ถ้าเกิน ๕ ไร่ จ่ายร้อยละ ๕๐ นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ได้ขอรับเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๒๐ ราย ส่วนอีก ๔ ราย คือ ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๘ ไม่ได้ขอรับเงินช่วยเหลือดังกล่าว

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า การคำนวณราคาผลผลิตที่นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือตามวิธีการเดียวกับที่ระบุไว้ในข้อ ๓.๑ ของหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๒๑๒/๙๖๖๔ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เฉพาะรายการพืช ได้แก่ ข้าว พืชไร่ พืชสวน และผลไม้ และรายการด้านการประมง ได้แก่ ปลา ซึ่งทั้งสองรายการได้ใช้ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจการเกษตรในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ และ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในการคำนวณ โดยเกณฑ์ความช่วยเหลือร้อยละ ๕๐ ของรายได้ที่เกษตรกรควรจะได้รับ มีรายละเอียดดังนี้ (๑) ข้าว เกณฑ์ความช่วยเหลือในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ และ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในอัตรา ๑,๓๘๘ บาท/ไร่ และ ๑,๔๕๑ บาท/ไร่ ตามลำดับ (๒) พืชไร่ เกณฑ์ความช่วยเหลือในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ และ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในอัตรา ๑,๘๙๔ บาท/ไร่ และ ๒,๔๘๔ บาท/ไร่ (๓) พืชสวนและผลไม้ อื่นๆ เกณฑ์ความช่วยเหลือในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ และ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในอัตรา ๔,๗๙๖ บาท/ไร่ และ ๔,๖๖๓ บาท/ไร่

กรมประมงชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า การคำนวณราคาผลผลิตที่นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือ เป็นวิธีการเดียวกับที่ระบุไว้ในหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๒๑๒/๙๖๖๔ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ รายการด้านการประมง โดยใช้ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจการประมงในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ และ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในการคำนวณ

ผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงตามคำสั่งศาลทำนองเดียวกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรและเพิ่มเติมว่า หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๕.๒ สรุปได้ว่า (๑) กรณีเลี้ยงปลาทุกชนิดในบ่อดินและนาข้าวในอัตราการให้ความช่วยเหลือ ๓,๔๐๖ บาท / ไร่

รายละเอียดไม่เกิน ๕ ไร่ (๒) กรณีเลี้ยงกุ้ง ปู และหอย อัตราการให้ความช่วยเหลือ ๙,๐๙๘ บาท / ไร่ รายละเอียดไม่เกิน ๕ ไร่ และ(๓) กรณีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในกระชัง บ่อซีเมนต์ และอื่นๆ เช่น ปลาสวยงาม กบ ตะพาน้ำ อัตราการให้ความช่วยเหลือ ๒๕๗ บาท/ตารางเมตร รายละเอียดไม่เกิน ๘๐ ตารางวา ซึ่งผู้ฟ้องคดีจำนวน ๒๐ คนใน ๒๔ คน ได้เสนอแบบยื่นความจำนงเพื่อขอรับการช่วยเหลือของเกษตรกรที่ประสพภัยธรรมชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ (กษ ๐๑) พร้อมทั้งได้รับเงินช่วยเหลือดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ชี้แจงยืนยันว่า ความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ได้รับความเสียหายจากการปล่อยน้ำของผู้ถูกฟ้องคดีมิได้เกิดจากภัยธรรมชาติ

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า เดิมผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำคันดินกั้นน้ำขนาดกว้าง ๔ - ๕ เมตร และสูง ๑.๒๐ ถึง ๑.๕๐ เมตร ล้อมรอบที่ดินทั้งสามแปลง แต่เมื่อมีน้ำเพิ่มในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงได้ใช้ทรายเสริมคันดินเดิม จึงคิดเฉพาะค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคันกั้นน้ำเสริมเท่านั้น คิดเป็นเงิน ๑๐,๕๐๐ บาท ส่วนการกำหนดค่าความเสียหายของพืชผลต่างๆ ในครั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่คนได้ตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๕ คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒๑ เป็นผู้พิจารณาความเสียหายของผู้ฟ้องคดีแต่ละคนซึ่งเอกสารเกี่ยวกับการพิจารณาค่าเสียหายนั้นได้ถูกนำท่วมในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เสียหายหมดแล้ว สำหรับเมื่อท่อมที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ปลูกไว้ จำนวน ๑๘ ไร่ คณะกรรมการคิดค่าเสียหายให้เพียง ๑๒ ไร่ เพราะมีบางส่วนที่สามารถเก็บขึ้นมาได้ และการเก็บเกี่ยวผลผลิตของเมื่อกต้องใช้เวลาปลูกจำนวน ๖ เดือน แต่ในขณะที่น้ำท่วมนั้น เมื่อกของผู้ฟ้องคดีปลูกได้ ๕ เดือนแล้วจะได้ผลผลิต ๓ - ๕ ตันต่อไร่ ราคาท้องตลาดในขณะนั้น กิโลกรัมละ ๒๐ - ๓๐ บาท รายได้เฉลี่ย ๖๐,๐๐๐ - ๘๐,๐๐๐ บาท/ไร่ เมื่อหักค่าใช้จ่ายต่างๆ แล้ว จะมีรายได้ขั้นต่ำจำนวน ๖๖๐,๐๐๐ บาท และผู้ฟ้องคดีปลูกกล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่องซึ่งเป็นกล้วยที่ให้ผลผลิตคุณภาพดีและเครือใหญ่ตั้งแต่ ๙ - ๑๔ หัวต่อเครือ ราคาเครือละ ๑๐๐ บาท ปลูก ๘ ไร่ จะได้ผลผลิต ๖๐ - ๘๐ เครือต่อเดือน ขณะน้ำท่วมกล้วยมีอายุ ๒ ปี และยังเหลือเวลาเก็บเกี่ยวอีก ๔ ปี คิดเป็นค่าเสียหายอย่างน้อย ๓๐๗,๒๐๐ บาท ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีบางคนปลูกพืชชนิดเดียวกันแต่เรียกค่าเสียหายต่างกันนั้น เนื่องจากพืชชนิดเดียวกันแต่พันธุ์พืชที่ปลูกคนละพันธุ์กัน หรือการดูแลเอาใจใส่หรืออายุของพืชต่างกันหรือเก็บผลผลิตไปบางส่วนแล้ว คณะกรรมการจึงตั้งราคากลางโดยอ้างอิงจากราคาตลาดในขณะนั้นแล้ว

สำรวจว่าของผู้ฟ้องคดีคนใดเก็บเกี่ยวผลผลิตไปแล้วก็ครั้ง และจะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้อีกก็ครั้งเป็นจำนวนเงินเท่าใดแล้วนำมาหักกลบลดต้นทุนที่ผู้ฟ้องคดีแต่ละคนได้ลงทุนไป จึงทำให้ผู้ฟ้องคดีแต่ละคนมีค่าเสียหายแตกต่างกัน และในส่วนที่กล่าวว่ น้ำท่วมฉับพลันภายในคืนเดียวนั้นมิได้หมายถึงน้ำมาในคืนเดียวสูง ๒ เมตร แต่หมายความว่า น้ำที่ท่วมอยู่นอกพื้นที่ไร่นามีปริมาณเพิ่มขึ้นทุก ๆ วัน ตั้งแต่ปลายเดือนกันยายน ๒๕๔๙ ซึ่งน้ำทยอยขึ้นวันละ ๓ - ๕ เซนติเมตร จนกระทั่งวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๙ ระดับน้ำหยุดนิ่ง ไม่มีฝนตกหนัก ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบจึงมั่นใจว่าน้ำไม่ท่วมไร่นาของตน แต่ปรากฏเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ มีเครื่องบินบินมาสำรวจ และมีข่าวภาพข่าวทางโทรทัศน์ว่า จังหวัดนครปฐมยังมีพื้นที่รับน้ำได้อีกจำนวนมาก หลังจากนั้น น้ำก็เพิ่มระดับขึ้นวันละ ๑๐ - ๒๐ เซนติเมตร ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบจึงเร่งเสริมคันกันน้ำอีกครั้ง แต่คันกันน้ำก็ไม่สามารถรองรับน้ำได้ คันกันน้ำจึงพังเสียหาย ทำให้น้ำเข้าท่วมพื้นที่การเกษตรของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบคนภายในคืนนั้นเพียงข้ามคืนโดยไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาช่วยเหลือ

ผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า แผนการบริหารจัดการน้ำในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และพ.ศ. ๒๕๔๙ ใช้หลักการเดียวกัน กล่าวคือ การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคกลาง และลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง มีรายละเอียดดังนี้ (๑) การบริหารจัดการน้ำในเขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อย เขื่อนก๊วลม เขื่อนก๊วคอบหมา และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์การเก็บกักน้ำในอ่างในแต่ละช่วงเวลาไม่ให้เกิดสภาพน้ำล้นอ่าง น้ำท่วมด้านท้ายน้ำ และต้องเก็บกักน้ำให้ได้มากที่สุดในช่วงปลายฤดูฝนเพื่อเป็นน้ำต้นทุนสำหรับใช้ในช่วงฤดูแล้ง โดยในช่วงเวลาที่น้ำในแม่น้ำด้านท้ายเขื่อนมีมากจะต้องระบายน้ำออกจากเขื่อนให้น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น (๒) การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่การเกษตร ในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ผู้ถูกฟ้องคดีจะพร่องน้ำในทุ่งนาให้ปริมาณน้ำสูงประมาณ ๑๐ เซนติเมตร ตามความต้องการใช้น้ำของข้าวเท่านั้น เมื่อมีฝนตกหนัก และน้ำเหนือมาก พื้นที่นาจะสามารถรับน้ำได้เพิ่มอีกประมาณ ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร (๓) การบริหารน้ำหลากที่ไม่สามารถควบคุมได้ในช่วงตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงต้นเดือนตุลาคมเป็นช่วงฝนตกหนักในลุ่มน้ำเจ้าพระยาใหญ่ จะมีน้ำหลากที่ไม่สามารถควบคุมได้จากบริเวณท้ายเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ เมื่อรวมกับน้ำในลุ่มน้ำวังที่ไหลมารวมกับแม่น้ำปิงที่จังหวัดตากและน้ำจากลุ่มน้ำยม จะไหลลงมาสู่พื้นที่เจ้าพระยาตอนล่าง ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีจะใช้เขื่อนเจ้าพระยาและระบบชลประทานบริหารจัดการน้ำเพื่อลดปัญหาอุทกภัยโดยควบคุมปริมาณน้ำไหลผ่าน

เขื่อนเจ้าพระยา การรับน้ำผ่านระบบชลประทานออกทางทุ่งฝั่งตะวันตกแล้วเร่งระบายลงสู่ทะเลผ่านแก้มลิงสนามชัย - มหาชัย รวมทั้งส่งน้ำผ่านระบบชลประทานออกทางฝั่งตะวันออกโดยน้ำส่วนหนึ่งจะระบายลงแม่น้ำบางปะกง และส่วนที่เหลือเร่งระบายลงสู่ทะเลผ่านแก้มลิงฝั่งตะวันออก และน้ำบางส่วนเก็บกักในพื้นที่การเกษตรโดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อพืชที่ปลูกไว้ ควบคุมการระบายน้ำจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ไม่ให้น้ำจากแม่น้ำป่าสักไหลลงแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วงน้ำสูงสุดและสอดคล้องกันกับการขึ้นลงของน้ำทะเล (๔) การเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำของแม่น้ำท่าจีนโดยการกำจัดวัชพืช ขุดลอกตะกอนบริเวณคอสะพานที่ตื้นเขิน การติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำในแม่น้ำท่าจีน รวมทั้งรับน้ำเข้าคลองพระยาบรรลือ คลองพระพิมลเพื่อระบายออกทางแม่น้ำเจ้าพระยา อีกทางหนึ่งด้วย (๕) โครงการแก้มลิงคลองมหาชัย - สนามชัย เพื่อลดภาวะการระบายน้ำผ่านทางแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วงฤดูน้ำหลากลงสู่ทะเล โดยให้ระบายน้ำผ่านไปทางพื้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างผ่านคลองต่างๆ ลงไปทางคลองมหาชัย - สนามชัย และแม่น้ำท่าจีนแล้วออกสู่ทะเลทางด้านจังหวัดสมุทรสาคร และใช้เครื่องสูบน้ำพลังงานไฟฟ้าขนาดกำลังสูบเครื่องละ ๓ ลูกบาศก์เมตร/วินาที จำนวน ๑๒ เครื่อง รวมทั้งสิ้น ๓๖ ลูกบาศก์เมตร/วินาที สูบน้ำออกจากคลองมหาชัย ที่ทำหน้าที่ "แก้มลิง" เป็นการพร่องน้ำภายในระบบแก้มลิง เพื่อจะได้ทำให้น้ำตอนบนไหลลงมาทำให้ปริมาณน้ำท่วมพื้นที่ด้านในลดน้อยลง ส่วนการระบายน้ำไปยังทุ่งฝั่งตะวันออกเป็นเพื่อลดปริมาณน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาที่ไหลผ่านกรุงเทพมหานครให้น้อยลง โดยระบายน้ำทางด้านฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยาผ่านประตูระบายน้ำมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท เข้าคลองชัยนาท - ป่าสัก (อนุศาสนนันท์) ระบายน้ำผ่านประตูระบายน้ำเริงรางไหลมาบรรจบกับปริมาณน้ำในแม่น้ำป่าสัก โดยมีเขื่อนพระรามหก จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นเขื่อนทดน้ำ รับน้ำเข้าพื้นที่ฝั่งตะวันออกตอนล่างผ่านประตูระบายน้ำพระนารายณ์เข้าคลองระพีพัฒน์ผ่านประตูระบายน้ำพระศรีเสาวภาค (ที่อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี) ลงสู่คลองระพีพัฒน์แยกใต้ (คลอง ๑๓) คลอง ๑๔ คลองรังสิตประยูรศักดิ์ คลองหกวาสายล่าง คลองแสนแสบ คลองนครเนื่องเขต ระบายน้ำออกสู่ทะเลทางแม่น้ำบางปะกง โดยประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำเสาวภาค่องศรีสมบูรณ์ บางขุนาก ท่าไข่ ท่าถั่ว และปากตะคองมีศักยภาพการระบายน้ำและสูบน้ำสูงสุดประมาณ ๑๒.๕ ล้านลูกบาศก์เมตร/วัน และระบายน้ำออกทะเลอ่าวไทยผ่านคลองพระองค์ไชยานุชิต และสถานีสูบน้ำริมคลองชายทะเลมีศักยภาพสูบน้ำสูงสุดประมาณ

๒๙ ล้านลูกบาศก์เมตร/วัน รวมศักยภาพการระบายน้ำทั้งหมด ๔๑.๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/วัน แต่การระบายน้ำไปยังพื้นที่ฝั่งตะวันออกมิใช่เป็นการป้องกันน้ำท่วมในฝั่งตะวันตก แต่เป็นการลดปริมาณน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาที่จะไหลผ่านเขื่อนเจ้าพระยารวมทั้งไหลผ่านกรุงเทพมหานครให้น้อยลง จึงเป็นการช่วยเหลือพื้นที่ฝั่งตะวันตกโดยทางอ้อมเท่านั้น ปริมาณน้ำที่ระบายเข้าสู่พื้นที่ฝั่งตะวันออกโดยเฉพาะพื้นที่ตอนล่างจากข้อจำกัดของคลองสามารถระบายน้ำลงสู่พื้นที่ตอนล่างผ่านประตูระบายน้ำพระศรีเสาวภาคได้เพียงประมาณ ๘๐ ลูกบาศก์เมตร/วินาที เท่านั้น จึงช่วยลดปริมาณน้ำได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนสาเหตุน้ำท่วมที่เกิดขึ้นทางด้านฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยา (ฝั่งตะวันตก) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ มีสาเหตุหลักๆ มาจากสาเหตุสำคัญ ๔ ประการ ดังนี้ (๑) ปริมาณและระดับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีมากอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับราษฎรได้เข้าไปใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยามากขึ้น ทำให้หน้าตัดการไหลของแม่น้ำถูกบีบแคบลง จึงทำให้ระดับน้ำเพิ่มสูงขึ้นและน้ำเอื่อยอ่อนเข้าไปในลำน้ำสายต่างๆ ทำให้การระบายน้ำลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นไปได้ยาก (๒) น้ำล้นคันกันน้ำเนื่องจากระดับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีระดับสูงท่วมบ้านเรือนราษฎรที่อยู่บริเวณสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา โดยน้ำล้นคันกันน้ำใหญ่ตั้งแต่บริเวณอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เป็นระยะๆ เรื่อยลงมา เป็นระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร จนถึงบริเวณจังหวัดอ่างทอง (๓) คันกันน้ำ/พนังขาด อันเป็นสาเหตุที่เกิดน้ำท่วมพื้นที่อย่างรวดเร็วและรุนแรงเหตุการณ์อุทกภัยปี พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยเฉพาะฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ๒ แห่งใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ คันกันน้ำซึ่งเป็นถนนทางหลวงสายชัยนาท - สิงห์บุรีขาดที่บริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๔๑ + ๓๐๐ เป็นระยะทางประมาณ ๕๐ เมตร ซึ่งคาดว่าปริมาณน้ำที่ไหลผ่านช่องขาดดังกล่าวจะมีมากถึง ๓๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วินาทีและ (๔) ระดับน้ำในแม่น้ำสุพรรณสูงเอ่อล้นคันกันน้ำริมแม่น้ำที่ป้องกันทำให้น้ำเอื่อยอ่อนเข้าไปในคลองระบายน้ำสายต่างๆ เป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำในพื้นที่และทำให้เกิดน้ำท่วมบริเวณพื้นที่เพาะปลูกในที่ลุ่มต่ำโดยเฉพาะพื้นที่ทางด้านท้ายน้ำในบริเวณพื้นที่ตั้งแต่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเจ้าเจ็ด - บางยี่หน เรื่อยลงมาจนถึงปากแม่น้ำ เนื่องจากประสิทธิภาพในการระบายของแม่น้ำท่าจีนค่อนข้างต่ำ ประมาณ ๒๐๐ - ๓๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วินาที ประกอบกับได้รับอิทธิพลจากการขึ้นลงของน้ำทะเล ทำให้น้ำระบายน้ำออกสู่ทะเลเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะน้ำที่ล้นคันกันน้ำเข้ามาในทุ่งกึ่งไหลมารวมกันในพื้นที่ตอนล่างของทุ่งเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก และไม่สามารถ

ระบายน้ำลงสู่ทะเลได้โดยเร็วเนื่องจากการระบายน้ำของแม่น้ำท่าจีนมีข้อจำกัด สำหรับสาเหตุการเกิดน้ำท่วมทางด้านฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยา (ทุ่งฝั่งตะวันออก) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เกิดจากสาเหตุหลักๆ คล้ายคลึงกันกับสาเหตุที่เกิดขึ้นท่วมทางด้านฝั่งขวา (ทุ่งฝั่งตะวันตก) หากแต่มีความรุนแรงน้อยกว่า สำหรับกระบวนการจัดการน้ำหลากในช่วงเหตุการณ์น้ำท่วมปี พ.ศ. ๒๕๔๙ มีดังนี้ (๑) ผู้ถูกฟ้องคดีได้ติดตามสถานการณ์น้ำตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๔๙ และประชุมในเขตพื้นที่ภาคต่างๆ ร่วมกับจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม ๕ ครั้ง ในส่วนกลางได้จัดตั้งศูนย์ประสานและติดตามสถานการณ์น้ำ มีอธิบดีกรมชลประทานเป็นประธาน (๒) ลดปริมาณน้ำไหลผ่านเขื่อนเจ้าพระยา โดยจัดสรรน้ำเข้าทุ่งเจ้าพระยาทั้งสองฝั่งเพิ่มขึ้น คือ ก่อนจะเกิดยอดน้ำนองสูงสุดส่งน้ำเข้าทุ่งฝั่งตะวันตกสูงสุดประมาณ ๗๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วินาที และส่งน้ำเข้าทุ่งฝั่งตะวันออกสูงสุดประมาณ ๒๓๐ ลูกบาศก์เมตร/วินาที (๓) ดำเนินการส่งน้ำเพิ่มเติมเข้าพื้นที่ชลประทานในช่วงน้ำหลากมีพื้นที่รับน้ำในพื้นที่ชลประทาน ๘ จังหวัด รวมทั้งเจ้าพระยาฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออกจำนวน ๑.๑๙ ล้านไร่ โดยได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ จนถึงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๙ คิดเป็นปริมาตรน้ำประมาณ ๕๑๔ ล้านลูกบาศก์เมตร/วินาที (๔) ลดปริมาณน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาด้านท้ายเขื่อนเจ้าพระยาโดยการสูบเข้าไปยังพื้นที่ส่วนของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๒ แห่ง คือ ทุ่งมะขามหย่อง และทุ่งภูเขาทองและที่จังหวัดสระบุรีอีก ๑ แห่งที่บริเวณทะเลสาบบ้านหม้อ (๕) เร่งระบายน้ำในพื้นที่ทุ่งเจ้าพระยาฝั่งตะวันตกตอนล่างลงแม่น้ำท่าจีนลงคลองมหาชัยลงทะเล โดยระบายและสูบน้ำออกสู่แม่น้ำท่าจีนวันละ ๒๓.๓๙ ล้านลูกบาศก์เมตร และสูบน้ำออกสู่คลองมหาชัยได้ วันละ ๐.๒๔ ล้านลูกบาศก์เมตร (๖) เร่งระบายน้ำในพื้นที่ทุ่งเจ้าพระยาฝั่งตะวันออกตอนล่างลงแม่น้ำนครนายก แม่น้ำบางปะกง และลงทะเลอ่าวไทย โดยระบายและสูบน้ำลงแม่น้ำนครนายก (๗) เร่งระบายน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาผ่านประตูระบายน้ำคลองลัดโพธิ์ (๘) ลดการระบายน้ำจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ลงแม่น้ำป่าสักเพื่อควบคุมปริมาณน้ำไหลผ่านเขื่อนพระรามหกส่งแม่น้ำเจ้าพระยาให้อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด (๙) ลดการระบายน้ำจากเขื่อนขุนด่านปราการ และปิดการระบายน้ำจากเขื่อนนครนายกเพื่อลดปริมาณน้ำในแม่น้ำนครนายกให้ลดลง (๑๐) ผู้ถูกฟ้องคดีได้ขอความร่วมมือจากสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร งดสูบน้ำลงแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วงจังหวัดที่น้ำทะเลขึ้นของแต่ละวัน (๑๑) ดำเนินการติดตั้งเครื่องสูบน้ำเพิ่มเติมที่ประตูระบายน้ำ

ต่าง ๆ เพื่อระบายน้ำลงสู่อ่าวไทยให้เร็ว (๑๒) ดำเนินการตรวจวัดปริมาณน้ำที่จุดควบคุม และติดตามน้ำ เช่น อำเภอเมืองนครสวรรค์ เขื่อนเจ้าพระยา เขื่อนพระรามหก อำเภอบางไทร และสะพานพุทธยอดฟ้าฯ เป็นต้น เพื่อส่งข้อมูลและประชาสัมพันธ์ให้กับส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ศูนย์ประสานและติดตามสถานการณ์น้ำ ของผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์น้ำอย่างต่อเนื่องตลอด ๒๔ ชั่วโมง (๑๓) ในช่วงที่สภาพน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาลดลงเข้าสู่สภาวะปกติ ผู้ถูกฟ้องคดีได้เร่งระบายน้ำ ในทุ่งฝั่งตะวันตก โดยขุดเปิดช่องระบายน้ำ ๓ จุด เพื่อระบายน้ำในทุ่งเจ้าเจ็ดบางยี่หน ลงแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งระบายน้ำได้ประมาณ ๓ ล้านลูกบาศก์เมตร/วัน ดำเนินการ แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๙ (๑๔) เร่งระบายน้ำในทุ่งตะวันตก ลงแม่น้ำท่าจีนอีกทางหนึ่ง เพื่อลดปริมาณน้ำท่วมขังในทุ่งตะวันตก โดยขุดเปิดช่องระบายน้ำ ลงแม่น้ำท่าจีน จำนวน ๔ ช่อง และ (๑๕) ได้เร่งระบายน้ำโดยติดตั้งเครื่องสูบน้ำและ เครื่องผลักดันน้ำเพื่อเร่งระบายน้ำในจุดที่สำคัญในส่วนพื้นที่ฝั่งตะวันตก ผู้ถูกฟ้องคดี ได้ก่อสร้างประตูระบายน้ำพร้อมสถานีสูบน้ำริมแม่น้ำท่าจีนรวม ๒๙ แห่ง เครื่องสูบน้ำจำนวน ๑๐๖ เครื่อง มีศักยภาพการระบายน้ำรวม ๓๔.๕ ล้านลูกบาศก์เมตร/วัน และในพื้นที่ตอนล่าง มีโครงการแก้มลิงคลองมหาชัย - สนามชัย เพื่อใช้เป็นพื้นที่รองรับน้ำก่อนระบายน้ำ ออกสู่ทะเลในช่วงน้ำทะเลลง และในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ผู้ถูกฟ้องคดีได้ร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อเพิ่มศักยภาพการระบายน้ำในพื้นที่ออกสู่ทะเลได้ติดตั้งเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ในฝั่งตะวันตก พร้อมติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำเพื่อเร่งผลักดันน้ำออกสู่ทะเล นอกจากนี้ ยังได้ทำการ ขุดลอกคลองธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ

ต่อมาศาลได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ ชี้แจงตามคำสั่งศาล แต่ผู้ฟ้องคดีดังกล่าวทำคำชี้แจงไม่ค่อยตรงตามประเด็นที่ศาลกำหนด จึงมีคำสั่ง เรียกให้ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่คนและผู้ถูกฟ้องคดีมาไต่สวน ซึ่งสรุปความจากคำชี้แจง และถ้อยคำในชั้นไต่สวนได้ว่า ในการป้องกันน้ำท่วมที่ทำสวนของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ และราษฎรที่ทำสวนในบริเวณใกล้เคียงกับที่ดินพิพาทนั้น ผู้ฟ้องคดีส่วนใหญ่ได้ทำการ ก่อสร้างคันดินสูง ๑.๒๐ - ๑.๕๐ เมตร ฐานกว้าง ๔ - ๘ เมตร ตามลักษณะพื้นที่และเนื้อที่ ของสวน ส่วนข้อเท็จจริงความเสียหายของแต่ละคนมีดังนี้ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ให้ถ้อยคำ ทำนองเดียวกับคำชี้แจง ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ปลูกต้นกล้วย ๑ ไร่ จำนวน ๔๐ ต้น ต้นละ ๑ เครือ เฉลี่ยเครือละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๓,๒๐๐ บาท ขนุนเหลืองบางเตย

มีอายุ ๔ - ๕ ปี จำนวน ๒ ไร่ ๔๐ ต้น ผลผลิตเฉลี่ยต้นละ ๒๐๐ บาท คิดเป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท
 ปลูกมะม่วง ๘ ไร่ เป็นมะม่วงน้ำดอกไม้ จำนวน ๒๕๐ ต้น มะม่วงเขียวเสวย จำนวน ๑๐๐ ต้น
 โดยมะม่วงดังกล่าวมีอายุ ๑๐ ปี มะม่วงน้ำดอกไม้ไม่มีผลผลิตทั้งปี เฉลี่ยต้นละ ๕๐ กิโลกรัมๆ ละ
 ๓๕ บาท ส่วนมะม่วงเขียวเสวยผลผลิตปีละ ๒ ครั้ง ต้นละ ๕๐ กิโลกรัมๆ ละ ๕๐ บาท
 รวมผลผลิตจากสวนประมาณ ๖๘๘,๗๐๐ บาท/ปี (คิดราคาขายจากตลาด) รวมค่า
 รถบีคโฮ และค่ากระสอบทรายเป็นเงิน ๒๑,๖๒๖ บาท และหลังจากน้ำท่วมแล้วทำให้
 มะม่วงตายหมด จึงขอคิดค่าต้นพันธุ์ ๓๕๐ ต้นๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๗,๕๐๐ บาท
 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗๒๐,๓๒๖ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ปลูกกล้วยน้ำว้า มะม่วงโชติวิเชียร
 มะม่วงน้ำดอกไม้ มะม่วงเขียวเสวย มะม่วงแม่ลูกดก มะม่วงงามเมืองย่า มะพร้าวน้ำหอม
 พันธุ์ต้นเตี้ย กระทอนพันธุ์ยี่รำและพันธุ์ปุยฝ้าย แก้วมังกร และอ้อย โดยปลูกคละไป
 ระหว่างต้นไม้แต่ละชนิดคิดค่าพันธุ์พืช ผลผลิตที่จะได้รับค่าปุ๋ย และค่ายาบำรุงรักษา
 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๙๔,๔๕๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการทำคันกั้นน้ำ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท
 ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ได้ปลูกกุหลาบมอญ จำนวน ๔,๐๐๐ กิ่ง ปลูกได้ ๗ - ๘ เดือน เก็บผลผลิต
 ๑๐,๐๐๐ ดอกขึ้นไป ขายได้ ๑๐๐ ดอก ราคา ๔๕ บาท ขอคิดค่าเสียหายในเรื่องของ
 ค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่ายา ค่าใช้จ่ายอื่นๆ สำหรับปลูกกุหลาบ ๗ เดือน และค่าผลผลิตที่จะได้รับ
 หากน้ำไม่ท่วมเป็นเงินจำนวน ๔๙๑,๕๐๐ บาท นอกจากนี้ได้เลี้ยงปลาแรดจำนวน
 ๔,๐๐๐ ตัว คิดเป็นเงินจำนวน ๒๖,๐๐๐ บาท ขอคิดค่าเสียโอกาสที่จะได้รับจาก
 กุหลาบมอญ จำนวน ๑,๔๔๐,๐๐๐ บาท เนื่องจากการปลูกกุหลาบมอญหนึ่งครั้งสามารถ
 เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ถึง ๒ ปีขึ้นไป ค่าทำคันกั้นน้ำจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๕
 ปลูกผักชีฝรั่งประมาณ ๒ ไร่ ปลูกมาได้ ๔ เดือน เก็บผลผลิตได้แล้วบางส่วนก่อนน้ำท่วม
 โดยขายได้กิโลกรัมละ ๗๐ บาท สำหรับการปลูกผักชีฝรั่งหนึ่งครั้งจะสามารถเก็บเกี่ยว
 ผลผลิตได้ถึง ๗ เดือน จึงขอคิดค่าเสียหายจากส่วนนี้จากการไม่ได้เก็บผลผลิตอีก ๓ เดือน
 เป็นเงินรวม ๑๐๐,๐๐๐ บาท และปลูกมันเทศ จำนวน ๔ ไร่ ปลูกมา ๓ เดือน และต้องใช้
 เวลาอีก ๓ เดือน จึงจะสามารถเก็บผลผลิตได้ จำนวน ๑๐๐,๐๐ บาท นอกจากนี้
 ปลาแรด ปลาตะเพียน และปลาทับทิมที่เลี้ยงมาประมาณ ๒ - ๓ ปี คิดค่าเสียหาย จำนวน
 ๒๗๓,๐๐๐ บาท ค่าทำคันกั้นน้ำ จำนวน ๔๑,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๖ ปลูกฝรั่ง ๖ ไร่
 ทำนา ๑๘ ไร่ ค่ากระสอบทรายกั้นน้ำ รวมค่าเสียหายจำนวน ๙๔๔,๖๔๘ บาท
 ผู้ฟ้องคดีที่ ๗ ปลูกผักชีฝรั่งในพื้นที่ ๔ ไร่ ปลูกครั้งหนึ่งสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้แล้ว

๕ ครั้ง คิดเป็นเงินรวม ๒๒๕,๐๐๐ บาท ปลูกมันเทศ ๑๐ ไร่ ซึ่งอยู่ระหว่างเก็บเกี่ยว
 ผลผลิต แต่นำมาท่วมเสียก่อน คิดค่าเสียหาย ๑๕๐,๐๐๐ บาท สำหรับปลาหมอ จำนวน
 ๑๐๐,๐๐๐ ตัว คิดเป็นเงินจำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ค่าทำคันป้องกันน้ำท่วมเพิ่มเติม
 จากคันดินเก่าเป็นเงินจำนวน ๙,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ ปลูกกุหลาบพันธุ์มอญได้ ๗ เดือน
 บนพื้นที่ ๕ ไร่ ซึ่งสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ๒ ปี จึงคิดค่าเสียหายในส่วนนี้เป็นเงินจำนวน
 ๓๐๐,๐๐๐ บาท และค่าใช้จ่ายในการทำคันกันน้ำ ๑๒,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๙
 ขอค่าเสียหายตามคำฟ้อง เพียงแต่ให้รายละเอียดว่าต้องมีค่าใช้จ่ายในการลงทุนเท่าใด
 และรายได้เท่าใด ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ ปลูกผักชีฝรั่งโดยขอคิดค่าเสียหายตามคำฟ้อง
 แต่ขอชี้แจงว่ามีค่าใช้จ่ายทำคันกันน้ำ ๒,๗๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ได้ปลูกส้มโชกุน ๑ ปี
 เศษ เริ่มให้ผลผลิตมีลูกทุกต้นขอคิดค่าเสียหายตามคำฟ้อง พร้อมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับ
 ต้นทุนในการปลูกส้มโชกุน ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ ขอค่าเสียหายตามคำฟ้อง ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓
 ได้ปลูกตะไคร้ ขอค่าเสียหายตามคำฟ้อง แต่เพิ่มค่าใช้จ่ายในการป้องกันน้ำท่วมจำนวน
 ๔,๘๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ ขอค่าเสียหายตามคำฟ้อง แต่มีค่าใช้จ่ายในการทำคันกันน้ำ
 จำนวน ๔,๕๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๕ ขอคิดค่าเสียหายเกี่ยวกับผักชีฝรั่ง และตะไคร้
 ตามคำฟ้อง ทั้งนี้ ไม่ขอคิดค่าเสียหายเกี่ยวกับค่ามะม่วงและค่าขาดรายได้ แต่ได้เสียค่าใช้จ่าย
 ทำคันกันน้ำจำนวน ๑๑,๔๐๐ บาท และขอคิดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนในการปลูกผักชีฝรั่ง
 และตะไคร้เป็นเงินจำนวน ๗๐,๔๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๖ ขอค่าเสียหายตามคำฟ้อง
 ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ ขอค่าเสียหายจากการปลูกฝรั่ง ตะไคร้ ผักชีฝรั่ง ขนุน มะม่วง ชมพู
 และค่าทำคันกันน้ำ จำนวน ๑๙๕,๑๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๘ ปลูกผักชีฝรั่งจำนวน ๓ ไร่
 ๓ งาน ปลูกมันเทศจำนวน ๓ ไร่ ขอค่าเสียหาย ๒๐๐,๐๐๐ บาท ณ วันนี้ ขอเพิ่มเกี่ยวกับการ
 การลงทุนเมล็ดพันธุ์ ผักชีฝรั่ง และการเตรียมดินเป็นเงินจำนวน ๘๑,๒๐๐ บาท ส่วนค่านันเทศ
 ขอคิดค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน ๓๒,๙๕๐ บาท สำหรับปลาในร่องสวนคิดค่าเสียหาย
 จำนวน ๕,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๐ ปลูกมะม่วงเขียวเสวยและน้ำดอกไม้รอบคันดิน
 มีเนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน และปลูกใบเตยแซมระหว่างต้นมะม่วง มีรายได้จากการขายมะม่วง
 และใบเตยปีละ ๕๖,๐๐๐ - ๖๖,๐๐๐ บาท ความเสียหายจากต้นมะม่วงที่ถูกน้ำท่วมตาย
 คิดเป็นเงินจำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ค่าปลาแรดและปลากทรายคิดค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน
 ๓,๐๐๐ บาท และค่าเสียหายในการทำคันกันน้ำท่วมเป็นเงินจำนวน ๒๐,๕๐๐ บาท
 ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๑ ขอค่าเสียหายตามคำฟ้องเพียงแต่ให้รายละเอียดของที่มาของรายได้

ที่ผู้ฟ้องคดีจะได้รับ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๒ ขอค่าเสียหายตามคำฟ้องเพียงแต่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับที่มาของรายได้ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๓ ขอคิดค่าเสียหายตามคำฟ้องเพียงแต่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับที่มาของรายได้ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ ขอค่าเสียหายตามคำฟ้องเพียงแต่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับที่มาของรายได้

ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้นายอ้อ เปาวสันต์ บิดาของผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ เข้ามารับมรดกความแทนที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ผู้ถูกฟ้องคดีแถลงคัดค้านสรุปได้ว่า ความเสียหายมิได้เป็นจริงตามที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบถามกล่าวอ้าง เนื่องจากเหตุนำท่วมเกิดจากภัยธรรมชาติ และผู้ถูกฟ้องคดีได้ชดใช้ความเสียหายตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติ และผู้ฟ้องคดีบางรายได้รับเงินค่าช่วยเหลือดังกล่าวแล้ว ส่วนการแก้ไขความเสียหายต่างไปจากคำฟ้องในชั้นไต่สวนของศาลเป็นข้อที่ไม่ได้ว่ากล่าวกันมาแต่ต้น จึงไม่อาจเรียกได้

นายอ้อ เปาวะสันต์ โดยนางสาวดุจดาว ศรีบุญช่วย ได้ขอค่าเสียหายเพิ่มจากคำฟ้องเดิม จำนวน ๗๕๔,๒๐๐ บาท เป็นเงินจำนวน ๘๖๐,๒๐๐ บาท โดยเพิ่มค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกกุยช่าย พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับการลงทุนและรายได้ที่จะได้รับหากกุยช่ายไม่ถูกน้ำท่วม

นอกจากนี้ศาลได้แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับราคาสินค้า และผลผลิตของพืชและสัตว์ในแต่ละชนิดจากราคาสินค้าใน ณ ตลาดไท (ตลาดกลางสินค้าเกษตรแห่งประเทศไทย) ในการส่งเสริมของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ (www.talaadthai.com) ประจำวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ มีดังนี้ (๑) กระถ่อนอีล่า ขนาดใหญ่ ราคา กิโลกรัมละ ๙ บาท ขนาดกลาง ราคา กิโลกรัมละ ๖ บาท และขนาดเล็ก ราคา กิโลกรัมละ ๔ บาท (๒) ขนุน (ก) ขนุนทองประเสริฐ ขนาดใหญ่ ราคา กิโลกรัมละ ๑๐ บาท (ข) ขนุนทองสุใจ ขนาดใหญ่ ราคา กิโลกรัมละ ๗ - ๘ บาท (๓) มะม่วงเขียวเสวยดิบ ขนาดใหญ่ ราคา กิโลกรัมละ ๑๒ บาท ขนาดกลาง ราคา กิโลกรัมละ ๑๑ บาท และขนาดเล็ก ราคา กิโลกรัมละ ๘ บาท (๔) มะม่วงน้ำดอกไม้สุก ขนาดใหญ่ ราคา กิโลกรัมละ ๑๖ บาท ขนาดกลาง ราคา กิโลกรัมละ ๑๔ บาท (๕) ดอกกุยช่าย ราคา กิโลกรัมละ ๒๕ - ๓๐ บาท (๖) ตะไคร้ กิโลกรัมละ ๔ - ๕ บาท (๗) แตงกวา (ก) แตงกวากลาง กิโลกรัมละ ๓ - ๔ บาท (ข) แตงกวาอ่อน ราคา กิโลกรัมละ ๑๐ - ๑๒ บาท (๘) ไบกระเพรา ราคา กิโลกรัมละ

๒๐ - ๒๕ บาท (๙) ไบกุ่ยช่าย ราคาภิโกรรัมละ ๑๕ - ๒๐ บาท (๑๐) ไบเตย ราคาภิโกรรัมละ ๑๕ บาท (๑๑) ไบโหระพา ราคาภิโกรรัมละ ๒๘ บาท และ (๑๒) ผักชีฝรั่ง ราคาภิโกรรัมละ ๓๕ - ๔๐ บาท ราคาสินค้าประจำวัน ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ มีดังนี้ (๑) แก้วมังกร เนื้อขาวไทย ขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๒๕ บาท ขนาดกลาง ราคาภิโกรรัมละ ๒๐ บาท และขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๑๘ บาท (๒) ฝรั่ง (ก) ฝรั่งสาสี่กลม ขนาดกลาง ราคาภิโกรรัมละ ๑๒ บาท และขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๑๑ บาท (ข) ฝรั่งแป้นสีทอง ขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๑๔ บาท ขนาดกลาง ราคาภิโกรรัมละ ๑๒ บาท และขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๑๐ บาท (๓) ปลาทราย ราคาภิโกรรัมละ ๖๐ บาท (๔) ปลาดุกเลี้ยง ขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๓๓ - ๓๔ บาท และขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๒๖ - ๒๗ บาท (๕) ปลาตะเพียน ขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๓๕ บาท ขนาดกลาง ราคาภิโกรรัมละ ๓๐ บาท และขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๒๐ - ๒๕ บาท (๖) ปลาท่บิทมขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๔๕ - ๔๘ บาท ขนาดกลาง ราคาภิโกรรัมละ ๔๐ - ๔๒ และขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๓๕ บาท (๗) ปลายี่สก ราคาภิโกรรัมละ ๒๕ บาท (๘) ปลาแรด ราคาภิโกรรัมละ ๕๕ บาท (๙) กระต่อนปูฝ้าย ขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๑๕ บาท ขนาดกลาง ราคาภิโกรรัมละ ๑๓ บาท และขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๑๐ บาท (๑๐) กัล้วยน้ำว่า ขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๑๘ บาท ขนาดกลาง ราคาภิโกรรัมละ ๑๔ บาท และขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๑๐ บาท (๑๑) มะม่วงเขียวเสวยดิบ ขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๑๒ บาท ขนาดกลาง ราคาภิโกรรัมละ ๑๑ บาท และขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๘ บาท (๑๒) มะม่วงน้ำดอกไม้ (ก) มะม่วงน้ำดอกไม้สุก ขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๑๖ บาท และขนาดกลาง ราคาภิโกรรัมละ ๑๔ บาท (ข) มะม่วงน้ำดอกไม้อ่อน ขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๑๐ บาท ขนาดกลาง ราคาภิโกรรัมละ ๗ บาท และขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๔ บาท (๑๓) ส้มโอบองดี ขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๑๖ บาท ขนาดกลาง ราคาภิโกรรัมละ ๑๕ บาท และขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๕ - ๘ บาท (๑๔) จำปี ราคาภิโกรรัมละ ๗๐ บาท (๑๕) รักราว ลิตรละ ๒๕ บาท (๑๖) เผือกหอม ขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๑๘ บาท ขนาดกลาง ราคาภิโกรรัมละ ๑๕ บาท และขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๑๒ บาท (๑๗) มันเทศ ขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๕.๕๐ บาท ขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๔ บาท ราคาสินค้าประจำวัน ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ มีดังนี้ (๑) แก้วมังกรเนื้อขาวไทย ขนาดใหญ่ ราคาภิโกรรัมละ ๒๘ บาท ขนาดกลาง ราคาภิโกรรัมละ ๒๓ บาท และขนาดเล็ก ราคาภิโกรรัมละ ๑๕ - ๒๐ บาท (๒) ชมพู่ทุลเกล้า ขนาดใหญ่

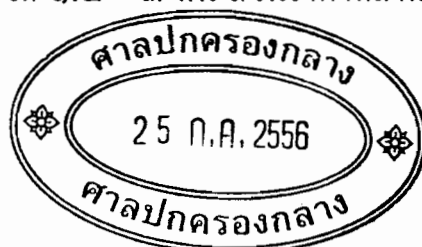
ราคากิโลกรัมละ ๒๐ บาท ขนาดกลาง ราคากิโลกรัมละ ๑๕ บาท และขนาดเล็ก ราคากิโลกรัมละ ๑๒ บาท (๓) ส้มโชกุน (ผิวลาย) ขนาดเบอร์ ๓ ราคากิโลกรัมละ ๒๐ - ๒๖ บาท ขนาดเบอร์ ๔ ราคากิโลกรัมละ ๒๕ - ๓๐ บาท ขนาดเบอร์ ๕ ราคากิโลกรัมละ ๓๔ - ๓๘ บาท ขนาดเบอร์ ๖ ราคากิโลกรัมละ ๔๐ - ๕๐ บาท ขนาดเบอร์ ๖ และเบอร์ ๗ ราคากิโลกรัมละ ๔๐ - ๕๐ บาท ราคาสินค้าประจำวันที ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ กุหลาบมอญ ราคาถุงละ ๕๐ บาท (๑๐๐ ดอก) และราคาสินค้า ประจำวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ อ้อยปอก ราคากิโลกรัมละ ๑๐ บาท และเว็บไซต์ที่ไ้ช่น (www.gaichon.com/price) ไ้ช่น (๑) พ่อพันธุ์ไ้ไก่ ราคาตัวละ ๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท (๒) แม่พันธุ์ไ้ไก่ ราคาตัวละ ๕๐๐ - ๓,๐๐๐ บาท (๓) ไ้ไก่หนุ่ม ตัวละ ๑,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท และ (๔) ไ้ไก่หนุ่มพร้อมชน ราคาตัวละ ๓,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ ศาลได้แสวงหาข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการผลิตไม้ผล พืชและสัตว์ จากแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต มีดังนี้ (๑) กระทอน จากเว็บไซต์ศูนย์วิจัยพืชยืนต้น และไม้ผลเมืองร้อน คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (<http://natres.psu.ac.th/researchcenter/tropicalfruit/fruit>) ให้ข้อมูลว่า กระทอนเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ๑๕ - ๓๐ เมตร จะให้ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๓๐๗ กิโลกรัม/ไร่ ประกอบกับบทความของนายพนม เกิดแสง นักวิชาการศึกษา ชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (www.eto.ku.ac.th/media/index.html หรือ www.eto.ku.ac.th/neweto/e-book) ได้ให้ข้อมูลว่าพื้นที่ปลูกกระทอนของจังหวัดลพบุรี จะปลูกกันมากใน ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลตะลุง ตำบลดอนโพธิ์ ตำบลวังราย และตำบลโพธิ์เก้าต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์ปุ๋ยฝ้ายและพันธุ์นิ่มนวล ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๙๐๐ - ๑๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ผู้ปลูกมีรายได้เฉลี่ย ๒๔,๐๐๐ บาท/ไร่ และจากเว็บไซต์ www.jumpaplanps2.com ให้ข้อมูลว่า กิ่งพันธุ์กระทอนอีล่ายักษ์ ราคาต้นละ ๘๐ บาท กับ ๓๐๐ บาท (๒) กล้วยน้ำหว่า จากเว็บไซต์ศูนย์วิจัยพืชยืนต้นและผลไม้มือเมืองร้อน ให้ข้อมูลว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ มีพื้นที่ปลูกกล้วย ๗๓๒,๐๐๐ ไร่ ได้ผลผลิต จำนวน ๑,๑๘๕,๐๐๐ ตัน และจากเว็บไซต์ยายแฉ่มดอกท่อม (www.yaycham.com) ให้ข้อมูลว่า กล้วยน้ำหว่า พันธุ์มะลิอ่องเครือหนึ่งมี ๗ - ๑๐ หวีๆ ๑๐ - ๑๖ ผล โดยทั่วไปกล้วยจะออกปลีเมื่ออายุ ประมาณ ๘ เดือน ถึง ๑ ปี นับตั้งแต่วันปลูก (๓) แก้วมังกร จากเว็บไซต์ สำนักงานเกษตร เมืองชล (<http://mueang.chonburi.doae.go.th/km/keawmangkom.html>) ต้นแก้วมังกรจะให้ผลผลิต เมื่ออายุประมาณ ๘ - ๑๐ เดือน เกษตรกรผู้ปลูกมีกำไรสุทธิไม่ต่ำกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ไร่

(๔) ชนุน จากเว็บไซต์ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดนครราชสีมา (พืชสวน) (www.aopdho6.doae.go.th) ได้ให้ข้อมูลว่า ชนุนพันธุ์เหลืองบางเตยจะให้ผลผลิตเมื่ออายุได้ ๓ ปี มีผลขนาดใหญ่ตั้งแต่ ๑๕ - ๒๕ กิโลกรัม สำหรับชนุนทองประเสริฐ จากเว็บไซต์ <http://info.matichon.co.th/techno> เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ให้ข้อมูลว่า ต้นชนุนทองประเสริฐ ต้นที่มีอายุ ๑๐ ปีขึ้นไป ปีหนึ่งให้ไว้ผลแค่ ๑๕ ลูก แต่ละลูกมีน้ำหนักโดยเฉลี่ย ๑๒ กิโลกรัม ต้นหนึ่งเก็บผลผลิตได้ประมาณ ๑๘๐ กิโลกรัม และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ขายได้กิโลกรัมละ ๒๕ บาท ผู้ปลูกจึงมีรายได้ ๔,๕๐๐ บาท/ต้น/ปี ประกอบเว็บไซต์สวนนายไพบูลย์ (www.paiboonrayong.com) ให้ข้อมูลว่า ต้นชนุนอายุ ๓ - ๕ ปี ให้ไว้ผล ๕ - ๗ ผล/ต้น/ปี อายุต้น ๕ - ๑๐ ปี ให้ไว้ผล ๒๐ - ๒๕ ผล/ต้น/ปี อายุ ๑๕ - ๒๐ ปี ให้ไว้ผล ๓๐ - ๔๐ ผล/ต้น/ปี และอายุต้น ๒๐ ปีขึ้นไป ไว้ผล ๔๐ - ๕๐ ผล/ต้น/ปี (๕) ชมพู่ จากเว็บไซต์ www.kasetloongkim.com.modules ให้ข้อมูลว่า ชมพู่เป็นพืชที่ปลูกได้ทั่วไป จังหวัดที่ปลูกมาก ได้แก่ จังหวัดนครปฐม จังหวัดราชบุรี และจังหวัดสมุทรสาคร โดยมีต้นทุนการผลิตชมพู่ประมาณ ๓,๔๐๐ บาท/ไร่ ได้ผลตอบแทน ๒๓,๔๐๐ บาท/ไร่ (คิดจากราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ ๑๓.๗๐ บาท) (๖) ฝรั่ง จากเว็บไซต์ guavastop.blogspot.com ได้แนะนำวิธีการปลูกฝรั่งในสวนของนายไพรัช ทองวิไล ซึ่งฝรั่งให้ผลผลิตทั้งปี ต้นฝรั่งที่สมบูรณ์จะมีอายุ ตั้งแต่ ๑ ปี ๘ เดือน เป็นต้นไป โดยฝรั่งจะให้ผลผลิตเป็น ๒ ชุด คือ ชุดแรก จะเริ่มทำกันในช่วงฤดูหนาว ช่วงปลายเดือนตุลาคม - ธันวาคม จะเก็บผลผลิตได้ราวๆ เดือนมกราคม - มีนาคม ส่วนชุดที่ ๒ เริ่มเตรียมความพร้อมของต้นตั้งแต่หลังเดือนมีนาคม และเลี้ยงลูกไปจนถึงเข้าหน้าฝนช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน จะเก็บผลผลิตได้ในช่วงเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม ค่าใช้จ่ายตั้งแต่เริ่มต้นยกไร่ไปจนถึงให้ผลผลิตชุดแรกไร่ละ ๒๐,๐๐๐ บาท ประกอบเว็บไซต์ของคมชัดลึกออนไลน์ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๕ (www.komchadluek.net) ให้ข้อมูลว่า การปลูกฝรั่งพันธุ์แป้นสีทอง มีต้นทุนการผลิตไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี และมีรายได้เฉลี่ยไร่ละ ๓๓,๖๐๐ บาท/ปี (๗) มะม่วง จากเว็บไซต์ www.mof.or.th/fruit ให้ข้อมูลว่าผลตอบแทนสุทธิในการปลูกมะม่วงในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ จะได้ ๕,๕๔๕ บาท/ต้น และในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จะได้ ๕,๔๘๘ บาท/ต้น ประกอบกับเว็บไซต์ คลินิกเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยลักษณะ (<http://clinictech.wu.ac.th>) ให้ข้อมูลว่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทองปลูกในเนื้อที่ จำนวน ๗ ไร่ ได้ผลผลิต ๗,๐๐๐ กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๘๐,๐๐๐ บาท และมะม่วงเขียวเสวย จำนวน ๔ ไร่

ได้ผลผลิต ๔,๐๐๐ กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท และเว็บไซต์ของศูนย์วิจัยพืชยืนต้นและไม้ผลเมืองร้อนฯ ให้ข้อมูลว่า ผลผลิตมะม่วงเขียวเสวยดิบจะได้ ๘๖๙ กิโลกรัม/ไร่/ปี มะม่วงน้ำดอกไม้จะได้ ๑,๐๒๗ กิโลกรัม/ไร่/ปี และโชคอนันต์จะได้ ๑,๓๑๕ กิโลกรัม/ไร่/ปี และเว็บไซต์ www.nanagarden.com ขยายกิ่งพันธุ์มะม่วงเขียวเสวย ต้นละ ๓๕ บาท และ ๑๐๐ บาท (๘) มะพร้าวน้ำหอม จากเว็บไซต์ <http://anusorn911.bloypot.com> ให้ข้อมูลว่า มะพร้าวน้ำหอมจะให้ผลผลิตเมื่ออย่างเข้าปีที่ ๔ แต่จะให้ผลผลิตเต็มที่เมื่ออายุ ๖ ปีขึ้นไป จะให้ผลผลิต ๑๕ - ๑๘ ทะลาย/ต้น/ปี แต่ละทะลายให้ผลผลิตประมาณ ๑๐ ผล โดยพื้นที่ ๑ ไร่ จะปลูกได้ ๕๓ ต้น (๙) ส้มโชกุน จากเว็บไซต์ของศูนย์วิจัยพืชยืนต้นและไม้ผลเมืองร้อนฯ ให้ข้อมูลว่า ส้มโชกุน มีอายุ ๒ - ๓ ปี ได้ผลผลิต ๖๐ - ๘๐ กิโลกรัม/ต้น/ปี มีอายุ ๔ - ๖ ปี ได้ผลผลิต ๑๐๐ - ๑๕๐ กิโลกรัม/ต้น/ปี มีอายุ ๗ - ๙ ปี ได้ผลผลิต ๑๐๐ - ๑๕๐ กิโลกรัม/ต้น/ปี และมีอายุ ๑๐ ปีขึ้นไปได้ผลผลิต ๓๕๐ กิโลกรัม/ต้น/ปี (๑๐) ส้มโอ จากเว็บไซต์ของศูนย์วิจัยพืชยืนต้นและผลไม้เมืองร้อนฯ ให้ข้อมูลว่า เมื่อส้มโอมีอายุได้ประมาณ ๓ ปี ควรตัดแต่งกิ่งที่ไม่ต้องการออก ส้มโอจะให้ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๔๒๕ กิโลกรัม/ไร่ (๑๑) อ้อย จากเว็บไซต์ www.kasetorganic.com ให้ข้อมูลว่า อ้อย ๑ ไร่ ได้ผลผลิต ๑๐ - ๑๒ ตัน (๑๒) กุ่ยช่าย จากเว็บไซต์ <http://pimthai.co.th> ให้ข้อมูลว่า กุ่ยช่ายปลูกครั้งเดียวสามารถเก็บเกี่ยวได้นานประมาณ ๓ ปี สามารถตัดใบออกจำหน่ายได้ภายใน ๓ - ๕ เดือน (๑๓) ตะไคร้ จากเว็บไซต์ <http://centemongprue.lefora.com> ให้ข้อมูลว่า ตะไคร้สามารถปลูกได้ ๒ รุ่น/ปี สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เมื่อปลูกได้ประมาณ ๕ - ๖ เดือน ต้นทุนในการปลูกตะไคร้ประมาณ ๖,๐๐๐ บาท/ไร่ ผลผลิตที่ได้ประมาณ ๒ ตัน/ไร่ จะมีรายได้ ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท/ไร่ (๑๔) แดงกวา/แดงร้าน จากเว็บไซต์ <http://previously.doe.go.th> ให้ข้อมูลว่า แดงกวา/แดงร้านมีระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวประมาณ ๕ เดือน เมื่อหักค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการลงทุนแล้วจะมีกำไร ๖,๕๕๐ บาท/ไร่ (๑๕) ผักชีฝรั่ง จากเว็บไซต์ www.agric-prod.mju.ac.th ผักชีฝรั่งปลูกได้ ๒ วิธี คือ การหว่านเมล็ดกับการแยกกอ ซึ่งจะเริ่มเก็บผลผลิตได้เมื่ออายุประมาณ ๑๒๐ วัน หลังเมล็ดงอก หรือ ๓๐ วัน นับจากย้ายต้นกล้าลงไปปลูก จะมีต้นทุนการผลิตทั้งหมด ๓๕,๙๖๐ บาท ผลผลิตรวม ๓,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ราคาที่ขายได้ ๒๐ - ๔๐ บาท/กิโลกรัม จะมีรายได้สุทธิ ๒๔,๐๐๐ - ๘๔,๐๔๐/ไร่ ประกอบกับเว็บไซต์จ้าวไก่เกษตร (www.jawkaikaset.com) การปลูกผักชีฝรั่ง ๑ ครั้ง สามารถเก็บผลผลิตได้ ๓ - ๕ ครั้ง และผลผลิตจะได้ ๑.๕ - ๓ ตัน ส่วนราคาตลาดเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๓๕ - ๕๐ บาท

(๑๖) มันทศ จากเว็บไซต์ www.doae.go.th มันทศสามารถเก็บผลผลิตได้เมื่อมีอายุ ๙๐ - ๑๕๐ วัน ต้นทุนในการผลิต ๒ - ๓ บาท/กิโลกรัม ขายได้ราคา ๓ - ๕ บาท/กิโลกรัม จะได้กำไรสุทธิ ๒,๓๐๐ - ๔,๖๐๐ บาท (๑๗) ผีอกหอม จากเว็บไซต์รักบ้านเกิด.คอม (www.rakbankerd.com) ให้ข้อมูลว่า การปลูกผีอกหอมมีต้นทุนการผลิตเป็นเงิน ๓๔,๗๙๐ บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๔,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ขายกิโลกรัมละ ๑๕ บาท คิดเป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท มีกำไรสุทธิ ๒๕,๒๑๐ บาท/ไร่ โดยพื้นที่ ๑ ไร่ สามารถปลูกหน่อผีอกได้ประมาณ ๑๒,๐๐๐ หน่อ ประกอบกับเว็บไซต์ www.gotoknow.org ให้ข้อมูลว่า ผีอกหอม ชนิดหัวใหญ่ มีอายุในการเก็บเกี่ยวประมาณ ๗ - ๘ เดือน มีน้ำหนักประมาณ ๑ - ๒ กิโลกรัม/หัว ผลผลิตที่ได้รับประมาณ ๔,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ราคาจำหน่ายเฉลี่ย ๑๘ บาท/กิโลกรัม (๑๘) ไบโหระพา จากเว็บไซต์รักบ้านเกิด.คอม (www.rekbankerd.com) และ www.maceducation.com ให้ข้อมูลว่า โหระพาสามารถเก็บผลผลิตหลังจากปลูกแล้วได้ประมาณ ๓๐ วัน และการเก็บเกี่ยวสามารถทำได้ทุก ๑๕ วัน จนถึงอายุได้ ๗ - ๘ เดือน (๑๙) เตย จากเว็บไซต์ www.matichon.co.th ให้ข้อมูลว่า หลังจากปลูกเตยหอมได้ ๖ - ๗ เดือน ก็สามารถเก็บผลผลิตได้ ในการปลูกครั้งหนึ่งสามารถเก็บผลผลิตได้ ๕ - ๑๐ ปี ต้นทุนการปลูกเตยครั้งแรกต่อพื้นที่ ๑ ไร่ จำนวน ๕๒,๓๑๕ บาท ตัดยอดจำหน่ายครั้งที่ ๑ จำนวน ๖,๐๐๐ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๗ บาท เป็นเงิน ๔๒,๐๐๐ บาท หักค่าแรงในการตัดยอด - บรรจุ กิโลกรัมละ ๑.๕๐ บาท เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท คงเหลือกำไร ๓๓,๐๐๐ บาท และสามารถตัดยอดต่อไปได้ทุกๆ ๔ เดือน (๒๐) ดอกจำปี จากเว็บไซต์ www.flowerslover.in.th ให้ข้อมูลว่าต้นจำปีมีอายุประมาณ ๑๐ - ๒๐ ปี จะเก็บผลผลิตได้ตั้งแต่ต้นจำปีมีอายุตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป ดอกจะออกมากที่สุดช่วงอายุ ๓ - ๕ ปี วิธีการปลูกต้องขุดหลุมขนาด ๑x๑x๑ เมตร ใช้ระยะปลูกระหว่างต้น ๔ เมตร ระหว่างแถวห่าง ๖ เมตร (๒๑) กุหลาบมอญ จากเว็บไซต์ศาสตร์เกษตรดินปุ๋ย ให้ข้อมูลว่า ราคาต้นพันธุ์ของกุหลาบมอญต้นละ ๔.๕๐ บาท ประมาณเดือนที่ ๓ ก็จะมีเริ่มเก็บดอกได้บ้าง ดอกกุหลาบจะตกในฤดูฝน ราคาขายที่สวนร้อยละ ๓๐ บาท (๒๒) รัก จากเว็บไซต์วิกิพีเดีย (<http://wikipedia.org.th>) มีลำต้นสูง ๑.๕ - ๓ เมตร เมื่อปลูกได้ประมาณ ๘ เดือน จึงจะออกดอก ประกอบวารสารวิทยาศาสตร์เกษตร ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๖ (พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๕) ว่าผู้ปลูกรักจะต้องตัดแต่งกิ่ง จึงทำให้จำนวนช่อดอกรักเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนกิ่ง เนื่องจากช่อดอกรักจะเกิดที่ปลายยอดของแต่ละกิ่ง (๒๓) ปลาแรด จากเว็บไซต์กรมประมง (www.fisheries.go.th)

เป็นปลาน้ำจืดขนาดใหญ่ของไทยชนิดหนึ่งพบมีน้ำหนัก ๖ - ๗ กิโลกรัม การเลี้ยงปลาแรดในบ่อดิน หากต้องเลี้ยงปลาเป็นปลาขนาดใหญ่ควรปล่อยปลาในอัตรา ๑ - ๓ ตัว/ตารางเมตร ใช้เวลาเลี้ยง ๑ ปี จะได้ปลาน้ำหนัก ๐.๘ - ๑ กิโลกรัม และสามารถเลี้ยงรวมกับปลาชนิดอื่นได้ ถ้าบ่อดินขนาด ๑ ไร่ ปล่อยลูกปลาแรดขนาด ๓ - ๕ เซนติเมตร จำนวน ๓,๐๐๐ ตัว/ไร่ ใช้ระยะเวลาเลี้ยง ๑๐ เดือน ได้ผลผลิต ๑,๕๐๐ - ๒,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ โดยมีต้นทุนอยู่ที่ประมาณ ๒๕ - ๓๓ บาท/กิโลกรัม ซึ่งคำนวณจากราคาขายกิโลกรัมละ ๔๐ - ๖๐ บาท (๒๔) ปลาตะเพียนขาว จากเว็บไซต์คมชัดลึก (www.komchadluek.net) สามารถเลี้ยงได้ทั้งในแหล่งน้ำไหลและแหล่งน้ำนิ่ง สามารถจับขายได้เมื่ออายุ ๖ เดือน จะได้น้ำหนักครึ่งกิโลกรัม บ่อขนาด ๑ ไร่ เลี้ยงลูกปลา ขนาด ๕ - ๗ เซนติเมตร ได้ ๕,๐๐๐ ตัว ผลผลิต ๑ ไร่ จะได้ปลาประมาณ ๘๐๐ - ๑,๐๐๐ กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ ๑๕ บาท จะมีรายได้ประมาณ ๑๒,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท หักค่าใช้จ่ายประมาณ ๔,๔๗๕ บาท จึงได้กำไรสุทธิไร่ละ ๗,๕๒๕ บาท (๒๕) ปลาทับทิม จากเว็บไซต์ www.bestfish4u.com ให้ข้อมูลว่า การเลี้ยงปลาทับทิมในกระชังจะใช้เวลาเลี้ยงประมาณ ๖๐ วัน ปลาจะมีน้ำหนักอยู่ที่ ๔๐๐ - ๕๐๐ กรัม (๒๖) ปลายี่สก ข้อมูลจากสถานีประมงน้ำจืดจังหวัดหนองคาย กรมประมง ปลายี่สกมีราคา กิโลกรัมละ ๘๐ - ๑๐๐ บาท มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงปลาเฉลี่ย กิโลกรัมละ ๔๑.๐๔ บาท (๒๗) ปลาตุ๊ก จากเว็บไซต์ www.bloggang.com ปลาตุ๊กที่เป็นที่นิยมซื้อขายในท้องตลาด ๓ - ๕ ตัว/กิโลกรัม มีอายุประมาณ ๖ - ๘ เดือน (๒๘) ปลาทราย จากเว็บไซต์ www.fisheries.go.th ใช้เวลาเลี้ยง ๑๔ เดือน ปลาทรายจะมีน้ำหนักระหว่าง ๘๐๐ - ๑,๐๐๐ กรัม/ตัว (๒๙) ปลานิล จากเว็บไซต์ www.kasetsonboon.org/th ได้ข้อมูลว่า ขนาดบ่อ ๑ ไร่ จะเลี้ยงลูกปลาไม่เกิน ๕,๐๐๐ ตัว ใช้เวลาเลี้ยง ๘ เดือน จะได้ปลาขนาด ๘๐๐ - ๑,๐๐๐ กรัม

ศาลออกนึ่งพิจารณาคดีเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบสืบคำแถลงเป็นหนังสือเนื้อหาทำนองเดียวกับคำฟ้องและคำชี้แจงที่ปรากฏอยู่ในสำนวนคดีแล้ว พร้อมได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนและคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดีด้วยแล้ว

ศาลได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่เป็นเกษตรกรทำสวนผักผลไม้ และเลี้ยงปลาในร่องสวน โดยบางรายเป็นเจ้าของที่ดินเองและบางรายเช่าที่ดินผู้อื่นซึ่งอยู่ในท้องที่ตำบลบางระกำ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยตำบลบางระกำมีที่ตั้งอยู่ติดกับแม่น้ำท่าจีนทางด้านทิศตะวันตก ทิศตะวันออกติดทุ่งพระพิมล จึงมีน้ำเอ่อท่วมทุกปี ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ได้ก่อสร้างคันกันน้ำในที่สวนของแต่ละรายมีความสูงตั้งแต่ ๑.๒๐ - ๑.๕๐ เมตร ความกว้างของฐานตั้งแต่ ๔ - ๘ เมตร เพื่อป้องกันน้ำในฤดูน้ำหลาก และสามารถทำสวนสร้างผลผลิตมีรายได้ทุกปี โดยน้ำไม่ท่วมพืชผลเสียหายแม้ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ มีน้ำท่วมใหญ่ น้ำก็ไม่ท่วมพื้นที่ทำกินของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ ต่อมา ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ นับแต่เดือนตุลาคมถึงต้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๙ ไม่มีฝนตกในเขตตำบลบางระกำและบริเวณใกล้เคียง และไม่ปรากฏมีน้ำหลากทุ่ง แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ได้สร้างเสริมคันดินป้องกันน้ำท่วมตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม ๒๕๔๙ จนกระทั่งวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่พบว่ามีการระบายน้ำไหลมาตามแม่น้ำท่าจีนอย่างรวดเร็ว และเอ่อเข้าท่วมที่นาที่สวนบ้านของราษฎรในตำบลบางระกำ รวมทั้งคันกันน้ำของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ภายในเวลาสองวันทำให้พืชผลที่ปลูกไว้ และปลาที่เลี้ยงไว้ในสวนภายในคันกันน้ำได้รับความเสียหายและน้ำได้ท่วมขังนาน ๒ - ๓ เดือน เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีแต่ละคนได้รับความเสียหาย ไม่มีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรเนื่องจากพืชผักและต้นไม้ได้จมน้ำและปลาต่างๆ ได้ถูกน้ำพัดพาไปหมด รวมทั้งเสียค่าใช้จ่ายในการป้องกันน้ำท่วมและค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูพื้นที่ทำสวนเป็นเงินตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒,๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่เชื่อว่าเหตุมาจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการบริหารจัดการน้ำไม่ดีพอ โดยการเปิดประตูระบายน้ำคลองพระยาบรรลือ คลองพระพิมล คลองมหาสวัสดิ์ คลองโยง และคลองอื่นๆ ที่อยู่ทิศเหนือของตำบลบางระกำพร้อมๆ กัน อันเนื่องมาจากการถูกกักตุนจากชาวบ้านที่อยู่ด้านเหนืออำเภอบางเลน ประกอบด้วยจังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จึงเป็นเหตุให้น้ำปริมาณมหาศาลไหลลงมาในคราวเดียวแทนที่จะดำเนินการพร่องน้ำอย่างต่อเนื่อง นับแต่เดือนกันยายน ถึงเดือนตุลาคม ๒๕๔๙ และไม่เคยมีหนังสือแจ้งเตือนไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐมให้ระวังภัยน้ำท่วม อันเนื่องมาจากการปล่อยน้ำจากเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ รวมทั้งการระบายน้ำจากเขื่อนเจ้าพระยาไปยังจังหวัดอุทัยธานี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนนทบุรี ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่

จึงไม่ทราบสถานการณ์และไม่สามารถเตรียมตัวป้องกันภัยน้ำท่วมได้เหมือนทุกปี ความเสียหายครั้งนี้เป็นผลจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีมิใช่กรณีเกิดอุทกภัยตามธรรมชาติ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิเสธว่าไม่ได้ตั้งใจหรือประมาทเลินเล่อในการบริหารจัดการน้ำ เนื่องจากมีแผนรองรับการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบนับแต่การพร่องน้ำจากเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ และจัดการน้ำให้ไหลไปทั้งทางด้านทิศตะวันออก แม่น้ำบางปะกง (ฝั่งสมุทรปราการ) และด้านทิศตะวันตกฝั่งแม่น้ำท่าจีน แต่เนื่องจากมีพายุข้างสามเข้าอย่างต่อเนื่องนับแต่เดือนสิงหาคม - ตุลาคม ๒๕๔๙ ทำให้ภาคเหนือตอนล่างนับแต่จังหวัดพิษณุโลกลงมาเกิดอุทกภัย นับแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๔๙ ทำให้ปริมาณน้ำสะสมจำนวนมากเกินปริมาณที่แม่น้ำเจ้าพระยาจะรับได้ น้ำจึงไหลล้นคันกันน้ำที่บริเวณจังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง ตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๙ และท่วมจังหวัดชัยนาท ต่อเนื่อง ซึ่งน้ำได้ขังอยู่เป็นเวลานาน จึงเป็นเหตุให้เกิดปัญหาภัยกับประชาชนที่อยู่ทางเหนือของประตูน้ำคลองพระยาบวรลือ และได้รวมตัวกันจำนวนหลายร้อยคนประท้วงให้เจ้าหน้าที่เปิดประตูน้ำทุกบาน ทำให้ชั่วคราวข้ามคืนทางตอนใต้คลองพระยาบวรลือ ประสบปัญหาน้ำท่วมอย่างฉับพลัน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระพิมล หน่วยงานสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีได้เร่งระบายน้ำท่วมซึ่งลงสู่พื้นที่ตอนล่างลงสู่แก้มลิงฝั่งตะวันตกอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเร่งระบายน้ำออกด้านข้างทั้งสองฝั่งลงแม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำเจ้าพระยา โดยใช้เวลาระบายน้ำประมาณ ๕๐ - ๖๐ วัน กรณีน้ำหลากและท่วมพื้นที่สวนของผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบสี่เป็นอุทกภัยตามธรรมชาติ ซึ่งประชาชนพื้นที่อื่นๆ นับแต่ภาคเหนือตอนล่าง จนถึงจังหวัดนครปฐมได้รับความเสียหายเช่นกัน ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบสี่จึงไม่ได้รับความเสียหายเป็นพิเศษอันจะเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายให้ได้ นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการแนวทางการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยแก่เกษตรกรในอัตราร้อยละ ๕๐ ของรายได้ที่ควรได้รับ สำหรับพืชสวนและผลไม้อื่นๆ อัตราการช่วยเหลือ ๒,๔๒๙ บาท ต่อไร่ ปลาทุกชนิด อัตราช่วยเหลือ ๓,๔๐๖ บาท ต่อไร่ โดยคิดให้ ๕ ไร่ จ่ายตามอัตรา ถ้าเกิน ๕ ไร่ จ่ายร้อยละ ๕๐ ทั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๘ ไม่ได้ยื่นคำขอรับความช่วยเหลือยื่นคำขอรับความช่วยเหลือ ส่วนผู้ฟ้องคดีรายอื่นได้ยื่นคำขอรับความช่วยเหลือและได้รับความช่วยเหลือไปแล้ว

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีกระทำความผิดโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการปล่อยน้ำท่วมขังปริมาณมหาศาลในพื้นที่เหนือเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมลงมาในคราวเดียว ทำให้น้ำท่วมพื้นที่ทำกินของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ได้รับความเสียหาย หรือไม่ หากกระทำความผิดจริงจักต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด

พิเคราะห์คำนิยาม การชลประทาน หมายความว่า กิจกรรมที่กรมชลประทานจัดทำขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำ หรือเพื่อกัก เก็บรักษาควบคุม ส่ง ระบายหรือแบ่งน้ำ เพื่อเกษตรกรรม การพลังงาน การสาธารณสุขโรค หรือการอุตสาหกรรม และหมายความรวมถึงการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำกับรวมถึงการคมนาคมทางน้ำซึ่งอยู่ในเขตชลประทานด้วย และคำนิยาม ประตुरะบายน้ำ หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นในทางน้ำเพื่อทอด กักกัน หรือระบายน้ำ ณ ที่อื่นอันมิใช่ที่มาแห่งน้ำซึ่งจะส่งเข้าสู่เขตชลประทาน โดยมีช่องเปิดเปิดได้ ตามนัยมาตรา ๔ พระราชบัญญัติกรมชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ และพิเคราะห์อำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีตามความในข้อ ๒ ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ บัญญัติให้กรมชลประทานมีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำตามศักยภาพของกลุ่มน้ำให้เพียงพอ และจัดสรรน้ำให้กับผู้ใช้น้ำทุกประเภท เพื่อให้ผู้ใช้น้ำได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตลอดจนป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) ดำเนินการจัดให้ได้มาซึ่งน้ำ หรือกัก เก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบายหรือจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร การพลังงาน การสาธารณสุขโรค หรือการอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทาน กฎหมายว่าด้วยคันและคูน้ำ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำ ความปลอดภัยของเขื่อนและอาคารประกอบ และการคมนาคมทางน้ำที่อยู่ในเขตชลประทาน ตลอดจนดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมพิเศษต่างๆ ที่ไม่ได้เป็นแผนงานประจำปีของกรม

คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังยุติโดยคู่กรณีทั้งสองฝ่ายยอมรับร่วมกันว่า ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม ๒๕๔๙ ภาคเหนือตอนล่างมีฝนตกชุกและพายุพัดเข้าประเทศไทยหลายลูก เป็นผลให้ภาคเหนือตอนล่างนับแต่จังหวัดพิษณุโลกลงมาประสบอุทกภัยนานหลายเดือน โดยผู้ถูกฟ้องคดีบริหารจัดการน้ำในเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์มิให้บรรจุน้ำเกินกว่าเขื่อนจะรับได้ด้วยการพร่องน้ำจากเขื่อนทุกวัน รวมทั้งจัดการระบายน้ำ

โดยโครงการชลประทานตามจังหวัดต่างๆ ซึ่งการระบายน้ำจำนวนมากต้องใช้เวลานาน ๕๐ - ๖๐ วัน แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดปลายทางก่อนน้ำเหนือจะไหลลงทะเลที่จังหวัดสมุทรสาครไม่มีฝนตกมาตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๔๙ พื้นที่สวนของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ พื้นที่ทำการเพาะปลูก และบ้านเรือนราษฎรในตำบลบางระกำ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จึงไม่ได้ประสบปัญหาน้ำท่วม เนื่องจากการบริหารจัดการน้ำโดยการพร่องน้ำจากเขื่อนและการระบายน้ำอย่างเป็นระบบของผู้ถูกฟ้องคดี แต่ครั้งประมาณวันที่ ๗ - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ผู้ถูกฟ้องคดียอมรับว่าได้มีประชาชนที่เดือดร้อนจากภาวะน้ำท่วมขังนานหลายเดือน และได้รับความเดือดร้อนจากการดำรงชีวิตไม่ได้ตามปกติสุข จึงได้ยกขบวนหลายร้อยคนกดดันเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ปฏิบัติงานอยู่ตามประตูระบายน้ำในคลองต่างๆ ให้เปิดประตูระบายน้ำทันที โดยเฉพาะประตูระบายน้ำพระพิมลได้เปิดประตูระบายน้ำทั้งหมด ๑๐ บาน พร้อมกัน ซึ่งมีผลต่อการระบายน้ำมายังตำบลบางระกำ เป็นเหตุให้ปริมาณน้ำที่มีอย่างมหาศาลได้ถูกระบายมาในคราวเดียวพร้อมๆ กันหลายทิศทาง โดยไหลป่าเข้าท่วมพื้นที่ที่อยู่อาศัยและที่นาอย่างรวดเร็ว ทำให้คั่นกันน้ำของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่พังภายในเวลาเพียง ๒ วัน กรณีมีปัญหาว่า การเปิดประตูระบายน้ำทุกทิศทางเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี หรือไม่

เห็นว่า คดีมีผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่คนยืนยันว่า เมื่อวันที่ ๗ - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีขณะปฏิบัติหน้าที่ที่ประตูระบายน้ำพระพิมล ประตูระบายน้ำคลองพระยาบรรลือ คลองมหาสวัสดิ์ คลองโยง ได้ถูกประชาชนที่อยู่ด้านเหนือของตำบลบางระกำ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม กดดันให้เปิดประตูระบายน้ำในคลองต่างๆ ทั้งหมดเพื่อระบายน้ำที่ท่วมขัง ทำให้น้ำปริมาณมหาศาลไหลป่าท่วมพื้นที่ที่อยู่อาศัยพื้นที่ทำกินของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่และประชาชนโดยทั่วไปภายในชั่วเวลาสองวัน ดังปรากฏจากภาพถ่ายท้ายฟ้องหมายเลข ๒ - ๕ แม้ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่จักได้ป้องกันตนเองโดยทำคันดินกันน้ำสูง ๑.๒๐ - ๑.๕๐ เมตร มานานหลายปี และเสริมกระสอบทรายบ้าง บั่นคันดินให้สูงขึ้นบ้างเมื่อประมาณกลางเดือนตุลาคม ๒๕๔๙ ก่อนช่วงที่มีน้ำไหลป่าลงมา แต่ก็ไม่สามารถทานกระแสน้ำดังกล่าวได้ ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งอ้างว่ามีแผนการบริหารจัดการน้ำกลับไม่เคยมีหนังสือเตือนภัยไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐมให้ระวังภัยน้ำท่วม อันเนื่องมาจากการปล่อยน้ำจากเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ และ

การระบายน้ำจากเขื่อนเจ้าพระยาไปยังจังหวัดต่างๆ ที่อยู่เหนือจังหวัดนครปฐม ทำให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐมมิได้ประกาศแจ้งเตือนและทำให้ผู้ป้องกันภัยที่สืบสืบไม่ทราบสถานการณ์ที่แท้จริง อย่างไรก็ตาม แม้จะได้เตรียมคั่นกันน้ำเพื่อป้องกันภัยจากการระบายน้ำดังกล่าวแต่เนิ่นๆ เพื่อลดการสูญเสียให้น้อยลงก็ไม่สามารถทานกระแสน้ำที่ไหลมาคราวเดียวได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำรับของผู้ถูกฟ้องคดีว่า มีประชาชนด้านเหนือคลองต่างๆ กัดต้นเจ้าหน้าที่ให้เปิดประตูระบายน้ำ น้ำจึงไหลมาเข้าท่วมพื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดนครปฐม และขังอยู่นาน ๕๐ - ๖๐ วัน และไม่ปฏิเสธถึงการไม่มีหนังสือแจ้งเตือนดังที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบสืบกล่าวอ้าง ประกอบกับอธิบดีกรมชลประทาน นายสามารถ โชคคณาพิทักษ์ สมองรับพระราชดำรัสในหลวง เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๙ ทรงตรัสเรื่องน้ำท่วมความว่า “๒ - ๓ วันมานี้คนที่เขารู้เรื่องน้ำบอกว่าจริง ปีนี้ที่ลงมานั้น น้ำที่หล่นมาจากฝายน้อยกว่าปี ๒๕๓๘ น้อยกว่าจริง ๆ เราก็พูดมีประสบการณ์ว่าจำได้ว่าน้ำจากปี ๒๕๓๘ มากจริง ๆ แต่ปีนี้ไม่มากเท่าปี ๒๕๓๘ ก็บอกว่าจริง ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่มาดู มาเกี่ยวข้องกับน้ำ นำน้อยกว่า แล้วก็แต่ปีนี้ร้ายแรงกว่าเพราะการบริหารน้ำไม่ดี คำว่าบริหารน้ำหมายความว่า เวลาจะปล่อยน้ำลงไป เวลาที่จะกักน้ำไม่ทัน ปีนี้ถ้ากักไว้ แล้วปล่อยในเวลาที่ถูกจังหวะก็เชื่อว่าไม่ท่วม แต่ยังไม่ช้าเกินไปเป็นเวลาที่จะบริหารน้ำให้ดีขึ้น ... แต่ว่าที่ดูในปีนี้ได้ก็คือ บริหารน้ำไม่ให้ท่วมได้ เพราะว่าเรามีอุปกรณ์ที่ทันสมัยใหม่ที่จะทำให้น้ำลดลงไป หายไปได้ดีกว่าปี ๒๕๓๘” รายละเอียดปรากฏตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๒๔ และอธิบดีกรมชลประทานรับว่า กรมชลประทานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะน้อมนำแนวพระราชดำริไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยจะเพิ่มความเข้มงวดเกี่ยวกับการคาดการณ์สถานการณ์น้ำในอนาคตให้แม่นยำ ส่วนความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้นคงไม่สามารถระบุได้ว่าหน่วยงานใดต้องรับผิดชอบ รายละเอียดปรากฏตามหนังสือพิมพ์ข่าวสด ประจำวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๙ เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๒๔ จึงเห็นว่า เหตุน้ำท่วมพื้นที่ทำกินของผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบสืบเกิดจากความประมาทเลินเล่อในการบริหารจัดการน้ำของผู้ถูกฟ้องคดีโดยผิดพลาด กล่าวคือ ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่ามีแนวทางการปฏิบัติทั้งหมด ๘ ขั้นตอน/แผน คือ (๑) แผนบริหารและจัดการน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก (๒) แผนระหว่างน้ำมาหรือขณะเกิดภัย (๓) แผนงานหลังอุทกภัยหรือช่วยเหลือหลังน้ำท่วม (๔) แผนบริหารจัดการน้ำท่วมในพื้นที่เสี่ยงภัยตามลุ่มน้ำต่างๆ (๕) แผนเตรียมความพร้อมของเครื่องจักรเครื่องมือ (๖) แผนงานโครงการวางระบบและติดตั้งระบบโทรมาตรเพื่อพยากรณ์น้ำ

และการเตือนภัย (๗) แนวทางวิธีการติดตามเฝ้าระวัง แจ้งเตือนภัยในพื้นที่เสี่ยงภัย และ (๘) แผนงานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารท้ายคำให้การ หมายเลข ๗ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีหาได้ใช้แผนที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔ ที่ ๕ ที่ ๖ และที่ ๗ อย่างมีประสิทธิภาพไม่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อมีน้ำปริมาณมหาศาลค้างอยู่ด้านเหนือตำบลบางระกำ อําเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม นาน ๒ - ๓ เดือน ผู้ถูกฟ้องคดีควรเร่งระบายนํ้า โดยการเปิดประตูระบายน้ำตามแผนการระบายน้ำอย่างเหมาะสมพร้อมใช้เครื่องสูบน้ำ ขนาดใหญ่ และการขุดลอกคูคลองในเขตรับผิดชอบ และบริหารจัดการน้ำไปยังด้าน ที่มีอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัยในการระบายน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ด้านตะวันออก (แม่น้ำบางปะกง) ซึ่งมีอุปกรณ์อันทันสมัยรองรับในการดึงน้ำให้ออกไป ในเวลาที่รวดเร็วกว่า แต่ผู้ถูกฟ้องคดีกลับระบายน้ำมาลงด้านทิศตะวันออก ซึ่งไม่มี อุปกรณ์ทันสมัยด้วยปริมาณน้ำที่ใกล้เคียงกัน หรือมากกว่าในด้านทิศตะวันตก ดังปรากฏ จากเอกสารท้ายคำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดี ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ รวมทั้ง เดือนประชาชนผู้อยู่อาศัยในเส้นทางน้ำไหลผ่านดังเช่น ตำบลบางระกำ อําเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ให้เฝ้าระวังและเตรียมแผนรองรับน้ำไหลบ่าลงมา แต่ผู้ถูกฟ้องคดี หาได้กระทำการเช่นนั้นอย่างเหมาะสมไม่ ครั้นไม่สามารถบริหารจัดการน้ำค้างทุ่งได้ เพราะถูกกีดตันจากผู้ได้รับความเดือดร้อนจากภาวะน้ำท่วม จึงเปิดประตูระบายน้ำ ทั้งหมดในคราวเดียวกัน เป็นเหตุให้นํ้าไหลเข้าป่าท่วมพื้นที่ทำกินของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ ภายใ ๒ วัน และท่วมขังอยู่นาน ๕๐ - ๖๐ วัน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าพื้นที่สวนและ ที่อยู่อาศัยของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ไม่เคยประสบภาวะน้ำท่วมแม้แต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดียอมรับว่าในปีดังกล่าวมีปริมาณน้ำจำนวนมากกว่าปีอื่น ๆ พื้นที่ทำกินของ ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ก็ยังไม่ท่วม และแม้ทุกปีผู้ถูกฟ้องคดีจะปล่อยน้ำให้ไหลลงทะเลผ่าน แม่น้ำท่าจีนก็ตาม เนื่องจากผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ได้สร้างคันดินกั้นน้ำสูง ๑.๒๐ - ๑.๕๐ เมตร และเสริมคันดินอีกด้วยการวางกระสอบทรายดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดี ไม่เคยมีหนังสือแจ้งเตือนภัยไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐมให้ระวังภัยน้ำท่วม อันเนื่องมาจากการปล่อยน้ำจากเขื่อนต่างๆ ดังที่ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่กล่าวอ้างจริง พฤติการณ์แห่งคดีจึงฟังได้ว่า หน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีกระทำ โดยประมาทปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคลากรของหน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่นับว่า เป็นหน่วยงานทางปกครองผู้มีองค์ความรู้ในการบริหารจัดการน้ำโดยตรงของประเทศ

แต่หาได้ใช้ความเป็นมืออาชีพในการบริหารน้ำอย่างมีประสิทธิภาพไม่ จึงทำให้แรงน้ำ
จำนวนมหาศาลพังทลายคันดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบสี่จนน้ำเข้าท่วมพื้นที่ทำกินทั้งหมด
ได้รับความเสียหายจริง อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบสี่ ตามนัยมาตรา ๔๒๐
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

คดีมีปัญหาที่จะต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีจักต้องรับผิดชอบในผล
แห่งการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบสี่หรือไม่ เพียงใด

เห็นว่า คดีมีผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบสี่ยืนยันว่าเมื่อมีการปล่อยน้ำจำนวนมหาศาล
ในทุกทิศทางคราวเดียวกันเป็นเหตุให้คันดินซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบสี่ที่สร้างไว้เพื่อป้องกัน
พืชผลเสียหายพังทลาย น้ำเข้าท่วมพืชผลที่ปลูกไว้ และปลาที่เลี้ยงในร่องสวนได้รับความ
เสียหาย โดยมีความสูงของระดับน้ำท่วมประมาณ ๑.๕๐ เมตร ปรากฏตามภาพถ่าย
น้ำท่วมพื้นที่ทำกินเอกสารท้ายคำฟ้องและชั่งอยู่นาน ๒ - ๓ เดือน ไม่สามารถประกอบ
อาชีพเดิมได้ตามปกติทำให้ขาดรายได้และมีหนี้สินค้างไม่สามารถชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ได้
และผู้ถูกฟ้องคดีก็ยอมรับว่า เมื่อเกิดเหตุน้ำท่วมพื้นที่ตำบลบางระกำ อำเภอบางเลน ประชาชน
ในพื้นที่ได้รับความเสียหายจริงรวมทั้งผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบสี่ด้วย สำหรับในการเยียวยา
แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการให้ความช่วยเหลือ
ผู้ประสบอุทกภัยด้านการเกษตร พื้นที่การเกษตรเสียหายรุนแรงในพื้นที่น้ำท่วมเป็นเวลานาน
โดยกำหนดให้ช่วยเหลือด้านพืชข้าวและพืชไร่ ช่วยเหลือในอัตราร้อยละ ๕๐ ของรายได้
ที่เกษตรกรควรได้รับ สำหรับพืชสวนและผลไม้อื่นๆ ช่วยเหลือในอัตราร้อยละ ๕๐
ของผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยด้านพืช เช่น ข้าว พืชไร่ พืชสวนและผลไม้อื่นๆ ช่วยเหลือ
ไร่ละ ๑,๓๒๑ บาท ๑,๕๒๐ บาท และ ๒,๔๒๙ บาท ตามลำดับ ปลาทุกชนิด ค่าพันธุ์
และค่าอาหาร ๑ เดือน ไร่ละ ๓,๔๐๖ บาท โดย ๕ ไร่แรกจ่ายตามอัตราดังกล่าว ถ้าเกิน
๕ ไร่ จ่ายร้อยละ ๕๐ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารท้ายคำให้การหมายเลข ๑๒ สำหรับ
ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๑๐ และที่ ๑๘ ไม่เคยยื่นคำขอชดใช้ค่าเสียหายจากผู้ถูกฟ้องคดี
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนผู้ฟ้องคดีที่เหลือทั้งหมดยื่นคำขอให้ชดใช้ค่าเสียหาย
ที่เกิดจากการปล่อยน้ำของผู้ถูกฟ้องคดีเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๙ และได้รับเงินช่วยเหลือ
ไปตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว ปรากฏตามเอกสารท้ายคำให้การหมายเลข ๑๐ กรณีจึงรับฟังได้ว่า
ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบสี่ ตามนัยมาตรา ๔๓๘

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คดีมีปัญหาว่าผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่เพียงใด

ศาลได้พิเคราะห์ข้อมูลการขอรับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของ ผู้ถูกฟ้องคดีเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๙ ของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสี่ ประกอบภาพถ่าย แสดงความเสียหายพื้นที่เพาะปลูก และแสวงหาข้อเท็จจริงจากเว็บไซต์ต่างๆ เกี่ยวกับ ราคาพืชผล ไม้ดอก สัตว์เลี้ยงเพื่อการบริโภครวมทั้งวิธีการปลูกและการดูแลรักษา รวมทั้ง ข้อมูลของเกษตรอำเภอบางเลน เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา ๔๓๘ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติให้ค่าสินไหมทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใด เพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด แล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ มีความเสียหายประกอบด้วยเผือก ๑๘ ไร่ แต่ขอค่าเสียหาย ๑๒ ไร่ กลัวว่าพันธุ์มะลิอ่อน ๘ ไร่ ได้รับความเสียหายเป็นเงิน ๖๖๐,๐๐๐ บาท และ ๓๐๗,๒๐๐ บาท ตามลำดับ ค่าใช้จ่ายในการป้องกันน้ำท่วม ๑๐,๕๐๐ บาท เป็นทราย ๒ คันรถ และกระสอบ ๓๐๐ ใบ รวมเป็นเงิน ๙๗๗,๗๐๐ บาท นั้น เมื่อพิเคราะห์ข้อมูลการปลูก เผือกหอมจากเว็บไซต์รักบ้านเกิดดอทคอมและเว็บไซต์ศูนย์วิจัยพืชยืนต้นและผลไม้เมืองร้อน ปราชญ์ข้อเท็จจริงว่า ต้นทุนการปลูกเผือกหอมมีราคาไร่ละประมาณ ๓๔,๗๙๐ บาท ได้ผลผลิต ๔,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ราคาขายกิโลกรัมละ ๑๕ บาท มีรายได้ไร่ละ ๖๐,๐๐๐ บาท กำไรสุทธิไร่ละ ๒๕,๒๑๐ บาท ประกอบราคาซื้อขายเผือกที่ตลาดไทเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ ราคา กิโลกรัมละ ๑๕ บาท จึงกำหนดค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ไร่ละ ๖๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๗๒๐,๐๐๐ บาท (๑๒ ไร่ x ๖๐,๐๐๐ บาท) แต่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ขอคิดเพียง ๖๖๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ ส่วนกลัวว่าปลูกไว้ ๘ ไร่ โดยปลูกไร่ละ ๔๒ กอ รวมเป็น ๓๓๖ กอ (๘ ไร่ x ๔๒ กอ) ได้ผลผลิตเดือนละ ๖๐ - ๘๐ เครือ เครือละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๖,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท/เดือน ขอคิดค่าเสียหาย ๓ เดือน (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๙) กับอีก ๓ ปี เป็นเงินรวม ๓๐๗,๒๐๐ บาท พิจารณาข้อมูลจากเว็บไซต์ศูนย์วิจัยพืชยืนต้น และผลไม้เมืองร้อน เห็นว่ากลัวว่าให้ผลผลิตต่อต้นประมาณ ๗ - ๑๐ หวี หวีละ ๑๔ บาท (ขนาดกลาง) มีรายได้ประมาณเครือละ ๙๘ - ๑๔๐ บาท และเมื่อต้นเจริญเติบโตได้ ๕ เดือน จะแตกหน่อใหม่ เมื่ออายุ ๘ เดือน ถึง ๑ ปี นับแต่วันปลูกจึงจะออกปื เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๑ มีคำขอเพียงเครือละ ๑๐๐ บาท เป็นเวลา ๓ ปี ๓ เดือน เห็นว่า กลัวเป็นพืชล้มลุก แม้จะผลิตหน่อได้เองตามธรรมชาติก็ตาม แต่การขอค่าความเสียหายนานถึง ๓ ปี ตามขอนั้น

ยังมีความไม่แน่นอนเนื่องจากผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ใช้ที่ดินของผู้อื่น ๓ ราย ตามคำชี้แจงลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ หาใช้ที่ดินของตนเองไม่ ประกอบกับยังมีปัจจัยที่ก่อความไม่แน่นอนอื่นของผลผลิต อาทิ สภาวะอากาศที่มีความผันแปรอันเนื่องมาจากภาวะเสียดุลของธรรมชาติ จึงกำหนดให้เพียง ๑ ปี ๓ เดือน เป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท (๘,๐๐๐ บาท x ๑๕ เดือน) เพราะกล้วยใช้เวลาปลูกประมาณ ๑ ปี ระยะเวลาน้ำท่วมประมาณ ๒ เดือน และรวมระยะเวลาในการฟื้นฟูภายหลังจากน้ำแห้งแล้ว ส่วนค่าป้องกันน้ำท่วมเป็นค่าจ้างทำคันดินกันน้ำ ๖,๐๐๐ บาท นั้น เห็นว่า เป็นภาระโดยปกติของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ผู้มีอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมต้องจัดทำอยู่แล้ว จึงไม่กำหนดให้ ส่วนค่ากระสอบทรายและทราย ๔,๕๐๐ บาท มิใช่เกิดจากภัยตามธรรมชาติที่เกิดขึ้น จึงกำหนดให้ตามขอ รวมเป็นค่าเสียหาย ๗๘๔,๕๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ปลูกมะม่วง ขนุน และกล้วยน้ำว้า จำนวน ๘ ไร่ ๒ ไร่ และ ๑ ไร่ ตามลำดับ ได้รับความเสียหายเป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท ๒,๐๐๐ บาท และ ๓,๐๐๐ บาท ตามลำดับ ค่าจ้างทำคันกันน้ำ ๘,๕๐๐ บาท และค่าน้ำมันสูบน้ำ ๑๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๖๓,๕๐๐ บาท แต่ในชั้นทำคำชี้แจงฉบับลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ และในชั้นไต่สวน ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ขอค่าเสียหายเพิ่มจาก ๖๓,๕๐๐ บาท เป็น ๗๒๐,๓๒๖ บาท นั้น สำหรับค่าเสียหายส่วนที่เกินกว่า ๖๓,๕๐๐ บาท เป็นการยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่รับคำขอในส่วนนี้ไว้พิจารณา คดีนี้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ สูญเสียต้นมะม่วงน้ำดอกไม้จำนวน ๒๕๐ ต้น มะม่วงเขียวเสวย ๑๐๐ ต้น ซึ่งมะม่วงดังกล่าวมีอายุประมาณ ๑๐ ปี ขอค่าเสียหายต้นละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๗,๕๐๐ บาท ผลผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้และเขียวเสวย ๕๐ กิโลกรัม/ต้น ราคา กิโลกรัมละ ๓๕ บาท และ ๕๐ บาท ตามลำดับ คิดค่าเสียหายรวมกับค่าต้นพันธุ์เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท พิจารณาซื้อขายมะม่วงทั้งสองพันธุ์ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ตลาดไท มะม่วงน้ำดอกไม้ และมะม่วงเขียวเสวย กิโลกรัมละ ๑๖ บาท และ ๑๒ บาท ตามลำดับ เฉพาะมะม่วงน้ำดอกไม้ ๒๕๐ ต้น ต้นละ ๕๐ กิโลกรัมๆ ละ ๑๒ บาท เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท (๒๕๐x๕๐x๑๒) เมื่อผู้ฟ้องคดีขอเพียง ๔๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาค่าความเสียหายของมะม่วงเขียวเสวย ส่วนขนุนเหลือบางเตย อายุ ๕ ปี จำนวน ๔๐ ต้น คิดค่าต้นพันธุ์ต้นละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท ขายผลผลิต ๒๐๐ บาท/ต้น คิดเป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท (๔๐ x ๒๐๐) พิจารณา

ข้อมูลจากเว็บไซต์ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดนครราชสีมา (พืชสวน) และเว็บไซต์สวนนายไพบุลย์ ขนุนอายุ ๓ ปี ให้ผลขนาดใหญ่ ๑๕ - ๒๕ กิโลกรัม อายุต้น ๕ - ๑๐ ปี ให้ไว้ผล ๒๐ - ๒๕ ผล/ต้น/ปี ราคา กิโลกรัมละ ๒๕ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท กลัวน้ำว่า ๔๐ ต้น ต้นพันธุ์ต้นละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๔๐๐ บาท ค่าเสียหายจากผลผลิตเครือละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๓,๒๐๐ บาท แต่ผู้ฟ้องคดีมีค่าขอเพียง ๓,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ ค่าซื้อกระสอบทราย ๒,๕๐๐ บาท กำหนดให้ตามจริง ส่วนค่าใช้จ่ายในการป้องกันน้ำท่วม จำนวน ๘,๕๐๐ เป็นภาระโดยปกติของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้มีอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมต้องจัดทำอยู่แล้ว จึงไม่กำหนดให้ ส่วนค่าน้ำมันสูบน้ำ ๑๐,๐๐๐ บาท นั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งศาลรับฟังได้ว่า น้ำท่วมในพื้นที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ แบบฉับพลันการสูบน้ำย่อมไม่อาจทำได้ จึงไม่อาจกำหนดให้ ในส่วนนี้เช่นกัน รวมเป็นค่าเสียหาย ๔๗,๕๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ยื่นระบุค่าขอให้ชดใช้ค่าเสียหายแต่ไม่ยื่นขอรับความช่วยเหลือ ที่ทำกินผู้ฟ้องคดีที่ ๓ มีพื้นที่ ๗ ไร่ ๒ งาน ความเสียหายประกอบด้วย กลัว ๓๒๐ ต้น ๕ ไร่ มะม่วงและกระท้อน ๑ ไร่ ๒ งาน สวนแก้วมังกร ๑ ไร่ มะพร้าวน้ำหอมต้นเตี้ย ๓๐๐ ต้น ปลูกมา ๑๐ ปี เป็นเงิน ๓๒,๐๐๐ บาท ๑๐,๐๐๐ บาท และ ๑,๕๐๐ บาท และ ๑๕๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ ปลูกอ้อยคั้นน้ำขาย ๑ งาน ขายได้ปีละ ๑๐,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการป้องกันน้ำท่วม ๗๕๐ บาท ค่าน้ำมันสูบน้ำออก ๓,๘๓๖ บาท ค่าขาดรายได้ ๗๒,๐๐๐ บาท ค่าซ่อมรถสามล้อพ่วง ๑,๐๐๐ บาท รวม ๑๕๘,๕๘๖ บาท พิเคราะห์ถ้อยคำผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ชั้นได้สวน วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เปรียบเทียบเอกสารท้ายคำฟ้อง ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ปลูกกลัวน้ำว่า ๒๕๐ ต้น ขายผลผลิตได้เครือละ ๑๐๐ บาท คิดเป็นเงิน ๒๕,๐๐๐ บาท มะม่วงพันธุ์เขียวเสวย แม่ลูกดก น้ำดอกไม้ และงามเมืองย่า รวม ๔๐๐ ต้น ปลูกมา ๑๕ ปี และโชติวิเชียร ๑๐๐ ต้น ปลูกได้ ๒ ปี รวมทั้งกระท้อน ๑๕ ต้น รวมค่าเสียหาย ๑๐,๐๐๐ บาท แก้วมังกร ๒๐ ต้น รวมราคาดันพันธุ์ ๑,๕๐๐ บาท และมะพร้าวน้ำหอมปลูกไว้ขายพร้อมอ้อย ที่ปลูกไว้ ค่าเสียหายในส่วนนี้ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ขอค่าขาดรายได้จากการขายน้ำมะพร้าว และน้ำอ้อยวันละ ๘๐๐ บาท เป็นเวลา ๓ เดือน เป็นเงิน ๗๒,๐๐๐ บาท กำหนดให้ตามขอ ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ปลูกกลัว ๕ ไร่ ปลูกมะม่วงอายุ ๕ ปี และกระท้อน ๑ ไร่ ๒ งาน และแก้วมังกร ๑ ไร่ ขอค่าเสียหาย ๖๓,๐๐๐ บาท ๑๐,๐๐๐ บาท และ ๑,๕๐๐ บาท ตามลำดับ และค่ากระสอบทรายทำคั้นกันน้ำ ๘๔,๐๘๖ บาท รวมเป็นเงิน ๑๕๘,๕๘๖ บาท

แต่ในคำชี้แจงฉบับลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ และในชั้นไต่สวนผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ขอค่ากระสอบทราย ๗๕๐ บาท กำหนดให้ตามขอ และน้ำมันสูบน้ำออกจากสวน ๓,๙๓๖ บาท เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าน้ำท่วมฉับพลัน จึงไม่อาจวิดออกจากสวนได้ จึงไม่กำหนดค่าเสียหายในส่วนนี้ ส่วนค่าซ่อมรถไม่ปรากฏหลักฐาน และค่าซ่อมรถเกิดจากการเก็บรักษารถอย่างไร โดยเหตุที่รถสามารถเคลื่อนย้ายได้ จึงไม่กำหนดให้ รวมเป็นค่าเสียหาย ๑๐๙,๒๕๐ บาท ส่วนค่าต้นพันธุ์มะม่วง ๒๔,๗๐๐ บาท ค่าผลผลิต ๔๕,๕๐๐ บาท ต้นพันธุ์มะพร้าว ๑๕๐,๐๐๐ บาท ค่าผลผลิตจากผลไม้ก้อหลายรายการตามคำชี้แจงลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ ไม่ได้บรรยายมาในคำฟ้องและท้ายฟ้อง มีค่าขอค่าเสียหายเพียง ๑๐๙,๒๕๐ บาท จึงไม่กำหนดให้ในส่วนที่เกินจากคำฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ มีคำขอเฉพาะค่าความเสียหายเป็นสวนกุหลาบ ๕ ไร่ เป็นเงิน ๑,๔๔๐,๐๐๐ บาท ค่าปลาแรด ๔,๐๐๐ ตัว มูลค่า ๒๐,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการป้องกันน้ำท่วม ๑๕,๐๐๐ บาท พิเคราะห์ถ้อยคำผู้ฟ้องคดีชั้นไต่สวนเปรียบเทียบกับคำขอท้ายคำฟ้อง และข้อมูลการปลูก ผลผลิต รายได้จากการปลูกกุหลาบมอญจากเว็บไซต์ศาสตร์เกษตรดินปุ๋ย และคำชี้แจงเกษตรอำเภอบางเลนยืนยันว่า กุหลาบให้ผลผลิตไร่ละ ๙๐,๖๐๐ ดอก/ปี หรือเดือนละ ๗,๕๕๐ ดอก อันเป็นการคาดการณ์ผลผลิตโดยเฉลี่ย แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๔ เป็นเกษตรกรผู้มีอาชีพเกษตรโดยตรง ย่อมบำรุงรักษาและเร่งผลผลิต จึงน่าเชื่อว่าผลผลิตของผู้ฟ้องคดีที่ ๔ มีมากกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีปลูกกุหลาบมอญมากกว่า ๗ เดือน เดือนที่ ๔ มีผลผลิตวันละ ๖,๐๐๐ - ๗,๐๐๐ ดอก/๕ ไร่ ราคาขายร้อยละ ๔๐ บาท แต่ผู้ฟ้องคดีขอคิดเพียงวันละ ๒,๐๐๐ บาท (หากราคา ๐.๔๐ x $\frac{๖,๐๐๐}{๑๐๐}$ = ๒,๔๐๐ บาท) เมื่อราคาตลาดไท ๑๐๐ ดอก ราคา ๕๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ขอเพียง ๔๐ บาท ในเวลา ๒ ปี คิดเป็นเงิน ๑,๔๖๐,๐๐๐ บาท (๒,๐๐๐ x ๓๖๕ x ๒) เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ขอเพียงเป็นเงิน ๑,๔๔๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ ปลาแรด ๔,๐๐๐ ตัว เลี้ยงมา ๖ เดือน น้ำหนักตัวละครึ่งกิโลกรัม ราคาขายกิโลกรัมละ ๕๕ บาท ณ ตลาดไท เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ควรเป็นเงิน ๑๑๐,๐๐๐ บาท (๔,๐๐๐ x ๐.๕ x ๕.๕) เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ขอเพียง ๒๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ รวมทั้งค่าป้องกันน้ำท่วม ซึ่งเป็นค่าทรายและค่าแรงอีก ๑๕,๐๐๐ บาท กำหนดให้ตามขอ รวมเป็นค่าเสียหายทั้งสิ้น ๑,๔๗๕,๐๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ มีสวนผักซีฝรั่ง ๒ ไร่ มันทศ ๔ ไร่ และมะม่วงกับกล้วยปลูกแซม
 ขอค่าเสียหาย ๑๐๐,๐๐๐ บาท ๑๐๐,๐๐๐ บาท และ ๓,๐๐๐ บาท ตามลำดับ ส่วนปลาแรด
 ๒,๐๐๐ ตัว คิดค่าเสียหายราคา ๒๕,๐๐๐ บาท ปลาตะเพียน ปลายี่สก และปลาทับทิม
 คิดค่าเสียหาย ๕,๐๐๐ บาท รวมเป็น ๓๐,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการป้องกันน้ำท่วม
 ๔๑,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๗๓,๐๐๐ บาท พิเคราะห์ถ้อยคำผู้ฟ้องคดีที่ ๕ ในชั้นไต่สวน
 เปรียบเทียบเอกสารท้ายคำฟ้อง และข้อมูลจากเว็บไซต์ www.agric-prod.mju.ac.th. และ
www.jawkaikaset.com ปรากฏว่า ผักซีฝรั่งปลูก ๑๒๐ วัน เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ หลังจากนั้น
 ๒๕ วัน สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตครั้งต่อไปได้อีก ในการปลูกครั้งหนึ่งสามารถเก็บผลผลิตได้
 ๔ - ๕ ครั้ง รายได้รวม ๖๐,๐๐๐ - ๑๒๐,๐๐๐ บาท/ไร่ ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ ได้เพียงเก็บผลผลิตเพียง
 ครั้งเดียว จึงขอคิดค่าเสียหายเพียง ๑๐๐,๐๐๐ บาท/๒ ไร่ จึงกำหนดให้ตามขอ สำหรับมันทศ
 จากเว็บไซต์ www.doae.go.th และราคาสินค้าตลาดไท ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔
 กิโลกรัมละ ๕.๕๐ บาท ผลผลิต ๒,๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็นเงิน ๑๒,๖๕๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๕
 ปลูกมันทศ ๔ ไร่ จึงเป็นเงิน ๕๐,๖๐๐ บาท แต่ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ อ้างว่า ราคา กิโลกรัมละ ๒๐ บาท
 ซึ่งไม่เป็นไปตามราคาตลาด ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ จึงกำหนดให้ตามราคาตลาด
 ส่วนมะม่วง ๓๐ ต้น ราคาซื้อมาต้นละ ๖๐ - ๑๐๐ บาท ขอค่าเสียหาย ๓,๐๐๐ บาท
 จากเว็บไซต์ www.nanagarden.com ราคากิ่งพันธุ์มะม่วงเขียวเสวยราคาต้นละ ๓๕ บาท
 และ ๑๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ สำหรับปลาแรด ๒,๐๐๐ ตัว ปลาตะเพียน ปลายี่สก
 และปลาทับทิม เลี้ยงมา ๒ - ๓ ปี คิดค่าเสียหาย ๓๐,๐๐๐ บาท ราคา ณ ตลาดไท เมื่อวันที่
 ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ปลาแรด กิโลกรัมละ ๕๕ บาท ปลาตะเพียน กิโลกรัมละ ๓๕ บาท
 ปลายี่สก กิโลกรัมละ ๒๕ บาท ปลาทับทิม กิโลกรัมละ ๗๐ - ๘๐ บาท เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๕
 ขอค่าเสียหายปลาแรดเพียง ๒๕,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้เฉพาะปลาแรด ส่วนปลาอื่นๆ
 ไม่ปรากฏจำนวนที่ชัดเจนจึงไม่กำหนดให้ ส่วนค่าเสียหายจากการป้องกันน้ำท่วม
 ๔๑,๐๐๐ บาท นั้น เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ มีที่ดินเนื้อที่ประมาณ ๖ ไร่ และไม่มีหลักฐาน
 ประกอบอันจะแสดงให้เห็นค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปจริง เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลกับผู้ฟ้องคดีที่ ๓
 ซึ่งมีพื้นที่ทำกินเท่าๆ กันมีค่าใช้จ่ายในการป้องกันน้ำท่วมไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท จึงเห็นสมควร
 กำหนดให้เพียง ๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นค่าเสียหาย ๑๘๓,๖๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๖ ปลูกฝรั่ง ๖ ไร่ โดยเริ่มปลูกได้ ๑ ปี ๖ เดือน ขอค่าเสียหาย
 เป็นเวลา ๕ ปี และทำนา ๑๘ ไร่ คิดเป็นเงิน ๘๐๐,๐๐๐ บาท และ ๗๒,๐๐๐ บาท ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในการป้องกันน้ำท่วม ๑๑,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๙๘๓,๐๐๐ บาท พิจารณา
 ถ้อยคำผู้ฟ้องคดีที่ ๖ ชั้นใต้สวนเปรียบเทียบกับเอกสารท้ายคำฟ้อง และข้อมูลจากเว็บไซต์
 gauvastop.blogspot.com และ www.komchadluck.net ฝรั่งเศสเป็นยอดแดงลงทุนไร่ละ
 ๒๐,๐๐๐ บาท มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ ๓๓,๖๐๐ บาท/ปี ราคาขาย ณ ตลาดไท ขนาดเล็ก
 กิโลกรัมละ ๑๐ บาท คดีนี้ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าปลูกฝรั่ง ๖ ไร่ ได้ ผลผลิตไร่ละ ๑,๒๐๐ กิโลกรัม
 ขายในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๙ บาท มีรายได้ปีละ ๓๐,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี หรือ ๑๘๐,๐๐๐ บาท/ปี
 (๓๐,๐๐๐ บาท x ๖ ไร่) ค่าต้นทุนการปลูกเป็นเงิน ๑๔๖,๑๐๐ บาท สามารถเก็บเกี่ยวได้ ๕ ปี
 ปีละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อน้ำท่วมเสียหายทั้งหมดจึงคิดค่าเสียหาย
 ในชั้นนี้เพียง ๙๐๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้เพียง ๓ ปี เป็นเงิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท เนื่องจาก
 ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๖ ปลูกผักชีฝรั่งมาแล้ว ๑ ปี ๖ เดือน สามารถเก็บเกี่ยวได้
 รวม ๕ ปี เมื่อต้องปลูกใหม่อีกครั้งต้องใช้เวลา ๑ ปี ๖ เดือน จึงสามารถเก็บผลผลิตต่อไป
 ได้อีก จึงกำหนดให้เพียง ๓ ปี ส่วนค่าเสียหายจากนาข้าว ๑๘ ไร่ ผู้ฟ้องคดีปลูกข้าวได้ไร่ละ
 ๘๐ ถัง เป็นข้าวพันธุ์พิษณุโลก ๒ ราคาขายเกี่ยวนละ ๔,๗๐๐ บาท เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า
 ราคารับจำนำข้าวนาปรังเกี่ยวนละ ๗,๑๐๐ บาท จากข้อมูลกรมการภายในตามรายงานศาล
 ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๕ ผู้ฟ้องคดีที่ ๖ มีค่าขอเพียงเกี่ยวนละ ๔,๗๐๐ บาท เป็นเงิน
 ๖๗,๖๘๐ บาท (๑๔.๔ เกี่ยวน x ๔,๗๐๐ บาท) แต่ผู้ฟ้องคดีที่ ๖ ขอค่าเสียหาย ๗๒,๐๐๐ บาท
 จึงกำหนดให้ ๖๗,๖๘๐ บาท ส่วนค่าป้องกันน้ำท่วมจ้างรถแบ็คโฮเสริมคันดินให้สูงเป็นเงิน
 ๑๑,๐๐๐ บาท ซื่อกระสอบทรายกันน้ำบนพื้นที่ ๒๔ ไร่ เป็นเงิน ๗,๐๐๐ บาท เห็นว่า
 การเสริมคันดินให้สูงขึ้นเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๖ ที่จะต้องทำอยู่เสมอเพื่อป้องกันน้ำท่วม
 จึงไม่กำหนดให้ คงกำหนดให้เฉพาะค่ากระสอบทรายจำนวน ๗,๐๐๐ บาท รวมเป็น
 ค่าเสียหาย ๕๒๔,๖๘๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๗ ปลูกผักชีฝรั่ง มันทะ จำนวน ๔ ไร่ และ ๘ ไร่ ค่าเสียหาย
 ๒๐๐,๐๐๐ บาท และ ๑๕๐,๐๐๐ บาท เลี้ยงปลาหมอ ปลาสวยงามในพื้นที่ ๒ ไร่
 ค่าเสียหาย ๖๐,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการป้องกันน้ำท่วม ๑๐,๐๐๐ บาท รวมค่าเสียหาย
 ๔๒๐,๐๐๐ บาท พิจารณาถ้อยคำผู้ฟ้องคดีที่ ๗ ชั้นใต้สวนเปรียบเทียบกับเอกสาร
 ท้ายคำฟ้อง และข้อมูลจากเว็บไซต์ www.agric-prod.miu.ac.th www.jawkaikaset.com
 และ www.doae.go.th แล้ว ผู้ฟ้องคดีที่ ๗ ปลูกผักชีฝรั่งในพื้นที่ ๔ ไร่ ขอค่าเสียหาย
 ๒๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อศาลกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ ปลูกผักชีฝรั่ง ๒ ไร่ ปลูกผักชีมีรายได้

เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทแล้ว ด้วยเหตุเดียวกัน เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๗ ปลุกผักซีฝรั่ง ๔ ไร่ จึงกำหนดให้ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ตามขอ ส่วนมันเทศ ๘ ไร่ ผู้ฟ้องคดีที่ ๗ ขอค่าเสียหาย ๑๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อศาลกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ ไร่ละ ๑๒,๖๕๐ บาท จึงกำหนดให้เป็นเงิน ๑๐๑,๒๐๐ บาท (๑๒,๖๘๐ บาท X ๘ ไร่) สำหรับปลาหมอสีพ่อแม่พันธุ์ราคาซื้อมาคู่ละ ๓,๕๐๐ บาท จำนวน ๓ คู่ ขอคิดค่าพ่อแม่พันธุ์เป็นเงิน ๑๐,๕๐๐ บาท จึงกำหนดให้เฉพาะ ค่าพ่อแม่พันธุ์จำนวน ๑๐,๕๐๐ บาท ส่วนปลาสวยงามผู้ฟ้องคดีที่ ๗ ให้ถ้อยคำในชั้นได้สวนว่า ไม่ขอคิดค่าเสียหาย ส่วนค่าป้องกันน้ำท่วมได้จ้างเสริมคันกันดินเป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท ไม่กำหนดให้เนื่องจากผู้ฟ้องคดีที่ ๗ อยู่ในเขตเสี่ยงภัยน้ำท่วมทุกปี จึงเป็นภาระของผู้ฟ้องคดีที่ ๗ ต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีที่ ๗ เอง รวมเป็นค่าเสียหาย ๓๑๑,๗๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ ปลุกกุหลาบมอญ ๕ ไร่ โดยขอค่าเสียหายเป็นเวลา ๒ ปี คิดเป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ค่าป้องกันน้ำท่วม ๔,๒๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๓๐๔,๒๐๐ บาท พิเคราะห์ถ้อยคำผู้ฟ้องคดีที่ ๘ ชั้นได้สวนเปรียบเทียบกับเอกสารท้ายคำฟ้อง และข้อมูลจากเว็บไซต์ศาสตร์เกษตรดินปุ๋ยและข้อมูลเปรียบเทียบกับผู้ฟ้องคดีที่ ๔ จึงกำหนดให้ ตามขอ ส่วนค่าป้องกันน้ำท่วมเสริมคันดิน ๑๐,๐๐๐ บาท ไม่กำหนดให้ คงกำหนดให้ เฉพาะทรายและกระสอบทรายเป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท รวมเป็นค่าเสียหาย ๓๐๖,๒๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๙ ปลุกชมพูพันธุ์ทูลเกล้า กระถอนพันธุ์อีล่าและมะม่วงเขียวเสวย ผักซีฝรั่ง บนพื้นที่ ๕ ไร่ ๓ ไร่ และ ๒ ไร่ ตามลำดับ ขอค่าเสียหาย ๑๐๐,๐๐๐ บาท ๓๐,๐๐๐ บาท และ ๕๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ เลี้ยงปลาตก ขอค่าเสียหาย ๑๐,๐๐๐ บาท ค่าป้องกันน้ำท่วม ๒,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๙๒,๐๐๐ บาท พิเคราะห์ถ้อยคำผู้ฟ้องคดีที่ ๙ ชั้นได้สวนเปรียบเทียบกับเอกสารท้ายคำฟ้อง และข้อมูลจากเว็บไซต์ชมพูพันธุ์ทูลเกล้า หรือ www.kasetloongkim.com การปลุกชมพูจะให้ผลตอบแทน ๒๓,๔๐๐ บาท/ไร่ โดยคิดจากราคาขายกิโลกรัมละ ๑๓.๗๐ บาท ถ้าปลุก ๕ ไร่ จะได้ผลตอบแทนเป็นเงิน ๑๑๗,๐๐๐ บาท (๒๓,๔๐๐ บาท x ๕ ไร่) ณ ขณะเกิดเหตุชมพูราคาขาย ณ ตลาดไท ขนาดกลาง ราคา กิโลกรัมละ ๑๕ บาท เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๙ ปลุกชมพูพันธุ์ทูลเกล้า ๕ ไร่ ขอค่าเสียหาย ๑๐๐,๐๐๐ บาท เนื่องจากเพิ่งปลุกได้ ๓ ปี จึงกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๙ ตามขอ ส่วนกระถอนพันธุ์อีล่าและมะม่วงเขียวเสวยปลุกบนพื้นที่ ๓ ไร่ ขอคิดค่ากิ่งพันธุ์ชนิดละ ๓๕๐ ต้น ต้นละ ๑๒๐ บาท แต่ขอเป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท พิเคราะห์ราคาซื้อขายกิ่งพันธุ์กระถอน

พันธุ์อีล่าจากเว็บไซต์ www.nanagarden.com และ www.jumpaplanps๒.com มีราคา ตั้งแต่ ๘๐ - ๓๐๐ บาท ถ้ากิ่งพันธุ์กระท้อน จำนวน ๓๕๐ ต้น ราคาต้นละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๒๘,๐๐๐ บาท ส่วนมะม่วงเขียวเสวยจากเว็บไซต์เดียวกับกระท้อนมีราคากิ่งพันธุ์ ตั้งแต่ ๓๐ - ๑๐๐ บาท ถ้ากิ่งพันธุ์จำนวน ๓๕๐ ต้น ราคาต้นละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๑๐,๕๐๐ บาท เมื่อผู้ฟ้องคดีขอมาเพียง ๓๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ ผักชีฝรั่ง ปลูก ๒ ไร่ ขอค่าเสียหายเป็นค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ย และค่ายา จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท พิเคราะห์ต้นทุนการผลิตจากเว็บไซต์ www.agric-prod.mju.ac.th มีต้นทุนการปลูกไร่ละ ๓๕,๙๖๐ บาท และมีรายได้ไร่ละ ๒๔,๐๐๐ - ๘๔,๐๔๐ บาท ประกอบกับเมื่อศาลกำหนดให้ ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ ไร่ละ ๕๐,๐๐๐ บาท แล้ว ด้วยเหตุผลเดียวกัน จึงกำหนดให้ตามขอเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท ปลูกกุยเลียงไว้พร้อมปลาเบญจพรรณ แต่ไม่มีข้อเท็จจริงและหลักฐาน เกี่ยวกับปริมาณการเลี้ยงและขนาดของปลา จึงไม่กำหนดให้ ค่าป้องกันน้ำท่วมโดยซื้อ กระสอบทราย รวมพื้นที่ประมาณ ๑๐ ไร่เศษ เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ รวมเป็นค่าเสียหาย ๑๘๒,๐๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ ปลูกผักชีฝรั่งบนเนื้อที่ ๑ ไร่ ขอค่าเสียหาย ๑๕๐,๐๐๐ บาท ค่าป้องกันน้ำท่วม ๒,๗๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๕๒,๗๐๐ บาท พิเคราะห์ถ้อยคำ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ ชั้นใต้สวนเปรียบเทียบกับเอกสารท้ายคำฟ้องและข้อมูลจากเว็บไซต์ www.agric-prod.mju.ac.th ค่าลงทุนการผลิตไร่ละ ๓๕,๙๖๐ บาท สามารถเก็บเกี่ยวได้ ๕ ครั้ง มีรายได้สุทธิต่อไร่ ๒๔,๐๐๐ - ๘๔,๐๔๐ บาท เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ฟ้องคดีที่ ๗ ศาลกำหนดให้ ๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อผู้ฟ้องคดีปลูกได้ ๕ เดือน และเก็บผลผลิตได้ ๑ ครั้ง ได้วันละ ๑๐๐ กิโลกรัม/วัน ขายได้กิโลกรัมละ ๕๐ - ๖๐ บาท แต่ราคาตลาด ณ ตลาดไท วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ราคา กิโลกรัมละ ๓๕ - ๔๐ บาท จึงกำหนดให้ ๕๐,๐๐๐ บาท ส่วนค่าป้องกันน้ำท่วม ไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีเคยยื่นคำขอต่อเกษตรอำเภอบางเลน จึงไม่กำหนดให้ รวมเป็นค่าเสียหาย ๕๐,๐๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ปลูกส้มเขียวหวานพันธุ์โชกุน ๘ ไร่ ขอค่าเสียหาย ๔๐๐,๐๐๐ บาท ค่าป้องกันน้ำท่วม ๘,๐๐๐ บาท พิเคราะห์ถ้อยคำผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ชั้นใต้สวน เปรียบเทียบกับเอกสารท้ายคำฟ้องและข้อมูลจากเว็บไซต์ของศูนย์วิจัยพืชอินทรีย์ และไม้ผลเมืองร้อนฯ ส้มโชกุนเป็นไม้ยืนต้นสามารถให้ผลผลิตได้ตั้งแต่อายุ ๒ - ๓ ปี ผลผลิตต่อต้น ๖๐ - ๘๐ กิโลกรัม/ต้น/ปี อายุ ๔ - ๖ ปี และ ๗ - ๘ ปี ผลผลิต ๑๐๐ -

๑๕๐ ต่อดัน/ต่อปี อายุ ๑๐ ปีขึ้นไป ๓๕๐ กิโลกรัม/ตัน/ปี ประกอบกับราคาขาย ณ ตลาดไท เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ราคา ๓๔ - ๓๘ บาท เมื่อผู้ฟ้องคดีเพิ่งปลูกส้มได้ ๑ ปีเศษ เริ่มให้ผลผลิตแต่ยังไม่ทันเก็บขายน้ำท่วมเสียก่อน ปลูกทั้งหมด ๕๐๐ ตัน ต้นพันธุ์ต้นละ ๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท ค่าเตรียมการปลูกรวม ๑๔๐,๐๐๐ (ค่ายาฆ่าแมลง ค่ายกทรง ค่าน้ำมันสูบน้ำออกขณะยกทรง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ) จึงกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีตามคำขอ เป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท (หากคำนวณตามจำนวน ๕๐๐ ตัน x ๖๐ กิโลกรัม x ๓๔ บาท = ๑,๐๒๐,๐๐๐ บาท) ส่วนค่ากระสอบทราย ๕,๐๐๐ บาท กำหนดให้ตามขอ ค่าน้ำมันเครื่องสูบน้ำ ๔,๐๐๐ บาท เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า น้ำท่วมโดยฉับพลันจึงไม่อาจกระทำได้ จึงไม่กำหนด ค่าเสียหายในส่วนนี้ให้ รวมค่าเสียหาย ๔๐๕,๐๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ ปลูกผักชีฝรั่งบนเนื้อที่ ๓ ไร่ ขอค่าเสียหาย ๓๐,๐๐๐ บาท เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ ซึ่งมีเนื้อที่เพียง ๑ ไร่ น้อยกว่าผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ มีรายได้ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท แต่เนื่องจากผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ ให้ถ้อยคำว่าได้เก็บผลผลิตไปหลายครั้งแล้ว จึงมีคำขอเพียงนี้ จึงกำหนดตามขอ เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓ ปลูกตะไคร้บนเนื้อที่ ๑ ไร่ ค่าเสียหาย ๑๐,๐๐๐ บาท พิเคราะห์ถ้อยคำผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓ ชั้นได้สวนเปรียบเทียบกับเอกสารท้ายคำฟ้อง และข้อมูล จากเว็บไซต์ <http://centernongprue.com> ตะไคร้ให้ผลผลิต ๒ ตัน/ไร่ มีรายได้ทั้งหมด ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท/ไร่ จึงกำหนดให้ตามคำขอเป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท ส่วนคำขอ ค่าป้องกันน้ำท่วมจำนวน ๔,๕๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓ ได้ขอเพิ่มมาเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ จึงเป็นการยื่นคำขอเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่รับคำขอในส่วนนี้ ไว้พิจารณา รวมเป็นค่าเสียหาย ๑๐,๐๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ ปลูกผักชีฝรั่ง ดอกกรัก และตะไคร้ บนเนื้อที่ชนิดละ ๑ ไร่ รวม ๓ ไร่ ขอค่าเสียหาย ๔๐,๐๐๐ บาท ๒๐,๐๐๐ บาท และ ๑๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ ส่วนค่าป้องกันน้ำท่วมเป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท นั้น ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ มีคำขอเพิ่มมาเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ จึงเป็นการยื่นคำขอเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่รับคำขอในส่วนนี้ไว้พิจารณา พิเคราะห์คำขอค่าเสียหายสำหรับผักชีฝรั่งและตะไคร้ โดยเปรียบเทียบข้อเท็จจริงรายผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓ ซึ่งปลูกผักชีฝรั่ง

และตะไคร้ในพื้นที่เท่ากันแล้ว จึงกำหนดให้ตามขอ รวมค่าเสียหาย ๕๐,๐๐๐ บาท ส่วนดอกกรักราคากิโลกรัมละ ๑๐ - ๓๐๐ บาทขึ้นอยู่กับเทศกาล ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ ยืนยันเก็บขายได้ทุกวัน วันละ ๓ - ๑๐ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๑๐๐ บาท หากขายได้วันละ ๕๐๐ บาท เป็นเวลา ๓ เดือน จะมีรายได้ ๔๕,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอเป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท รวมค่าเสียหายทั้งสิ้น ๗๐,๐๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๕ ปลูกผักชีฝรั่ง ๕ ไร่ ตะไคร้ ๑ ไร่ มะม่วงแม่ลูกดก ๑ ไร่ ค่าเสียหาย ๒๐๐,๐๐๐ บาท ๒๐,๐๐๐ บาท และ ๕,๐๐๐ บาท ตามลำดับ ค่าขาดรายได้ ๖๐,๐๐๐ บาท และค่าป้องกันน้ำท่วม ๑,๔๕๐ บาท นั้น พิเคราะห์เปรียบเทียบข้อเท็จจริง รายผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓ และที่ ๑๔ จึงกำหนดค่าเสียหายของผักชีฝรั่ง เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ตามขอ ส่วนตะไคร้กำหนดให้ ๑๐,๐๐๐ บาท ส่วนมะม่วงแม่ลูกดกยังไม่ได้เก็บเกี่ยวผลผลิต และในชั้นไต่สวน ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๕ ไม่ขอคิดค่าเสียหายในส่วนของมะม่วงและค่าขาดรายได้ ๖๐,๐๐๐ บาท สำหรับค่าป้องกันน้ำท่วม ในคำฟ้องผู้ฟ้องคดีที่ ๑๕ ขอเพียง ๑,๔๕๐ บาท แต่ในชั้นไต่สวนผู้ฟ้องคดีขอเป็นเงิน ๑๑,๔๐๐ บาท นอกจากนี้ในชั้นยื่นคำขอต่อผู้ถูกฟ้องคดี เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๙ ได้ขอค่ากระสอบทรายเป็นเงิน ๒๕๐ บาท จึงนำเชื่อว่า ในระยะเวลาดังกล่าวเพิ่งเกิดเหตุ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๕ น่าจะจดจำเหตุการณ์ได้ชัดเจนกว่า จึงกำหนดให้เพียง ๒๕๐ บาท รวมเป็นค่าเสียหาย ๒๑๐,๒๕๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๖ ปลูกโหระพา แตงกวา และต้นรักในพื้นที่ ๑ ไร่ ๑ ไร่ และ ๒ ไร่ ตามลำดับ ขอค่าความเสียหาย ๒๐,๐๐๐ บาท ๗,๐๐๐ บาท และ ๒๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ ไม้กัน ๒๐ ต้น เป็นเงินราคา ๔,๐๐๐ บาท ปลาเบญจพรรณเลี้ยงในบ่อจำนวน ๖,๐๐๐ ตัว เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท มะม่วงฟ้าลั่น ๑๐ ต้น ตะไคร้และพริก ขอค่าเสียหาย ๔,๐๐๐ บาท และค่าขาดรายได้ ๓๐ วัน เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท รวมค่าเสียหาย ๑๒๐,๐๐๐ บาท นั้น พิเคราะห์คำชี้แจงเกษตรกรอำเภอบางเลน ฉบับลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ โหระพา ให้ผลผลิต ๑,๒๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ราคา ณ ตลาดไท เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙ ราคา กิโลกรัมละ ๒๘ บาท จึงมีรายได้ไร่ละ ๓๓,๖๐๐ บาท เมื่อผู้ฟ้องคดีขอเพียง ๒๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ ส่วนแตงกวานั้น เกษตรอำเภอบางเลนชี้แจงว่าได้ผลผลิต ๑,๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ราคา ณ ตลาดไท ราคา ๑๐-๑๒ บาท/กิโลกรัม เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีขอเพียง ๗,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ ส่วนต้นรัก ๑ ไร่ เมื่อเปรียบเทียบกับ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ ได้ไร่ละ ๑๒,๐๐๐ บาท เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๑๖ ปลูกต้นรัก ๒ ไร่

ขอค่าเสียหาย ๒๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ ส่วนไก่ชน ๒๐ ตัว ไม่ระบุตัวผู้หรือตัวเมีย อายุ ขนาด พิเคราะห์จากเว็บไซต์ไก่ชน พ่อพันธุ์ไก่ราคาตัวละ ๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท และแม่พันธุ์ราคาตัวละ ๕๐๐ - ๓,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอเป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท ส่วนปลานิล มะม่วง ตะไคร้ พริกและอื่นๆ เป็นเงินจำนวน ๑๔,๐๐๐ บาท กำหนดให้ตามขอ สำหรับค่าขาดรายได้ ๓๐ วัน เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท ในชั้นได้สวนผู้ฟ้องคดีขอตัดค่าขอในส่วนนี้ แล้ว ส่วนค่าทำคั้นก้นน้ำท่วม เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท นั้น ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๖ มีคำขอเพิ่มมา เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ จึงเป็นการยื่นคำขอเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดี ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่รับคำขอในส่วนนี้ไว้พิจารณา รวมเป็นค่าเสียหายทั้งสิ้น ๖๕,๐๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ ปลุกกุ่ยช่าย ๕ ไร่ ค่าเสียหายเป็นเงิน ๗๕๐,๐๐๐ บาท ค่าทรายป้องกันน้ำท่วม ๔,๒๐๐ บาท รวม ๗๕๔,๒๐๐ บาท และในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๕ ได้ขอเพิ่มค่าใช้จ่ายในการปลุกกุ่ยช่ายอีก ๑๐๔,๒๐๐ บาท จึงเป็นการยื่นเมื่อพ้นกำหนด ระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่รับคำขอในส่วนที่เพิ่มมาใหม่ไว้พิจารณา พิเคราะห์ปริมาณผลผลิตตามที่เกษตรกรอำเภอบางเลนส่งต่อศาล ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ พื้นที่ ๑ ไร่ ปลุกกุ่ยช่ายได้ผลผลิต ๑,๒๐๐ กิโลกรัม/ไร่/ปี ราคา ณ ตลาดไท เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ราคา กิโลกรัมละ ๑๕ - ๒๐ บาท คิดเป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท (๑,๒๐๐ กิโลกรัม x ๕ ไร่ x ๒๐ บาท) ค่าลงทุนไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท ประกอบกับ เว็บไซต์ <http://pimthai.co.th> กุ่ยช่ายมีอายุการเก็บผลผลิตได้ ๒ - ๓ ปี จึงจะรื้อทิ้ง แต่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ ขอคิดเฉลี่ยปีละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท เป็นเวลา ๓ ปี จึงกำหนดให้ ๒๔๐,๐๐๐ บาท (๑๒๐,๐๐๐ บาท x ๒ ปี) ส่วนค่าป้องกันน้ำท่วมชื้อทราย ๒ คันรถ เป็นเงิน ๔,๒๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ รวมเป็นค่าเสียหาย ๒๔๐,๐๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๘ ปลุกฝรั่งแป้นสีทองและตะไคร้ จำนวน ๕ ไร่ ค่าเสียหาย ๑๕๐,๐๐๐ บาท ผักชีฝรั่งและขุ่นจำนวน ๓ ไร่ คิดค่าเสียหาย ๓๐,๐๐๐ บาท มะม่วงและ ชมพูอย่างละ ๑๐๐ ต้น คิดค่าเสียหาย ๑๐,๖๐๐ บาท และค่าทำคั้นก้นน้ำ ๔,๕๐๐ บาท ต่อมาในวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันได้สวน ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๘ ได้ขอค่าเสียหาย จากการปลุกฝรั่งและตะไคร้เพิ่มอีก ๔๐,๐๐๐ บาท (จาก ๑๕๐,๐๐๐ บาท เป็น ๑๙๐,๐๐๐ บาท) ซึ่งเป็นคำขอที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่รับคำขอส่วนที่เพิ่มมาใหม่ไว้พิจารณา พิเคราะห์คำชี้แจงของเกษตรกรอำเภอบางเลน ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ ชี้แจงว่า ผลผลิตฝรั่งต่อไร่เฉลี่ย ๒,๘๑๕ กิโลกรัม ราคาซื้อขาย ณ ตลาดไท กิโลกรัมละ ๑๔ บาท หรือรายได้ไร่ละ ๓๙,๔๑๐ บาท หากพื้นที่ปลูก ๕ ไร่ ย่อมมีรายได้ ๑๙๗,๐๕๐ บาท เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๑๘ ขอเพียง ๑๕๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ ผักชีฝรั่ง และขุ่นพันธุ์ศรีบรรจงและเหลืองใบเตย บนพื้นที่ ๓ ไร่ ขอค่าเสียหาย ๓๐,๐๐๐ บาท เนื่องจากเก็บผลผลิตมาแล้ว ๓ - ๔ ครั้ง เมื่อคิดเฉพาะผักชีฝรั่งผลผลิต ๕๐,๐๐๐ บาท/ไร่ ตามที่ศาลกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๑๘ ขอมามากเพียง ๓๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ มะม่วงเขียวเสวย ๑๐๐ ต้น ชมพู่ ๑๐๐ ต้น ขอค่าเสียหาย ๑๐,๖๐๐ บาท กำหนดให้ตามขอ ส่วนค่าทำคั้นกันน้ำ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๘ มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๕๔๙ ที่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายได้ชี้แจงว่า มีค่ากระสอบทรายกันน้ำ ๓๐๐ ลูก ราคา ๓,๐๐๐ บาท ค่าเสริมคันดินและน้ำมัน ๑,๕๐๐ บาท จึงกำหนดให้เฉพาะค่ากระสอบทรายเป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท ส่วนค่าเสริมคันดินและน้ำมันไม่กำหนดให้ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีที่ ๑๘ ต้องเสริมคันดินเพื่อให้แข็งแรงเป็นประจำทุกปีอยู่แล้ว ประกอบกับข้อเท็จจริงว่าน้ำท่วมโดยฉับพลัน จึงไม่อาจวิดน้ำออกจากสวนได้ รวมค่าเสียหายเป็นเงิน ๑๙๓,๖๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๙ ปลูกผักชีฝรั่ง ๓ ไร่ ๓ งาน มันทะเทศ ๓ ไร่ ขอค่าเสียหายรวม ๒๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อเปรียบเทียบข้อเท็จจริงของผู้ฟ้องคดีที่ ๕ ด้วยเหตุผลเดียวกันจึงกำหนดให้ตามขอ ส่วนปลาแรดและปลานิล ๒,๐๐๐ ตัว ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๙ ขอเป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท เปรียบเทียบข้อเท็จจริงของผู้ฟ้องคดีที่ ๔ จึงกำหนดให้ตามขอ รวมเป็นค่าเสียหาย ๒๐๔,๐๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๐ ปลูกมะม่วงเขียวเสวยและน้ำดอกไม้ อย่างละ ๑๐ ต้น อายุ ๑๐ ปี และกิ่งพันธุ์อีกประมาณ ๔๐ ต้น อายุ ๑ ปีเศษ ยังไม่มีผลผลิต บนพื้นที่ ๑ ไร่ ๑ งาน ส่วนมะม่วงที่ให้ผลผลิตแล้วสามารถขายผลผลิตได้ปีละ ๒๐,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ บาท พิเคราะห์ข้อมูลเกษตรกรอำเภอบางเลนผลผลิตมะม่วงต่อไร่เฉลี่ย ๑,๕๔๗ กิโลกรัม ราคา ณ ตลาดไท เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ มะม่วงเขียวเสวยราคากิโลกรัมละ ๑๒ บาท น้ำดอกไม้กิโลกรัมละ ๑๖ บาท ผลผลิตต่อไร่เป็นเงิน ๒๑,๖๕๘ บาท (๑๒ + ๑๖ ÷ ๒ x ๑,๕๔๗) และอีก ๑ งานเป็นเงิน ๕,๔๑๕.๕๐ บาท เท่ากับมีรายได้ ๒๗,๐๗๒.๕๐ บาท ปลูกใบเตยแซมบนพื้นที่ ๑ ไร่ ขายได้ปีละ ๓๖,๐๐๐ บาท

แต่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๐ ขอค่าเสียหายรวมพืชทั้ง ๒ ชนิด เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ ส่วนปลากทรายและปลาแรด ๕๐๐ ตัว มูลค่า ๓,๐๐๐ บาท เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ฟ้องคดีที่ ๕ จึงกำหนดให้ตามขอ ค่าป้องกันน้ำท่วม ๑๐,๐๐๐ บาท พิศุเคราะห์พื้นที่เพาะปลูกของผู้ฟ้องคดีประมาณ ๑ ไร่ ๑ งาน ซึ่งกระสอบทราย ๕๐๐ ลูกๆ ละ ๕ บาท เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท เมื่อเทียบเคียงกับผู้ฟ้องคดีที่ ๘ มีพื้นที่ ๕ ไร่ ซึ่งกระสอบทราย ๕๐๐ ลูก เป็นเงิน ๔,๒๐๐ บาท จึงกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๐ เพียง ๔,๒๐๐ บาท เช่นกัน รวมค่าเสียหาย ๔๗,๒๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๑ ปลูกกุหลาบมอญ ๙ ไร่ และผักชีฝรั่ง ๓ ไร่ ขอค่าเสียหาย ๔๐๐,๐๐๐ บาท และ ๑๕๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ ไม้กระดานปูพื้นบ้าน ๑๕,๐๐๐ บาท ค่ารายได้ ๑๐๐,๐๐ บาท และค่ากระสอบทรายกับค่าจ้างทำคันกันน้ำ ๓๕,๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๗๐๐,๐๐๐ บาท พิศุเคราะห์กุหลาบมอญเปรียบเทียบกับผู้ฟ้องคดีที่ ๔ จึงกำหนดให้ตามขอ ส่วนผักชีฝรั่ง ๓ ไร่ เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลผู้ฟ้องคดีที่ ๑๕ มีรายได้ไร่ละ ๕๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ ๑๕๐,๐๐๐ บาท ค่าป้องกันน้ำท่วม ๓๕,๐๐๐ บาท ซึ่งในชั้นไต่สวนให้ถ้อยคำว่าต้องใช้เสาเข็มและกระสอบทราย จึงกำหนดให้ ๔,๕๐๐ บาท เท่ากับผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เนื่องจากมีสภาพพื้นที่คล้ายกันและจำนวนพื้นที่ใกล้เคียงกันกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ส่วนค่าขาดรายได้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท โดยคำนวณจากการต้องจ่ายค่าแรงงานพม่า คนละ ๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๓ คน เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท และค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีก ๑๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๔๕,๐๐๐ บาท/เดือน นั้น ไม่กำหนดให้เนื่องจากเป็นการเอื้ออาทรจากการขาดรายได้ของลูกจ้างที่ไม่ได้ทำงานเพราะน้ำท่วม ซึ่งเป็นความเมตตาของนายจ้างเนื่องจากไม่มีการจ้างงาน จึงเป็นเรื่องของคุณธรรม ส่วนไม้กระดานปูพื้นไม่กำหนดให้ เนื่องจากไม่ปรากฏหลักฐาน รวมเป็นค่าเสียหาย ๕๕๔,๕๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๒ ปลูกเผือก ๓ ไร่ ค่าเสียหาย ๑๘๐,๐๐๐ บาท ลิ่นจีพันธุ์ดี ๒ ต้น ค่าเสียหาย ๒๐๐ บาท ค่าน้ำมันเครื่องสูบน้ำ ๒,๔๖๐ บาท ค่าทรายทำคันกันน้ำ ๑,๐๐๐ บาท และขอค่าขาดรายได้ ๓ เดือนๆ ละ ๒๔,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงิน ๗๒,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๕๕,๖๐๐ บาท พิศุเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อเท็จจริงการปลูกเผือกของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ จึงกำหนดค่าเสียหายให้ตามขอเป็นเงิน ๑๘๐,๐๐๐ บาท ลิ่นจี ๒ ต้น เป็นเงิน ๒๐๐ บาท กำหนดให้ตามขอ ส่วนค่าป้องกันน้ำท่วมเป็นทราย ๑ คัน ๑,๐๐๐ บาท

กำหนดให้ตามขอ ค่าขาดรายได้จากการค้าขายน้ำผลไม้วันละ ๘๐๐ บาท รวม ๓ เดือน ที่น้ำท่วม ทำให้ไม่สามารถค้าขายได้ เป็นเงิน ๗๒,๐๐๐ บาท และค่าน้ำมันเนื่องจากไม่ปรากฏหลักฐานยืนยันว่าผู้ฟ้องคดีที่ ๒๒ มีรายจ่ายจริงตามขอ จึงไม่กำหนดให้ รวมเป็น ค่าเสียหาย ๑๘๑,๒๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๓ ปลูกจำปี จำนวน ๑๐ ไร่ กุหลาบ ๕ ไร่ ๒ งาน ผีอก ๑ ไร่ ส่วนมะม่วง มะพร้าว และต้นรัก จำนวน ๑๕๐ - ๑๖๐ กอ บนเนื้อที่ ๖ ไร่ ๒ งาน ไร่ ขอค่าเสียหาย ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท และค่ากระสอบทรายและค่าจ้างทำคันกันน้ำ ๒๐,๐๐๐ บาท และในชั้นไต่สวนผู้ฟ้องคดีที่ ๒๓ ชี้แจงว่าปลูกจำปี จำนวน ๕๐๐ ต้น อายุ ๕ ปี โดยซื้อกิ่งพันธุ์กิ่งละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๕,๐๐๐ บาท เก็บผลผลิตได้ในปีที่ ๓ ถึงปีที่ ๕ อย่างน้อยวันละ ๒,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ ดอก ราคาซื้อขายละ ๑๐ - ๑๒๐ บาท รายได้ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท/ปี พิจารณาค่าผู้ฟ้องคดีที่ ๒๓ ชั้นไต่สวนและข้อมูลดอกจำปี จากเว็บไซต์ www.flowerslover.in.th และราคา ณ ตลาดไท เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ ขายดอกจำปีร้อยละ ๗๐ บาท หากคำนวณผลผลิตต่ำสุดวันละ ๒,๐๐๐ ดอก เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท/วัน หรือ ๕๑๑,๐๐๐ บาท/ปี ผลผลิตสูงสุดวันละ ๒๐,๐๐๐ ดอก เป็นเงิน ๑๔,๐๐๐ บาท/วัน หรือ ๕,๑๑๐,๐๐๐ บาท/ปี เมื่อผู้ฟ้องคดีขอเพียง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ ส่วนกุหลาบ ๕ ไร่ ๒ งาน จำนวน ๕,๕๐๐ ต้น ปลูกได้ ๕ เดือน น้ำท่วมซึ่งสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในเดือนที่ ๒ ถึงเดือนที่ ๓ และมากสุดในเดือนที่ ๖ ถึงเดือนที่ ๑๕ ขายได้วันละ ๘,๐๐๐ ดอก ราคา ๑๐๐ ดอก ๔๕ บาท คิดเป็นเงิน ๔,๐๕๐ บาท/วัน แต่เมื่อเทียบเคียงกับผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งปลูกดอกกุหลาบในพื้นที่ ๕ ไร่ เก็บเกี่ยวผลผลิตได้วันละ ๖,๐๐๐ ถึง ๗,๐๐๐ ดอก จึงน่าจะเชื่อว่าผู้ฟ้องคดีที่ ๒๓ เก็บผลผลิต ได้วันละ ๘,๐๐๐ ดอกจริง รายได้ปีละ ๑,๔๗๘,๒๕๐ บาท (๔,๐๕๐ บาท x ๓๖๕ วัน) ผีอกปลูกไว้ ๑ ไร่ ๒ งาน ยังไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ แต่ผลผลิตเมื่อมีอายุ ๖ เดือน เก็บเกี่ยวได้ ๓ ต้น/ไร่ ราคาภิโกลรัมละ ๒๐ บาท คิดเป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท ส่วนมะม่วง และมะพร้าว ผู้ฟ้องคดีไม่ขอค่าทดแทน ต้นรักปลูกไว้ ๑๕๐ - ๑๖๐ กอ อายุ ๓ ปี เก็บผลผลิต ได้วันละ ๘๐๐ บาท แต่ขอคิดเฉลี่ยทั้งปี เป็นเงิน ๖๕,๗๐๐ บาท (๑๘๐ บาท x ๓๖๕ วัน) แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๒๓ ขอคิดราคาทั้งหมดเพียง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ ตามขอ ส่วนค่าป้องกันน้ำท่วม ๒๐,๐๐๐ บาท ในชั้นยื่นคำขอต่อเจ้าหน้าที่ผู้ถูกฟ้องคดี ระบุเป็นค่าจ้างรถแบ็คโฮ ๑๘,๐๐๐ บาท เห็นว่าการสร้างคันดินกันน้ำท่วมเป็นภาระ

ของผู้ฟ้องคดีที่ ๒๓ ที่ต้องทำเพื่อป้องกันน้ำท่วมพื้นที่เพาะปลูกของตนอยู่แล้ว จึงไม่กำหนดให้ ส่วนค่ากระสอบทราย ๑,๒๐๐ บาท กำหนดให้ตามขอ รวมเป็นค่าเสียหาย ๒,๐๐๑,๒๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ ปลูกฝรั่งกลมสาลี่สีทองบนพื้นที่ ๑๐ ไร่ ปลูกได้ ๑ ปี ๘ เดือน ซึ่งใกล้จะเก็บผลผลิตได้แล้ว และฝรั่งสามารถเก็บผลผลิตได้ ๗-๘ ปี ขอค่าเสียหาย ๖๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อเปรียบเทียบกับข้อเท็จจริงของผู้ฟ้องคดีที่ ๖ รายได้ปีละ ๓๐,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี จึงมีรายได้ปีละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อผู้ฟ้องคดีขอค่าเสียหายเพียง ๒ ปี เป็นเงิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท จึงกำหนดให้ตามขอ รวมเป็นค่าเสียหายทั้งสิ้น ๖๐๐,๐๐๐ บาท

สำหรับผู้ฟ้องคดีที่รับเงินค่าช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรีและกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ได้จ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว เห็นว่า เงินค่าช่วยเหลือเป็นส่วนหนึ่งของค่าเสียหาย จากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงให้หักเงินช่วยเหลือออกจาก ค่าเสียหายคงเหลือ คงเหลือต้องจ่ายจริงสำหรับผู้ฟ้องคดีดังนี้ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เป็นเงิน ๗๓๘,๙๔๕ บาท (๗๘๔,๕๐๐ - ๔๕,๕๕๕ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเงิน ๒๖,๘๕๓.๕๐ บาท (๔๗,๕๐๐ - ๒๐,๖๔๖.๕๐ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ เป็นเงิน ๑๐๙,๒๕๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ เป็นเงิน ๑,๔๗๕,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ เป็นเงิน ๕๔,๑๔๒ บาท (๑๘๓,๖๐๐ - ๑๒๙,๔๕๘ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๖ เป็นเงิน ๔๘๖,๓๒๘ บาท (๕๒๔,๖๘๐ - ๓๘,๓๕๒ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๗ เป็นเงิน ๒๘๗,๓๙๕ บาท (๓๑๑,๗๐๐ - ๒๔,๓๐๕ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ เป็นเงิน ๒๘๙,๘๕๕ บาท (๓๐๒,๐๐๐ - ๑๒,๑๔๕ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๙ เป็นเงิน ๑๕๗,๗๑๐ บาท (๑๘๒,๐๐๐ - ๒๔,๒๙๐ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ เป็นเงิน ๓๘๕,๕๖๘ บาท (๔๐๕,๐๐๐ - ๑๙,๔๓๒ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ เป็นเงิน ๒๒,๗๑๓ บาท (๓๐,๐๐๐ - ๗,๒๘๗ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓ เป็นเงิน ๗,๕๗๑ บาท (๑๐,๐๐๐ - ๒,๔๒๙ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ เป็นเงิน ๖๐,๒๘๔ บาท (๗๐,๐๐๐ - ๙,๗๑๖ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๕ เป็นเงิน ๑๙๓,๒๔๗ บาท (๒๑๐,๒๕๐ - ๑๗,๐๐๓ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๖ เป็นเงิน ๕๕,๒๘๔ บาท (๖๕,๐๐๐ - ๙,๗๑๖ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ เป็นเงิน ๒๒๗,๘๘๕ บาท (๒๔๐,๐๐๐ - ๑๒,๑๔๕ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๘ เป็นเงิน ๑๙๓,๖๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๙ เป็นเงิน ๑๙๐,๖๓๓ บาท (๒๐๔,๐๐๐ - ๑๓,๓๖๗บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๐ เป็นเงิน ๔๒,๓๔๒ บาท (๔๗,๒๐๐ - ๔,๘๕๘ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๑ เป็นเงิน ๕๑๕,๖๓๖ บาท (๕๕๔,๕๐๐ - ๓๘,๘๖๔ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๒ เป็นเงิน ๑๗๐,๕๖๗.๕๐ บาท (๑๘๑,๒๐๐ -

๑๐,๖๓๒.๕๐ บาท) ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๓ เป็นเงิน ๑,๙๔๙,๕๘๐ บาท (๒,๐๐๑,๒๐๐ - ๕๑,๖๒๐) ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ เป็นเงิน ๕๗๐,๘๕๒ บาท (๖๐๐,๐๐๐ - ๒๙,๑๔๘ บาท)

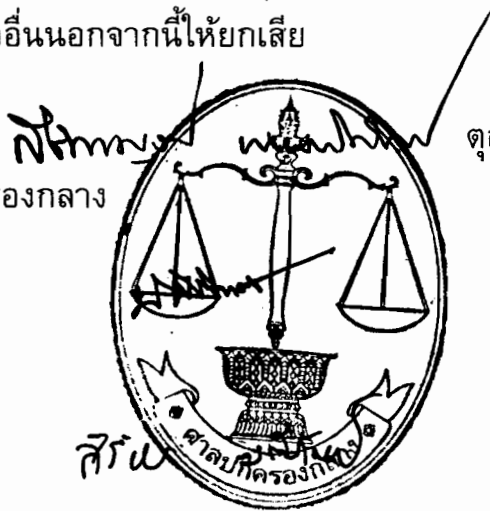
ทั้งนี้ ให้คิดดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ นับแต่วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ อันเป็นวันทำละเมิดเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จในต้นเงินแต่ละคนที่ศาลกำหนดให้

โดยสรุปตุลาการเจ้าของสำนวนเห็นควรมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เป็นเงิน ๗๓๘,๙๔๕ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเงิน ๒๖,๘๕๓.๕๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ เป็นเงิน ๑๐๙,๒๕๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ๑,๔๗๕,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ เป็นเงิน ๕๔,๑๔๒ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๖ เป็นเงิน ๔๘๖,๓๒๘ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๗ เป็นเงิน ๒๘๗,๓๙๕ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ เป็นเงิน ๒๘๙,๘๕๕ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๙ เป็นเงิน ๑๕๗,๗๑๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ เป็นเงิน ๓๘๕,๕๖๘ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ เป็นเงิน ๒๒,๗๑๓ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓ เป็นเงิน ๗,๕๗๑ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ เป็นเงิน ๖๐,๒๘๔ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๕ เป็นเงิน ๑๙๓,๒๔๗ บาท แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๖ เป็นเงิน ๕๕,๒๘๔ บาท แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ เป็นเงิน ๒๒๗,๘๕๕ บาท แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๘ เป็นเงิน ๑๙๓,๖๐๐ บาท แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๙ เป็นเงิน ๑๙๐,๖๓๓ บาท แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๐ เป็นเงิน ๔๒,๓๔๒ บาท แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๑ เป็นเงิน ๕๑๕,๖๓๖ บาท แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๒ เป็นเงิน ๑๗๐,๕๖๗.๕๐ บาท แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๓ เป็นเงิน ๑,๙๔๙,๕๘๐ บาท แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ เป็นเงิน ๕๗๐,๘๕๒ บาท
ทั้งนี้ ให้คิดดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ในต้นเงินของแต่ละคนนับแต่วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ อันเป็นวันทำละเมิดเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันมีคำพิพากษาถึงที่สุด คืบค่าธรรมเนียมศาลบางส่วนตามส่วนแห่งการชดเชย ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยกเสีย

นางสิริกาญจน์ พานพิทักษ์
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นายประศักดิ์ ศิริพานิช
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นางสาวสิริพร มณีภักดิ์
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายจิรศักดิ์ จีรวดี